

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Vyhodnocení dopadů změn koeficientů daně
z nemovitých věcí ve vybraných obcích**

Bc. Michal Fučík

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Michal Fučík

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vyhodnocení dopadů změn koeficientů daně z nemovitých věcí ve vybraných obcích

Název anglicky

Evaluation of the Impact of Changes in the Coefficients of Real Estate Tax in Selected Municipalities

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě analýzy vyhodnotit dopady změn koeficientů daně z nemovitých věcí a navrhnout optimální varianty úpravy předmětné daně ve vybraných obcích (Svitavy, Litomyšl, Polička a Moravská Třebová).

Metodika

Teoretický základ diplomové práce bude zpracován prostřednictvím kompilace poznatků z dostupné odborné literatury, aktuálních právních předpisů a dalších relevantních zdrojů se zaměřením na oblasti územní samosprávy, nástroje finančního řízení a daně z nemovitých věcí.

Na základě analýz bude provedeno vyhodnocení dopadů úpravy či zavedení koeficientů daně z nemovitých věcí ve vybraných obcích okresu Svitavy (města Svitavy, Litomyšl, Polička a Moravská Třebová) za rok 2016 a následně budou navržena možná optimální řešení s touto problematikou související.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

obec, územní působnost, rozpočet, příjmy, výdaje, daň z nemovitých věcí, koeficient

Doporučené zdroje informací

- AUGUSTINE, Nancy. Erosion of the property tax base: trends, causes, and consequences. Cambridge, Massachusetts: Lincoln institute of land policy, 2009. ISBN 978-1-55844-186-6.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka. Veřejné finance: vybrané problémy. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-577-2.
- LAJTKEPOVÁ, Eva. Veřejné finance v České republice: teorie a praxe. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013. ISBN 978-80-7204-861-8.
- PEKOVÁ, Jitka, KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava. Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. Veřejný sektor – řízení a financování. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.
- SCHNEIDEROVÁ, Ivana. Rozpočtová skladba v roce 2016. Praha: Archa obec účtuje, 2014. ISBN 978-80-905420-3-7.
- SMITH, Stephen. Taxation: A Very Short Introduction. United Kingdom: Oxford University Press, 2015. ISBN 978-0-19-968369-7.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Gabriela Kukulová, MBA, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 7. 8. 2017

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 04. 12. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vyhodnocení dopadů změn koeficientů daně z nemovitých věcí ve vybraných obcích" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. března 2018

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Gabriele Kukalové, Ph.D., MBA za odborné vedení diplomové práce včetně cenných připomínek, dále pak Územnímu pracovišti Finančního úřadu ve Svitavách a zaměstnancům měst Svitavy, Litomyšl, Polička a Moravská Třebová za otevřený přístup k informacím, ze kterých jsem čerpal při zpracovávání diplomové práce.

Vyhodnocení dopadů změn koeficientů daně z nemovitých věcí ve vybraných obcích

Abstrakt

Tématem diplomové práce je úprava daně z nemovitých věcí. Každá obec může tuto daň navýšit, ale i ponížít v zákonných mezích vyhláškou. Jedná se o svěřenou daň, která je jednotným způsobem stanovena celostátně a celý výnos této daně plyne do rozpočtu obce. Snížením nebo navýšením koeficientu pro výpočet daně ovlivní část příjmu obecního rozpočtu. Cílem diplomové práce je na základě analýzy vyhodnotit dopady změn koeficientů daně z nemovitých věcí a navrhnout optimální varianty úpravy předmětné daně ve vybraných obcích. Situace bude zpracována prostřednictvím kompilace poznatků z dostupné odborné literatury, aktuálních právních předpisů a dalších relevantních zdrojů se zaměřením na oblasti územní samosprávy, nástroje finančního řízení a daně z nemovitých věcí. Na základě analýz bude provedeno vyhodnocení dopadů úpravy či zavedení koeficientů daně z nemovitých věcí ve vybraných obcích okresu Svitavy (města Svitavy, Litomyšl, Polička a Moravská Třebová) za rok 2016 a následně budou navržena možná optimální řešení s touto problematikou související.

Klíčová slova:

veřejná správa, obec, územní působnost, rozpočet, příjmy, výdaje, daň z nemovitých věcí

Evaluation of the Impact of Changes in the Coefficients of Real Estate Tax in Selected Municipalities

Abstract

The topic of the diploma thesis is the tax treatment of immovable property. Each municipality may, within the statutory limits, increase this tax but also humiliate it. This is a tax charged in the same way nationwide, and the entire income of this tax flows into the municipal budget. Decreasing or increasing the tax calculation coefficient affects part of the revenue of the municipal budget. The aim of the diploma thesis is to analyze the impacts of changes in the coefficients of real estate tax and to propose optimal variants of tax treatment in selected municipalities. The situation will be compiled through the compilation of knowledge from available professional literature, current legislation and other relevant sources focusing on the areas of territorial self-government, financial management instruments and real estate tax. On the basis of the analyzes, the impacts of the adjustment or the introduction of coefficients of real estate tax in selected municipalities of the Svitavy district (Svitavy, Litomyšl, Polička and Moravská Třebová) will be assessed in 2016 and subsequently possible optimal solutions will be proposed for this issue.

Keywords:

public administration, municipality, territorial jurisdiction, budget, revenue, expenditure, real estate tax

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	17
3.1 Veřejná správa.....	17
3.1.1 Obec	19
3.1.2 Orgány obce	21
3.1.3 Působnost obce	23
3.2 Nástroje finančního řízení	25
3.2.1 Rozpočet obce.....	28
3.2.2 Rozpočtový výhled	29
3.2.3 Rozpočtová skladba	30
3.2.4 Rozpočtový proces.....	31
3.2.5 Rozpočtové opatření	32
3.2.6 Závěrečný účet.....	33
3.3 Příjmy obce	33
3.3.1 Daňové příjmy	35
3.3.2 Nedaňové příjmy.....	37
3.3.3 Dotace	38
3.3.4 Návrtné příjmy	39
3.4 Výdaje obce.....	39
3.5 Daň z nemovitých věcí.....	40
3.5.1 Daň z pozemků	43
3.5.2 Daň ze staveb a jednotek	44
3.5.3 Koeficienty.....	46
4 Analytická část	49
4.1 Svitavy.....	49
4.1.1 Historie města Svitavy	49
4.1.2 Samospráva	50
4.1.3 Rozpočet v roce 2016	51
4.1.4 Obecní vyhláška upravující daň z nemovitých věcí	52
4.1.5 Příjmy obce z daně z nemovitých věcí	53
4.2 Litomyšl	54
4.2.1 Historie města Litomyšl.....	54
4.2.2 Samospráva.....	55
4.2.3 Rozpočet v roce 2016	56

4.2.4	Obecní vyhláška upravující daň z nemovitých věcí.....	57
4.2.5	Příjmy obce z daně z nemovitých věcí.....	59
4.3	Moravská Třebová.....	60
4.3.1	Historie města Moravská Třebová	60
4.3.2	Samospráva	60
4.3.3	Rozpočet v roce 2016.....	61
4.3.4	Obecní vyhláška upravující daň z nemovitých věcí.....	62
4.3.5	Příjmy obce z daně z nemovitých věcí.....	64
4.4	Polička.....	64
4.4.1	Historie města Polička	65
4.4.2	Samospráva	65
4.4.3	Rozpočet v roce 2016.....	66
4.4.4	Obecní vyhláška upravující daň z nemovitých věcí.....	67
4.4.5	Příjmy obce z daně z nemovitých věcí.....	68
5	Výsledky a doporučení.....	69
5.1	Příjmy a výdaje do rozpočtu vybraných obcí.....	69
5.1.1	Rozpočtové příjmy města Svitavy	73
5.1.2	Rozpočtové příjmy města Litomyšl	74
5.1.3	Rozpočtové příjmy města Moravská Třebová	75
5.1.4	Rozpočtové příjmy města Poličky	76
5.2	Výnosy z daně z nemovitých věcí.....	78
5.2.1	Porovnání výnosů.....	78
5.3	Vyhlášky obcí upravující koeficienty.....	79
5.4	Možná úprava koeficientů ve vybraných obcích.....	81
5.4.1	Přepočtené výnosy upravených koeficientů.....	83
5.4.2	Srovnání přepočtených výnosů	84
5.4.3	Dopady na domácnosti obyvatel	86
6	Závěr.....	89
7	Seznam použitých zdrojů.....	93

Seznam obrázků

Obrázek 1: Rozdělení výdajů obce	40
--	----

Seznam tabulek

Tabulka 1: Veřejná správa	19
Tabulka 2: Rozpočtová skladba	30
Tabulka 3: Příjmy rozpočtu obce	34
Tabulka 4: Předmět daně	42
Tabulka 5: Sazby daně	44
Tabulka 6: Sazby daně	45
Tabulka 7: Koeficient pro obce podle počtu obyvatel	46
Tabulka 8: Sazby daně včetně koeficientů u pozemků	48
Tabulka 9: Sazby daně včetně koeficientů u staveb a jednotek	48
Tabulka 10: Rozpočtové příjmy města Svitavy v tis. Kč	51
Tabulka 11: Rozpočtové výdaje města Svitavy v tis. Kč	51
Tabulka 12: Tabulka koeficientů platných pro rok 2016	52
Tabulka 13: Výnos na dani z nemovitých věcí města Svitavy	53
Tabulka 14: Rozpočtové příjmy města Litomyšl v tis. Kč	56
Tabulka 15: Rozpočtové výdaje města Litomyšl v tis. Kč	56
Tabulka 16: Tabulka koeficientů platných pro rok 2016	58
Tabulka 17: Výnos na dani z nemovitých věcí města Litomyšl	59
Tabulka 18: Rozpočtové příjmy města Moravská Třebová v tis. Kč	61
Tabulka 19: Rozpočtové výdaje města Moravská Třebová v tis. Kč	62
Tabulka 20: Tabulka koeficientů platných pro rok 2016	63
Tabulka 21: Výnos na dani z nemovitých věcí města Moravská Třebová	64
Tabulka 22: Rozpočtové příjmy města Poličky v tis. Kč	66
Tabulka 23: Rozpočtové výdaje města Poličky v tis. Kč	66
Tabulka 24: Tabulka koeficientů platných v roce 2016	67
Tabulka 25: Výnos na dani z nemovitých věcí města Poličky	68
Tabulka 26: Srovnání koeficientů vybraných obcí	81
Tabulka 27: Navrhované úpravy koeficientů	82
Tabulka 28: Vypočtené částky daně z nemovitých věcí u vzorových nemovitostí v Kč	88

Seznam grafů

Graf 1: Srovnání příjmů v roce 2016 v tis. Kč.....	70
Graf 2: Srovnání příjmů na jednoho obyvatele v tis. Kč	70
Graf 3: Srovnání výdajů v roce 2016 v tis. Kč.....	71
Graf 4: Srovnání výdajů na jednoho obyvatele v tis. Kč	72
Graf 5: Srovnání celkových příjmů a výdajů v tis. Kč.....	72
Graf 6: Srovnání příjmů a výdajů na 1 obyvatele v tis. Kč.....	73
Graf 7: Podíl jednotlivých typů příjmů na celkových příjmech města Svitavy	74
Graf 8: Podíl jednotlivých typů daňových příjmů na celkových daňových příjmech města Svitavy	74
Graf 9: Podíl jednotlivých typů příjmů na celkových příjmech města Litomyšl.....	75
Graf 10: Podíl jednotlivých typů daňových příjmů na celkových daňových příjmech města Litomyšl	75
Graf 11: Podíl jednotlivých typů příjmů na celkových příjmech města Moravská Třebová	76
Graf 12: Podíl jednotlivých typů daňových příjmů na celkových daňových příjmech města Moravská Třebová	76
Graf 13: Podíl jednotlivých typů příjmů na celkových příjmech města Poličky	77
Graf 14: Podíl jednotlivých typů daňových příjmů na celkových daňových příjmech města Polička.....	77
Graf 15: Celkové výnosy daně z nemovitých věcí v tis. Kč	78
Graf 16: Výnosy daně z nemovitých věcí na 1 obyvatele v Kč	79
Graf 17: Srovnání přepočtených výnosů v tis. Kč	85
Graf 18: Srovnání přepočtených výnosů na 1 obyvatele v Kč.....	85
Graf 19: Srovnání výnosů u vzorového rodinného domu v Kč	86
Graf 20: Srovnání výnosů u vzorového bytu v Kč.....	87
Graf 21: Srovnání rozdílů vypočtených částek daně z nemovitých věcí v Kč	88

1 Úvod

Česká republika jako samostatný stát je geograficky rozdělen na územní samosprávné celky, jež se nazývají obce. Obec jako samosprávný orgán disponuje vlastním rozpočtem, skládající se z příjmů a výdajů. Jak příjmy, tak i výdaje jsou dále rozděleny. Příjmy obce jsou děleny nenávratné a návratné. Nenávratné příjmy mohou být daňové, nedaňové, dary a dotace. Mezi daňové příjmy obce se řadí svěřené daně, sdílené daně, místní poplatky a správní poplatky. Pojem svěřené daně znamená, že výnos z této daně plyne v celé výši do rozpočtu dané obce. Svěřenou daní je daň z příjmu právnické osoby, pokud je poplatníkem sama obec a dále pak majetková daň – daň z nemovitých věcí. Obec může ovlivňovat výši výnosu z této svěřené daně. Za splnění podmínek daných současnou legislativou, tedy zákonem o dani z nemovitých věcí, může výnos z této daně nejen navýšit, ale i snížit stanovenými koeficienty. Úprava či zavedení koeficientů pro výpočet této daně podléhá schválení zastupitelstvem a vydáním obecně závazné vyhlášky obce. Výběřím této daně je příslušný finanční úřad a jeho územní pracoviště. Vybrané finanční prostředky jsou daňovým příjmem konkrétní obce. Téma diplomové práce je zaměřeno na problematiku úpravy koeficientů pro výpočet daně z nemovitých věcí a z toho plynoucí výnosy do rozpočtů obcí. Jednotlivé obce si tyto koeficienty různě, avšak dle zákona, upravují, zavádí či ruší. Některé koeficienty jsou stanoveny celoplošně, některé mohou být rozděleny dle městských částí. Některé koeficienty nemají obce zavedeny vůbec. Některé koeficienty zvyšují či snižují daň z nemovitých věcí pouze u vyjmenovaných druhů nemovitých věcí, jiné platí pro všechny. Těmito úpravami se pak občan dostává do situace, kdy jeho vypočtená daň např. z panelového bytu o stejné podlahové ploše je jiná nežli jeho souseda, který je v sousední ulici, jiné lokalitě anebo jiném městě. Obec tímto způsobem získává finanční prostředky do svého rozpočtu a vzhledem k různorodosti všech úprav s přihlédnutím k různým počtům předmětu daně z nemovitých věcí je jejich množství rozdílné. Otázkou je, jak moc jsou tyto výnosy rozdílné v rámci jednoho okresu u strategických obcí, které jsou svou velikostí co do počtu obyvatel spádové a vážou na sebe menší, okolní obce. Tedy obce III. typu, jež plní funkci jak samosprávnou, tak i přenesenou.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě analýzy vyhodnotit dopady změn koeficientů daně z nemovitých věcí a navrhnout optimální varianty úpravy předmětné daně ve vybraných obcích (Svitavy, Litomyšl, Polička a Moravská Třebová).

2.2 Metodika

Teoretický základ diplomové práce bude zpracován prostřednictvím kompilace poznatků z dostupné odborné literatury, aktuálních právních předpisů a dalších relevantních zdrojů se zaměřením na oblasti územní samosprávy a její působnosti, nástroje finančního řízení a daně z nemovitých věcí.

Součástí teoretického celku bude věnována charakteristice veřejné správy, která bude dále popisována v rozdělení na státní správu a územní samosprávu. Podrobněji bude definována územní samospráva a její základní prvek obec. Obec bude hlouběji rozvedena a budou objasněny její orgány a působnost. Stejná důležitost jako územní samosprávě bude pak věnována nástrojům finančního řízení obce, kde bude podrobně vysvětlen její rozpočet, rozpočtový výhled, rozpočtová skladba, rozpočtový proces, rozpočtové opatření a závěrečný účet. Rozpočet obce je definován příjmy a výdaji obce. Příjmy jsou rozděleny na daňové, nedaňové, návratné a nenávratné. Výdaje obce budou popsány v rozdělení na kapitálové a běžné. Poslední kapitolou teoretické části bude pak svěřený daňový příjem rozpočtu obce, daň z nemovitých věcí. V této části bude charakterizována daň z pozemků, daň ze staveb a jednotek, možnosti zavedení a úpravy koeficientů, které jsou definovány zákonem a jsou rozhodující pro výpočet této daně.

Analytická část bude tvořena popisem samosprávy a nejdůležitějšími informacemi, získanými buď z veřejně přístupných pramenů či na základě žádosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím. Těmito informacemi budou především rozpočty obcí za rok 2016 a obecní vyhlášky upravující daň z nemovitých věcí. Získané informace z obou zdrojů budou zpracovány do přehledných tabulek. Příjmy obcí z daně z nemovitých věcí

budou v tabulkovém rozdělení dle druhu nemovité věci. Tato poslední tabulka příjmů bude zpracována jak v peněžních jednotkách, tak v procentuálních hodnotách u každého druhu nemovitých věcí. Současně bude tabulka obsahovat i rozdělení dle katastrálních území vybraných obcí, taktéž v peněžních jednotkách a procentuálních hodnotách. Rok 2016 byl vybrán z důvodu kompletních a nejaktuálnějších informací v počáteční fázi činnosti na diplomové práci.

V části výsledků a doporučení bude popsáno a graficky znázorněno porovnání rozpočtů vybraných obcí, a to jak skutečných rozpočtů, schválených rozpočtů, tak i rozpočtů po úpravách. Graficky bude znázorněno i srovnání přepočtu skutečných rozpočtů na jednoho obyvatele dané obce. Navazujícím bude popsání a grafické znázornění porovnání příjmů a výdajů, u kterých bude taktéž graficky znázorněno srovnání přepočtu příjmů a výdajů na jednoho obyvatele. V této části diplomové práce pak budou samostatně pro každou vybranou obec popsány a graficky znázorněny daňové a nedaňové příjmy. K dalšímu řešenému tématu, komparaci vyhlášek upravujících daň z nemovitých věcí, bude zpracován jak písemný komentář, tak i srovnávací tabulka. Dalšími kapitolami této části budou popis a grafické znázornění celkových výnosů z daně z nemovitých věcí vybraných obcí mezi sebou a grafické znázornění přepočtu těchto výnosů na jednoho obyvatele včetně jejich srovnání.

Část výsledků a doporučení bude také tvořit návrh možných úprav koeficientů, a to jak popisem, tak i tabulkově. Přepočet a následné srovnání hodnot výnosů daně z nemovitých věcí dle druhu staveb města Svitavy bude proveden za užití těchto vytvořených vzorců:

Pro nemovité věci druhu F,H,I,R,Z

$$[(\text{původní hodnota} / 2) \times 1,6] \times 2 = \text{nová hodnota} \dots \dots \dots (1)$$

Pro nemovité věci druhu J,K,L,M,N,O,S,T,U,V

$$(\text{původní hodnota} / 1,5) \times 2 = \text{nová hodnota} \dots \dots \dots (2)$$

Pro ostatní druhy nemovitostí vyjma druhu A,B

$$\text{původní hodnota} \times 2 = \text{nová hodnota} \dots \dots \dots (3)$$

Přepočet hodnot výnosů daně z nemovitých věcí dle druhu staveb města Moravská Třebová bude proveden za užití těchto vytvořených vzorců:

Pro nemovité věci druhu F,H,I,R,Z pro katastrální území Boršov u Moravské Třebové a Moravská Třebová

$$\text{původní hodnota} \times 2 = \text{nová hodnota} \dots \dots \dots (4)$$

Pro nemovité věci druhu J,K,L,M,N,O,S,T,U,V

$(\text{původní hodnota} / 1,5) \times 2 = \text{nová hodnota} \dots\dots\dots(5)$

Pro ostatní druhy nemovitostí vyjma druhu A,B

$\text{původní hodnota} \times 2 = \text{nová hodnota} \dots\dots\dots(6)$

Přepočet hodnot výnosů daně z nemovitých věcí dle druhu staveb města Polička bude proveden za užití těchto vytvořených vzorců:

Pro nemovité věci druhu F,H,I,R,Z pro katastrální území Lezník, Modřec a Střítež u Poličky

$[(\text{původní hodnota} / 1,6) \times 1,4] \times 2 = \text{nová hodnota} \dots\dots\dots(7)$

Pro nemovité věci druhu F,H,I,R,Z pro katastrální území Polička

$[(\text{původní hodnota} / 2) \times 1,6] \times 2 = \text{nová hodnota} \dots\dots\dots(8)$

Pro nemovité věci druhu J,K,L,M,N,O,S,T,U,V

$(\text{původní hodnota} / 1,5) \times 2 = \text{nová hodnota} \dots\dots\dots(9)$

Pro ostatní druhy nemovitostí vyjma druhu A,B

$\text{původní hodnota} \times 2 = \text{nová hodnota} \dots\dots\dots(10)$

V konečné části výsledků a doporučení bude zpracován, popsán, graficky znázorněn a vzájemně porovnán i dopad na poplatníka za užití vzorově vytvořených druhů nemovitých věcí.

V závěrečné části bude na základě analýz, srovnání původních a výsledků navržených úprav provedeno celkové vyhodnocení získaných, opatřených a zjištěných informací a jejich zhodnocení ve vztahu k dopadům na poplatníky a příjemce daně z nemovitých věcí u vybraných obcích okresu Svitavy (města Svitavy, Litomyšl, Polička a Moravská Třebová).

3 Teoretická východiska

V této části je vysvětlena územní samospráva a v užším pojetí obec, jak je definována v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Charakterizována je od širšího pojetí veřejné správy, až po popsání orgánů obce, její působnosti a v poslední řadě i nástrojů finančního řízení a s tím spojený rozpočet. Součástí rozpočtu každé obce je totiž svěřená daň z nemovitých věcí. Závěrečná část tohoto oddílu je věnována právě dani z nemovitých věcí a koeficientům, jimiž obec může disponovat a upravovat.

3.1 Veřejná správa

„Veřejnou správou rozumíme správu veřejných záležitostí ve veřejném zájmu a subjekty, které ji vykonávají, ji realizují coby právem uloženou povinnost, a to z titulu svého postavení jako veřejnoprávních subjektů. Od veřejné správy je nutné odlišit správu soukromou, která je správou soukromých záležitostí, vykonávanou v soukromém zájmu soukromými osobami, které sledují určitý vlastní cíl a řídí se při tom vlastní vůlí.“¹

Protože se veřejná správa týká veřejnosti, projevuje se systém jako uspořádaná a záměrná formace, na kterou působí lidské, technické a finanční faktory. Jelikož je systém veřejné správy záměrně vytvořen pro cíle ve veřejném zájmu, tedy pro společnost, jde o tzv. sociální systém.²

Jedním z rozlišení veřejné správy je hledisko negativního a pozitivního pojetí. Negativně lze vymezit veřejnou správu tak, že se jedná o vše, co nespadá pod moc výkonnou, zákonodárnou nebo soudní. Uvedené negativní vymezení se neodvíjí z materiálního hlediska veřejné správy (činnost), ale odvíjí se z hlediska formálního, což znamená, že pro odlišení veřejné správy od ostatních mocí je nutné rozlišit, který úřad ji vykonává.³

¹PRŮCHA, P. *Správní právo: obecná část*. 8., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk 3.). Brno: Doplněk, 2012. 427 s. ISBN 978-80-7239-281-0.

²ERNEKER, J., KRYBUSOVÁ, M., PÁNA, L. *Systémové aspekty veřejné správy*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2011. 110 s. ISBN 978-80-86708-98-0.

³HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. 792 s. ISBN 978-80-7179-254-3.

Dle pozitivního pojetí lze veřejnou správu definovat jako správu veřejných věcí ve státě, ve veřejném zájmu, jejímž projevem je realizování výkonné moci ve státě.⁴

„Je nutné zdůraznit, že veřejná správa představuje výkon veřejné moci ve státě. Veřejná moc se dělí na moc státní a veřejnou moc v užším slova smyslu. Státní mocí disponuje stát a zabezpečují ji pomocí státních orgánů. Zbývající veřejná moc (veřejná moc v užším slova smyslu) je státem v příslušném rozsahu svěřena subjektům nestátního charakteru.“⁵

Veřejná správa je chápána v materiálním neboli funkčním pojetí a také ve formálním neboli organizačním pojetí. Materiálním pojetí veřejné správy je souhrn všech správních činností, které vykonávají veřejnosprávní subjekty. Formální pojetí je v podstatě soustava orgánů veřejné správy, které vykonávají veřejnou správu.

Státní správa a samospráva

„Veřejná správa se člení na dva subsystemy, a to na státní správu a samosprávu. Tyto složky můžeme dále členit. Státní správu na ústřední a územní, přičemž územními správními úřady jsou např. katastrální úřady, finanční úřady. Ústřední státní správa jsou ministerstva a jiné ústřední správní úřady.“⁶ členěním samosprávy je členění na zájmovou a územní, přičemž zájmovou samosprávu představují profesní komory s povinným členstvím, jako je Česká lékařská komora, či profesní komory s nepovinným členstvím, jako je Agrární komora České republiky, ale také vysokoškolská samospráva. Územní samosprávu představují kraje a obce.

Státní správu můžeme charakterizovat jako činnost státu, sloužící k realizaci výkonné moci. Cílem státní správy je autoritativní prosazování zákonů, které jsou výrazem zákonodárné moci.⁷ *„Státní správa vyjadřuje systém, který svou činností plní funkce státu,*

⁴PRŮCHA, P. *Správní právo: obecná část*. 8., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk 3.). Brno: Doplněk, 2012. 427 s. ISBN 978-80-7239-281-0.

⁵PRŮCHA, P. *Správní právo: obecná část*. 8., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk 3.). Brno: Doplněk, 2012. 427 s. ISBN 978-80-7239-281-0.

⁶BŘEŇ, J. *Základní charakteristika veřejné správy*. Praha: Institut pro místní správu, Praha 2011, ISBN: 978-80-86976-22-8.

⁷SVOBODA, I., SCHELLE, K. *Základy organizace veřejné správy*. Ostrava: Key Publishing, 2006. Právo (Key Publishing). 206 s. ISBN 80-239-8011-4.

na základě a v mezích zákona. Pomocí státní správy je realizována politika státu na konkrétních úsecích správy.“⁸

Územní samosprávu lze definovat jako činnost spočívající ve spravování určitého území, které je menší než stát, a to na základě zákonem stanovených ekonomických podmínek a působnosti. „Územní samospráva je forma veřejné vlády a veřejné správy – umožňuje samostatné spravování věcí veřejných na území menším, než je stát. Každý stupeň územního samosprávného celku je tedy vymezen geograficky, ve kterém žije společenství občanů a realizuje samosprávu veřejných záležitostí, které se týkají daného společenství občanů. Územní samospráva tedy reprezentuje společenství občanů, jejich zájmy a preference; je reprezentantem pluralitního demokratického systému v dané obci nebo regionu.“⁹

Tabulka 1: Veřejná správa

VEŘEJNÁ SPRÁVA				
Státní správa		Samospráva		
Územní	Ústřední	Územní	Zájmová	
Finanční úřad	Ministerstva	Kraje	Povinné	Nepovinné
Katastr nemovitostí		Obce	Česká lékařská komora	Agrární komora

Zdroj: BŘEŇ, J. Základní charakteristika veřejné správy, vlastní zpracování

3.1.1 Obec

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.“¹⁰ Úkolem obce je rovněž péče o potřeby jejích občanů a všestranný vývoj území. Při plnění veškerých svých úkolů obec taktéž chrání veřejný zájem.

„Obec je ústavně pojata jako samosprávné společenství občanů, s postavením právnické osoby, a vlastním majetkem. Ústavní úprava současně zdůrazňuje postavení občanů jako subjektů, jímž přísluší přímo či zprostředkovaně rozhodovat o věcech místní samosprávy.

⁸HORZINKOVÁ, E., FIALA, Z. *Správní právo hmotné: obecná část*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). 224 s. ISBN 978-80-87212-55-4.

⁹PROVAZNÍKOVÁ, R., SEDLÁČKOVÁ, O. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

¹⁰Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení). In: Sbíрка zákonů. 14. 4. 2000.

Zákon o obcích potom tyto otázky blíže specifikuje (obecní zřízení) tím, že podrobněji vymezuje otázky tzv. osobního, územního a ekonomického základu samosprávy obcí.“¹¹

Přenesená působnost obcí je rozčleněna na obce, které zastávají státní správu (přenesenou působnost) pouze v základním rozsahu. Jejich správním obvod se kryje s územím obce. Dále pak na obce, které vykonávají státní správu v širším rozsahu. Jejich obecnímu úřadu je ze zákona svěřena působnost pověřeného obecního úřadu. Výkon státní správy je ve větším správním obvodu, než je území obce, tedy větším než u obcí první kategorie. Posledním typem jsou obce s rozšířenou působností, označované též jako „malé okresy“, jejichž obecní úřad zastává oproti předchozím kategoriím ještě více přenesené působnosti. Jejich správní obvod je větší než pověřený obecní úřad.¹² Jinými slovy dle jiného autora „*Od roku 2003 se obce rozdělují do tří skupin podle rozsahu a druhů činností státní správy, které obce vykonávají, a to na obce I., II. a III. typu. Obce I. typu – do této skupiny se řadí všechny obce. Vykonávají dané činnosti státní správy jen samy pro sebe ve své působnosti. Obce II. typu jsou obce s pověřeným obecním úřadem a vykonávají činnosti státní správy jak pro své vlastní účely, tak i pro obce z jejich správního obvodu. Obce III. typu bychom nazvali jako obce s rozšířenou působností. Tyto obce vykonávají opět činnosti státní správy jak pro sebe, pro obce ze svého správního okolí, tak i pro ty, které mají ve svých obecních činnostech i činnosti specializované, jako je např. vydávání cestovních dokladů, evidence motorových vozidel apod.“¹³*

Pokud má obec nejméně 3 000 obyvatel, stane se městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. V případě, že byla obec městem přede dnem 17. května 1954, stává se městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny.¹⁴

¹¹MADAR, Z. a kol. *Slovník českého práva*. 3. vyd. Praha: LINDE Praha a.s., 2002. ISBN 8072013777.

¹²HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 9788074000492.

¹³LAJTKEPOVÁ, E. *Veřejné finance*. 2. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2009, 160 s. ISBN 978-80-7204-618-8.

¹⁴Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

Městysem se stávají obce, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Pokud byla obec oprávněna užívat označení městyse přede dnem 17. května 1954, stává se městysem, jestliže o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny.¹⁵

Zákon o obcích mezi statutární města řadí České Budějovice, Kladno, Liberec, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Chomutov, Jablonec nad Nisou, Děčín, Hradec Králové, Plzeň, Jihlava, Brno, Ostrava, Zlín, Pardubice, Olomouc, Přerov, Frýdek-Místek, Opava, Havířov, Most, Prostějov, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav. „Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.“¹⁶

Obce se mohou, jak uvádí zákon o obcích, slučovat nebo rozdělovat. „*Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem, je nově vzniklá obec městem. Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž žádná není městem, ale alespoň jedna je městysem, je nově vzniklá obec městysem. Oddělí-li se část města a vzniknou dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního města nebo část jeho názvu, je i nadále městem. Oddělí-li se část městyse a vzniknou dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního městyse nebo část jeho názvu, je i nadále městysem.*“¹⁷

3.1.2 Orgány obce

Hlavním orgánem obce je obecní zastupitelstvo složené z členů zastupitelstva. Jejich počet stanoví v souladu se zákonem zastupitelstvo nejpozději do 85 dnů před dnem voleb do zastupitelstev. Zastupitelstvo obce schvaluje program rozvoje obce, regulační a územní plán obce, vyhláší obecně závazné vyhlášky, schvaluje rozpočet a závěrečný účet obce, zřizuje trvalé a dočasné peněžní fondy obce, organizační složky obce a zřizuje, případně i ruší příspěvkové organizace, schvaluje zřizovací listiny atd. Zastupitelstva obce si dále zřizují povinné či nepovinné výbory, skládající se z předsedy, jenž je členem zastupitelstva a různého počtu členů. Výbory jsou např. stavební, kulturní, finanční, sociální, pro životní prostředí, pro mládež, pro školství atd.

¹⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

¹⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

¹⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

„Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti se odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.“¹⁸

V případě, že se v obci rada nevolí, její funkci zastává starosta příslušné obce. Zvolená obecní rada se skládá ze starosty, místostarostů a zvolených členů zastupitelstva obce. Zasedání rady jsou neveřejná a rada si zřizuje své poradní a iniciativní orgány v podobě komisí. Tyto komise vydávají náměty a stanoviska, která předkládají radě. Členem může být každý občan obce. Lze navrhnout i ustavení dalších komisí, např. povodňová.

„Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta či místostarostové, tajemník (pokud je tato funkce zřízena) a obecní zaměstnanci.“¹⁹ Zastupitelstvo obce a rada obce přiděluje úkoly obecnímu úřadu ve své samostatné působnosti. Dále pak obecní úřad pomáhá výboru a komisi v jejich činnostech, vykonává přenesenou působnost a rozhoduje o poskytování informací.

„Starosta zastupuje obec navenek“²⁰ a jeho povinností je kontrola hospodaření obce, svolávání, zpravidla i řízení zasedání zastupitelstva a rady obce. V případě, že dojde k odvolání starosty či složení funkce, zastává tento úřad místostarosta do doby, než je zvolen starosta nový. Dále pak je funkcí starosty jmenovat či odvolávat tajemníka, a to se souhlasem ředitele krajského úřadu.²¹

Občan každé obce, který dosáhl věku 18 let má řadu oprávnění. Těmito oprávněními jsou právo hlasovat v místním referendu; právo volit a být volen do zastupitelstva obce; vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva; dále pa právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem; nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce

¹⁸Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

¹⁹Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

²⁰Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

²¹Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

za uplynulý kalendářní rok; požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce (pokud je žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, avšak pokud jde o působnost zastupitelstva obce, tak do 90 dnů). Mezi poslední oprávnění se řadí právo nahlížet do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy; podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty (orgány obce je vyřizují bezodkladně a do 60 dnů, ale pokud jde o působnost zastupitelstva obce, tak do 90 dnů).²²

3.1.3 Působnost obce

„Působnost obce je institutem, jímž se obecně řečeno rozumí právně vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činností, v nichž obec realizuje svoji pravomoc.“²³

Působnost vyjadřuje souhrn záležitostí, o nichž může konkrétní orgán veřejné správy rozhodovat a v nichž může prosazovat svou vůli v rámci platných právních předpisů.

Působnost obce je dělena na samostatnou a přenesenou. Samostatná je správou záležitostí obce v jejím zájmu a v zájmu občanů. Zmíněnou působnost vykonávají orgány dané obce samostatně. Přenesená působnost je správa, jíž obec deleguje stát v rozsahu stanoveném zákony.

Samostatná působnost

„Právo na samosprávu je zaručena Ústavou a stát může do samosprávy zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to v zákonem stanovených mezích.“²⁴ Právem obce je možnost bránit se ústavní stížností, pokud dojde k nezákonnému zásahu státu do samosprávy.²⁵ V rámci samostatné působnosti spravuje obec záležitosti, jenž jsou v zájmu obce a jejích občanů sama, *„pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud*

²²Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

²³PRŮCHA, P., POMAHÁČ, R. *Lexikon – Správní právo*. 1. vyd. Ostrava: Nakladatelství Jiří Motloch - Sagit, 2002. ISBN 8072083147.

²⁴Ústavní zákon ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 4. 9. 2017]

²⁵Ústavní zákon ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 4. 9. 2017]

*nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.*²⁶ Obec by měla pečovat o uspokojování nároků svých občanů a o vytváření okolností pro rozvoj sociální péče v harmonii s regionálními předpoklady a s regionálními zvyky. *„Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.*²⁷

*„Samostatná působnost se dále dělí na veřejnoprávní část samosprávy, v níž je uplatňována vůle volených orgánů obce vůči občanům (ta je regulována normami veřejného práva), a na soukromoprávní část samosprávy. Tato část vychází z pojetí obce jako právnické osoby, s vlastnickým právem a vstupující na trh jako rovnoprávný subjekt, a také jako zaměstnavatele fyzických osob.*²⁸

Přenesená působnost

Přenesenou působnost vykonávají orgány obce jménem státu, ve věcech, stanovující zvláštní zákony, v základním rozsahu, pro svůj správní obvod, který je totožný s územním obvodem obce. Za kvalitu výkonu této působnosti vůči veřejnosti odpovídá stát, který je na orgány obce delegoval. Její výkon je prováděn orgány obce s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností. Obec s rozšířenou působností je zároveň i obcí s pověřeným obecním úřadem.²⁹

V rámci výkonu přenesené působnosti se u obcí jedná o činnosti, jakými jsou např. vydávání nařízení obce, rozhodování o místních a účelových komunikacích, projednávání přestupků, vodoprávní úřad a spravují drobné toky, povodňový orgán a orgán ochrany přírody a ochrany ovzduší atd.³⁰

²⁶Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

²⁷Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

²⁸PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst obcí a regionů*, 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007 str. 11. ISBN 978-80-247-2097-5.

²⁹PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst obcí a regionů*, 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007 str. 11. ISBN 978-80-247-2097-5.

³⁰PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

Obce s pověřeným obecním úřadem mají pravomoc rozhodovat v prvním stupni ve správním řízení, rozhodovat o poskytnutí půjček a peněžitých dávek, zajišťují volby aj. U obce s rozšířenou působností se jedná např. o vedení evidence a registru obyvatel, vydávání občanských průkazů, řidičských průkazů a cestovních dokladů, vyplácení dávek a poskytování sociálních služeb, zřizování živnostenského úřadu, starost o dopravu a silniční hospodářství pro silnice II. a III. třídy aj.³¹

3.2 Nástroje finančního řízení

Finanční zdraví obce či kraje se posuzuje podle schopnosti dosahovat značných provozních úspor, tzn., že běžné příjmy municipality jsou podstatně vyšší než jejich běžné provozní výdaje. Provozní úspory je následně možné použít na financování investičních projektů.

Hospodárnost a efektivita využití majetku a finančních prostředků obce je založena především na rozpočtování a finančním plánování, tedy na rozpočtu obce, rozpočtovém výhledu a rozpočtovém procesu obce, což je blíže rozvedeno níže v podkapitolách. Díky těmto finančním nástrojům může obec lépe plánovat svou činnost a také lépe stanovovat cíle. Na základě těchto cílů pak může obec rozdělit finanční prostředky a určit odpovědnost určených osob za splnění daných cílů. Zásada 3E (efektivnost, hospodárnost a účelnost) je to, co obec musí mít na paměti při využívání finančních prostředků pro plnění svých cílů.

Mezi další nástroje finančního řízení obce, krom rozpočtování a finančního plánování, které je v dalších podkapitolách blíže rozvedeno, patří:

- finanční analýza,
- manažerské účetnictví,
- finanční controlling,
- finanční benchmarking.

Finanční analýza

„Na rozdíl od soukromého sektoru, kde se analýza vytváří zejména za účelem zjistit situaci firmy, utlumit negativní tendence a využít pozitiv podniku v rámci konkurence na trhu,

³¹PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst obcí a regionů*, 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007 str. 11. ISBN 978-80-247-2097-5.

*municipality využívají analýzu též díky její argumentační funkci.*³² V poslední době se finanční analýza stala v ČR populárním nástrojem.³³

Pro hodnocení hospodaření územních samospráv používá finanční analýza tyto ukazatele:

- stavové ukazatele (analýza horizontální a vertikální),
- tokové ukazatele,
- rozdílové ukazatele (ukazatele financování, ukazatele likvidity, ukazatele rentability, ukazatele aktivity, ukazatele cash-flow).

V současné době vznikají další ukazatele, „ ... tzv. *nová, hodnotová, finanční měřítko výkonnosti...*“, na které se klade stále větší důraz a jež jsou součástí hodnotového řízení.³⁴

Manažerské účetnictví

Manažerské účetnictví je orientováno především na budoucnost, čímž poskytuje potřebné informace pro rozhodování ve finančním řízení. Jeho zavádění do veřejné správy je důležité z hlediska zajišťování efektivního řízení, tj. za účelem naplňování již zmíněného principu 3E. Náklady a výnosy veřejného sektoru by se tak měly sledovat nejen ex post, jako je tomu u finančního účetnictví, ale rovněž ex ante, tak jak je sleduje manažerské účetnictví. Manažerské účetnictví soukromého sektoru pod sebou zahrnuje především kalkulace, rozpočetnictví a nákladové účetnictví. Ve veřejné správě se objevuje pojem účetnictví vnitroorganizační místo nákladového účetnictví, jak je tomu u manažerského účetnictví v soukromém sektoru.

Manažerské účetnictví tedy podává informace, napomáhající efektivnímu řízení uvnitř organizace, přičemž tyto údaje jsou velmi často důvěrné a adresované jen řídicím pracovníkům.³⁵

³²KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2002, 206 s. ISBN: 978-80-717-9778-4.

³³RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011, 143 s. ISBN: 978-80-247-3916-8.

³⁴KISLINGEROVÁ, E. *Oceňování podniku*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2001, 367 s. ISBN 80-7179-529-1.

³⁵ŠTEKER, K. OTRUSINOVÁ, M. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 264 s. ISBN 978-80-247-4702-6.

Finanční controlling

Pod pojmem controlling se obecně chápe ekonomické řízení.³⁶ „Představuje specifickou koncepci podnikového řízení, založenou na komplexním informačním a organizačním propojení plánovacího a kontrolního procesu.“³⁷ Ve veřejné správě je controllingem myšlena metoda řízení se zaměřením na snižování rizik, využívání příležitostí, prevenci chyb, plnění úkolů a dosahování cílů. Finanční controlling je procesem, jenž stanovuje cíle, plánuje a řídí. Pojem controlling však není jednotně vymezen a často je chápán odlišně v praxi a teorii. Ve veřejné správě se pojem controlling často chybně vymezuje na dodržování zákona o finanční kontrole a bývá spojován hlavně s vnitřním kontrolním systémem.

Jeho funkce lze spatřovat ve třech základních sférách, a to v získávání, správě a užití finančních zdrojů. Každá z funkcí probíhá jednotlivými fázemi procesu řízení. V prvopočátku fází plánování, zahrnující prognózování finančních toků a hledání prostředků

k zajištění likvidity podniku. Následně fází realizace, obsahující aktivity, jež jsou nezbytné pro uskutečnění plánu, a nakonec fází kontroly, která zahrnuje srovnávání plánu a reality, identifikuje a analyzuje odchylky a navrhuje regulační opatření.³⁸

Finanční benchmarking

„Jako jeden z významných nástrojů zkvalitňování finančního řízení obce je uváděn benchmarking.“³⁹ „Podstatou benchmarkingu je srovnávat nefinanční i finanční ukazatele dané organizace s interními či externími měřítky jiných organizací.“⁴⁰ Co se týče konkrétně finančního benchmarkingu, je to metoda, která srovnává úroveň hospodaření.⁴¹

³⁶LAZAR, J. *Manažerské účetnictví a controlling*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 271 s. ISBN 978-80-247-4133-8.

³⁷ŽIVĚLOVÁ, I. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Brno: Mendlova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 1998, 105 s. ISBN 80-7157-339-6.

³⁸FREIBERG, F. *Finanční controlling: koncepce finanční stability firmy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 1996, 199 s. ISBN 80-85943-03-4.

³⁹BINEK, Jan. *Analýza finančních možností obcí jako předpoklad pro efektivní finanční řízení obce. Management územní samosprávy s důrazem na využití nástrojů zvyšování příjmů a snižování výdajů rozpočtů územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 15–23. ISBN 80-210-3957-4.

⁴⁰VODÁKOVÁ, J. aj. *Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 207 s. ISBN 978-80-747-8324-1.

⁴¹PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

Tímto srovnáváním je zacíleno zlepšování výkonů organizace a fungování dle zásady 3E. Benchmarking je vhodný k podněcování soutěživosti, která se považuje jako významný faktor při zvyšování výkonnosti celé organizace. Benchmarking jako nástroj řízení je v současné době využíván hlavně místními samosprávnými celky.

3.2.1 Rozpočet obce

Rozpočtová soustava státu je tvořena systémem dílčích rozpočtů. Jejich součástí jsou rozpočty na úrovni územních samosprávných celků (rozpočty obcí a krajů).

Součástí rozpočtové soustavy jsou však také rozpočty příspěvkových organizací, rozpočty dobrovolných svazků obcí, rozpočty státních fondů, rozpočty organizačních složek státu i mimorozpočtové fondy. Tvorbu, postavení, obsah a funkce jejich rozpočtů upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který také stanovuje pravidla hospodaření s finančními prostředky. Každý článek územní samosprávy nese odpovědnost za svoje hospodaření a k tomu mu napomáhá rozpočet, který je považován za základní krátkodobý nástroj finančního řízení obce.

Rozpočty územních samosprávných celků jsou označovány jako „*decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy, které obec (kraj) získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, tak příjmy generované jejich vlastní činností, a ty se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy, nebo prostřednictvím soukromého sektoru.*“⁴²

Rozpočet obce můžeme posuzovat dle pohledu na rozpočet jako bilanci příjmů a výdajů, rozpočet jako finanční plán, a nakonec na rozpočet jako nástroj prosazení obecní politiky.⁴³

Rozpočet jako bilance příjmů a výdajů znamená, že „*pokud se příjmy a výdaje rovnají, jedná se o rozpočet vyrovnaný, avšak častější jsou rozpočty přebytkové a deficitní. Přebytkové rozpočty jsou v situaci, kdy jsou příjmy vyšší než výdaje. Obec pak tyto přebytkové finance může použít například na zaplacení dluhu. Deficitní rozpočet znamená*

⁴²PROVAZNÍKOVÁ, R., SEDLÁČKOVÁ, O. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

⁴³CÍSAŘOVÁ, E., PAVEL J. *Průvodce komunálními rozpočty*. Praha: Transparency International, 2008, 94 s. ISBN 9788089123065.

pro obec, že musí získat dodatečné finanční prostředky, protože výdaje jsou vyšší než její příjmy.“⁴⁴

Rozpočet jako finanční plán znamená „vymezení příjmových možností s výdajovými potřebami. Důležitost správné skladby priorit je z důvodu omezení prostředků a obec je tedy povinna uvažovat v delším časovém horizontu. Dlouhodobější plánování je realizováno sestavením rozpočtového výhledu.“⁴⁵

Rozpočet jako nástroj prosazení obecní politiky znamená, že „výdaje rozpočtu určují, které činnosti a projekty budou v obci realizovány a podporovány. Pro zastupitelstva je tedy klíčové, co je schváleno, jelikož tak mohou svou politiku uskutečňovat.“⁴⁶

3.2.2 Rozpočtový výhled

Je nástroj, jenž pomáhá hospodaření obce. Sestavuje se v rozmezí 2 až 5 let a je tzv. finančním plánem rozvoje obce. Správně sestavený rozpočtový výhled dává možnost s předstihem reagovat na problémy, které se mohou objevit v následujících letech při sestavování rozpočtu.

„Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.“⁴⁷ Územně samosprávný celek sestavuje rozpočtový výhled do čtyř indikátorů, kterými jsou celkové příjmy, celkové výdaje, celkové závazky a celkové pohledávky.

Rozpočtový výhled by měl respektovat cíle rozvoje obce a jeho skladba by měla být vyústěním přijatých a schválených dokumentů střednědobých cílů, např. z územního plánu, plánu investic, programu rozvoje, plánu prodeje obecního majetku atd. Rozpočtový výhled se tedy sestavuje dle uzavřených smluvních vztahů na období 2–5 let. Některé obce

⁴⁴CÍSAŘOVÁ, E., PAVEL J. *Průvodce komunálními rozpočty*. Praha: Transparency International, 2008, 94 s. ISBN 9788089123065.

⁴⁵CÍSAŘOVÁ, E., PAVEL J. *Průvodce komunálními rozpočty*. Praha: Transparency International, 2008, 94 s. ISBN 9788089123065.

⁴⁶CÍSAŘOVÁ, E., PAVEL J. *Průvodce komunálními rozpočty*. Praha: Transparency International, 2008, 94 s. ISBN 9788089123065.

⁴⁷Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 7. 7. 2000.

rozpočtový výhled sestavují v několika variantách vzhledem k možným rozdílům ve vývoji ekonomiky. Sestavením několika variant obce snižují vliv nejistoty. Detailní sestavení rozpočtového výhledu není nijak zákonně upraveno, a proto mají obce široký prostor, jak se s tímto nástrojem vypořádat a zda jej sestaví podrobně či na obecné rovině.⁴⁸

3.2.3 Rozpočtová skladba

„Rozpočtová skladba zajišťuje komplexnost pohledu na celé finanční hospodaření územního rozpočtu.“⁴⁹ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě stanoví rozpočtovou skladbu jakožto jednotné třídění příjmů a výdajů, které se mimo jiné uplatňuje při pohybech na účtech rozpočtů a ostatních peněžních fondů obcí. Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z různých hledisek do jednotek třídění. Novelizace této vyhlášky, která 1. 1. 2014 nabyla účinnosti, ustanovuje hlediska třídění a systematiku jednotek třídění rozpočtové skladby.

Tabulka 2: Rozpočtová skladba

HLEDISKO TRÍDĚNÍ	TRÍDĚNÍ	JEDNOTKY TRÍDĚNÍ
Odpovědnostní	třídění příjmů a výdajů dle správců kapitol	kapitoly
Druhové	třídění příjmů a výdajů dle druhu	třídy, seskupení položek, podseskupení položek a položky
Odvětvové	třídění příjmů a výdajů dle odvětví, avšak příjmy jsou pouze nedaňové a kapitálové	skupiny, oddíly, pododdíly a paragrafy
Konsolidační	třídění příjmů a výdajů z hlediska konsolidačního, výdaje vynakládané uvnitř soustavy a příjmy vznikající v soustavě	záznamové jednotky
Zdrojové	třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich zdroje to na podkladové, prostorové a nástrojové	podkladové jednotky, prostorové jednotky a nástroje
Doplňkové	třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti ke zvlášť sledovaným celkům	dílčí průřezové ukazatele
Programové	třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti k programům	programy, tituly, subtitledy, podmnož subtitledů a akce
Účelové	třídění výdajů z hlediska účelu rozpočtového přesunu	účely
Strukturní	třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich věcné podstaty	bloky, okruhy, množiny, podmnožiny
Transferové	třídění příjmů a výdajů z hlediska účelů transferů	účelové znaky

Zdroj: vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, *vlastní zpracování*

⁴⁸Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 7. 7. 2000.

⁴⁹ČESKOVÁ, M., KINŠT, J., *Rozpočtová skladba v roce 2011: výklad a koncepce rozpočtové skladby, rozpočtový proces obcí, 151 praktických příkladů, pro pracovníky orgánů státní správy, obcí, krajů a jejich organizačních složek*. 4. rozš.vyd. Olomouc: Anag, 2011. Účetnictví (Anag). ISBN 978-80-7263-638-9.

Dle vyhlášky jsou obce povinny označovat své rozpočtové i skutečné příjmy a výdaje dle třídění druhového, odvětvového, konsolidačního, zdrojového a transferového. Zdrojové třídění se dále dělí na třídění podkladové, prostorové a nástrojové, přičemž obec je povinna využívat třídění z hlediska prostorového a nástrojového.⁵⁰

Zásadami rozpočtové skladby jsou:

- jednotnost,
- závaznost,
- stabilita,
- srozumitelnost,
- kompatibilita.

Jednotností je myšleno, že každá položka má na všech úrovních jednoznačnou identifikaci, stejné třídění. Závaznost je chápána jako třídění položek, které je závazné, jsou stanovena jasná pravidla. Stabilita je důležitá pro analýzy a rating obce. Srozumitelnost rozpočtové sklady znamená jasně definovaná pravidla třídění a kompatibilitou je návaznost a komparace na mezinárodní úrovni.

3.2.4 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces začíná přípravou rozpočtového výhledu. Ten se připravuje na dobu 2–5 let. Pokračuje se vypracováním návrhu rozpočtu. Rozpočet se sestavuje na základě skutečnosti z minulého roku, vývoje ekonomiky, rozpočtového výhledu na daný rok a jiných skutečností. Tento návrh připravuje finanční odbor ve spolupráci s ostatními odbory.

K návrhu se také vyjadřuje Finanční výbor a vedení obce. Doba rozpočtového procesu, tedy všechny etapy je 1,5 – 2 roky. Ještě před přípravou návrhu je důležité stanovit úkoly a oblasti jakými jsou rozsah potřebných podkladů, odpovědnost osoby za přípravu podkladů i se stanovením termínu, stanovení důležitých podmínek, časový harmonogram projednání ve finančním výboru, následně radě města a poté zastupitelstvu, určení osoby odpovědné za zpracování podmínek a za zveřejnění.

⁵⁰Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 4. 9. 2017]

Návrh rozpočtu obce musí být nejméně 15 dnů zveřejněn, a to před projednáváním zastupitelstvem.⁵¹ „Každý občan obce má právo se k návrhu rozpočtu vyjadřovat, ale i k závěrečnému účtu za kalendářní rok. Dále má občan právo do těchto dokumentů nahlížet, tedy do rozpočtu i do závěrečného účtu za uplynulý rok. Pokud je návrh schválen zastupitelstvem, je opět, nyní už formou usnesení, zveřejněn.“⁵²

Rozpočtový proces začíná sestavením rozpočtového výhledu, následuje sestavení návrhu rozpočtu, projednání, zveřejnění a schválení zastupitelstvem. Další etapou je pak plnění a kontrola. Na konci kalendářního roku je zastupitelstvem schvalován závěrečný účet. Rozpočet je posléze podrobován auditu.⁵³

3.2.5 Rozpočtové opatření

Rozpočtovým opatřením jsou obcemi řešeny změny v již schváleném rozpočtu v průběhu roku. Jejich evidence je podřízena časové posloupnosti. Provádí je rada obce a schvaluje zastupitelstvo.

Rozpočtové opatření lze rozdělit dle pohybu celkového rozpočtu:

- přesun rozpočtových prostředků,
- použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů,
- vázání rozpočtových výdajů.

V rámci přesunu rozpočtových prostředků dochází k ovlivnění jednotlivých příjmů a výdajů, aniž by se změnil jejich celkový objem. Při použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů se zvýší celkový objem rozpočtu a dochází tak k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů. Během vázání rozpočtových výdajů se rozpočet snižuje, jelikož je krytí výdajů ohroženo neplněním rozpočtových příjmů.

Změna rozpočtu obce může být provedena z důvodu organizační změny, kdy dojde ke změně počtu příjemců prostředků z rozpočtu, z důvodu změny předpisů ovlivňující výši

⁵¹Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 14. 4. 2000.

⁵²ČERVENKA, M. *Soustava veřejných rozpočtů*. Praha: Leges, 2009. ISBN: 978-80-87212-11-0.

⁵³Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 7. 7. 2000.

rozpočtovaných příjmů a výdajů, např. změna sazby DPH, a z důvodu věcné změny ovlivňující plnění příjmů a výdajů, např. zvýšení počtu osob žádajících o sociální dávky.⁵⁴

3.2.6 Závěrečný účet

Do závěrečného účtu se zapracovávají údaje o hospodaření skončeného kalendářního roku. Tento dokument obsahuje veškeré finanční operace, informace o plnění příjmů a čerpání výdajů. V závěrečném účtu je zahrnuto i vypořádání s jinými rozpočty. Obec má za povinnost své hospodaření nechat přezkoumat. Sestavení závěrečného účtu je v kompetenci rady společně s finančním odborem. Zastupitelstvo obce pak schvaluje jak závěrečný účet, tak i zprávu o hospodaření. Návrh závěrečného účtu musí být zveřejněn 15 dní před jeho projednáváním zastupitelstvem. Občané mohou k závěrečnému účtu v této lhůtě uplatnit připomínky písemně nebo ústně na zasedání zastupitelstva.⁵⁵

3.3 Příjmy obce

„Příjmy obce představují jednu stránku rozpočtu obce. Pro každou obec je jistě důležité, aby její příjmy byly rovnoměrně rozloženy ve vztahu k potřebám obce, nebyly příliš administrativně náročné, byly do určité míry předvídatelné a zejména aby je mohla obec pozitivně ovlivnit.“⁵⁶

V rozpočtu jsou obsaženy příjmy odpovídající příjmovým třídám rozpočtové skladby: příjmy daňové, nedaňové, kapitálové příjmy, přijaté dotace, úvěry a půjčky. Jednotlivé druhy příjmů se liší svým charakterem a schopností obce ovlivnit vlastní činností jejich výší.⁵⁷

Příjmy obce můžeme členit z různých hledisek. Jedno z nejvýznamnějších členění příjmů obce je z hlediska návratnosti, a to na nenávratné příjmy a návratné příjmy (viz tabulka 3). Nenávratné příjmy plynou do obecního rozpočtu od různých subjektů (občanů, společností

⁵⁴Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 7. 7. 2000.

⁵⁵Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 7. 7. 2000.

⁵⁶MARKOVÁ, H. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008, s. 49. ISBN 978-80-87146-08-8.

⁵⁷HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vydání. Masarykova univerzita v Brně: Tisk Olprint, 2004. str. 34. 99 s. ISBN 80-210-3356-8.

atd.). Jedná se o daně, dávky, uživatelské poplatky, příjmy z pronájmu či prodeje obecního majetku. Převážná část těchto příjmů je nenávratného charakteru. Návratné příjmy čerpané na určitou dobu a po skončení této doby, se musí vrátit subjektu, který je půjčil. Může se jednat o krátkodobý bankovní úvěr, kterým obec kryje krátkodobý deficit obecního rozpočtu, který vznikl časovým nesouladem mezi tím, jak plynou příjmy (daňové) na příjmový účet obecního rozpočtu a jak jsou z výdajového účtu hrazeny obecní potřeby. Návratným příjmem může být i střednědobý či dlouhodobý bankovní úvěr na financování investic, nebo příjmy z emise cenných papírů (komunální obligace).⁵⁸

Další důležité členění je z hlediska času na běžné příjmy, které se každoročně opakují a jsou určeny svým charakterem k financování běžných každoročně se opakujících výdajů, a na kapitálové příjmy, které se každoročně neopakují a jsou spíše jednorázové, nedaňového charakteru.⁵⁹

Tabulka 3: Příjmy rozpočtu obce

PŘÍJMY ROZPOČTU OBCE					
Návratné	Nenávratné				
Úvěry Půjčky Příjem z emisí dluhopisů	Vlastní			Dotace	
	Daňové	Nedaňové	Dary	Účelové	Neúčelové
	Svěřené daně	Z majetku		Běžné	Běžné
Sdílené daně	Z podnikání		Kapitálové	Kapitálové	
Místní poplatky	Uživatelské poplatky				
Správní poplatky	Z mimorozp. fondů				

Zdroj: zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, *vlastní zpracování*

Daňové příjmy, nedaňové příjmy, transfery a dotace je kategorie příjmů, kterou tvoří tzv. nenávratné příjmy. Jde o nejdůležitější zdroje financování potřeb veřejného sektoru. Úvěry a půjčky jsou příjmy návratné, které jsou spojeny s povinností obce je za určitých podmínek splatit.⁶⁰

⁵⁸PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

⁵⁹PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

⁶⁰PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. Str. 79. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

3.3.1 Daňové příjmy

„Zdanění je zásadní pro fungování moderního státu. Daňové příjmy platí pro veřejné služby – silnice, soudy, obrana, sociální pomoc chudým a starším občanům a v mnoha zemích také zdravotnictví a vzdělávání. Více než třetina národního důchodu v průmyslově vyspělých zemích (OECD) je v průměru zdaněna.“⁶¹

Daň je brána i jako pravidelně se opakující platba, kterou odvádí obyvatelstvo a firmy do veřejného rozpočtu. Pro daně je typické nedobrovolné placení. Poplatníci by sami dobrovolně daň neplatili, protože snižují jejich disponibilní příjmy. Daň lze definovat i jako cenu za veřejné statky a služby, které stát a územní samospráva pro různé subjekty zajišťují a financují nebo spolufinancují. Souhrn všech povinných plateb, které je osoba povinna ze zákona odvést do soustavy veřejných rozpočtů, představuje celkovou daňovou povinnost jednotlivých subjektů.⁶²

Definice daně v širším pojetí je legislativní zkratkou, která zavedenou zákonem společně pro daně v užším smyslu, tedy poplatky, odvody a zálohy na tyto příjmy. Odvody za porušení rozpočtové kázně podle rozpočtových pravidel, jsou příjmem státního rozpočtu, rozpočtů územních samosprávných celků, státních fondů nebo národního fondu. Základní pravidla daně, jako platby do veřejného rozpočtu je její povinnost, nenávratnost, neekvivalentnost a neúčelovost.⁶³ Nenávratnost daně je v tom, že zaplacením daně nevzniká nárok na zpětnou výplatu zaplacené částky. Z vybraných daní jsou financovány veřejné statky, které stát občanům poskytuje. Nárok na veřejné statky ale nevzniká zaplacením daní, proto nelze poskytnuté veřejné statky chápat jako protihodnotu zaplacených daní. Daň je chápána zpravidla jako neúčelová. Nikdo, kdo daň platí, neví, na co budou dané prostředky použity. Není známé, které veřejné statky nebo která oblast bude těmito prostředky financována. V některých případech je ale již předem známé, do které oblasti bude vybraná daň směřovat, př. silniční daň – výnosy z této daně se používají na výstavbu a údržbu silnic a dálnic. Neekvivalentnost daní vypovídá o tom, že daň, kterou určitá osoba zaplatí, a počet získaných veřejných statků jsou ve značném

⁶¹SMITH, S. *Taxation: A Very Short Introduction*. United Kingdom: Oxford University Press, 2015. ISBN 978-0-19-968369-7.

⁶²PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

⁶³HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A., a kol. *Veřejné finance*. Praha: ASPI, 2007. 364 s. ISBN 978-80-7357-301-0.

nepoměru. Některé daně se snaží snižovat rozdíly v příjmech jednotlivých osob na určitou společensky přijatelnou úroveň. Ten, kdo má vyšší příjmy, by měl do veřejného rozpočtu odvést vyšší daně, nemá ale nárok čerpat více veřejných statků.

Dle systému daní v ČR se rozlišují:

- přímé daně,
- všeobecné daně,
- výběrové daně.

„Přímé daně jsou adresné, jsou viditelnější a díky tomu jsou daňovými subjekty více pocítovány. Přímé daně vyhovují daňové spravedlnosti svojí adresností, která vyjadřuje schopnost se co nejlépe přizpůsobit platební schopnosti jednotlivých občanů.“⁶⁴ Přímé daně jsou dále rozděleny na majetkové, příjmové a ostatní. Mezi majetkové se řadí daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí a daň silniční. Příjmovými daněmi jsou daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob. V kategorii ostatní je zařazena daň z hazardních her. Nepřímé daně jsou rozděleny na všeobecné a výběrové. Všeobecnou daní je daň z přidané hodnoty. Výběrovými daněmi jsou spotřební a ekologické daně.

Daňové příjmy představují u malých obcí rozhodující složku příjmové části, bez které by tyto obce vůbec nemohly existovat. Výnos daní, které jsou podle daňového určení příjmem rozpočtu obcí, je v územním průřezu rozdílný. Jeho velikost ovlivňují u jednotlivých daní různé faktory, které obec zpravidla nemůže přímo ovlivnit. Většinou výnos daní může ovlivnit pouze nepřímo, například tím, že vytvoří podmínky pro individuální podnikání (například dlouhodobý pronájem nebo prodej půdy podnikateli pro postavení budovy, podniku ovlivní budoucí výnos majetkové daně ale i daně z příjmu, a to jak daně z příjmů fyzických osob, tak daně z příjmů právnických osob.⁶⁵

⁶⁴HAMERNÍKOVÁ, B., MAAAYTOVÁ, A., a kol. *Veřejné finance*. Praha: ASPI, 2007. 364 s. ISBN 978-80-7357-301-0.

⁶⁵PAŘÍZKOVÁ, I. *Finance územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

Dle druhového členění vlastních nenávratných příjmů do rozpočtu obce jsou rozděleny na svěřené daně, sdílené daně, správní a místní poplatky⁶⁶ (viz tabulka 3).

Svěřené daně

Svěřené daně se nazývají též výlučné, jelikož celý jejich výnos plyne do rozpočtu obce. Jsou jimi příjmy z daně z nemovitých věcí a daně z příjmu právnických osob, pokud je poplatníkem obec.

Sdílené daně

U sdílených daňových příjmů do rozpočtu obce plyne pouze část výnosu a mezi tyto daně se řadí daň z přidané hodnoty, daň z příjmu právnických osob a daň z příjmu fyzických osob.

Místní poplatky

Jedná se o poplatky, které jsou v samostatné působnosti obce, a tato je vydává obecně závaznou vyhláškou. Jsou to např.: poplatek za psa, povolení k vjezdu, ubytovací, lázeňský, poplatek za odpad atd.

Správní poplatky

Platby za služby dle sazebníku, které jsou v rámci ČR stejné výše. Jsou jimi např. poplatky za stavební povolení, poplatek za ověření podpisu atd.

3.3.2 Nedaňové příjmy

Nepřímé daně jsou významnou součástí příjmové stránky státního rozpočtu. Objektem zdanění je spotřeba.

Nedaňové příjmy jsou rozděleny na příjmy z vlastního podnikání obce, uživatelské poplatky, příjmy sankční povahy, příjmy z mimorozpočtových fondů územní samosprávy, dary a výnosy z veřejných sbírek (viz tabulka 3).

⁶⁶PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

Příjmy z vlastního podnikání

Jedná se o zisk municipálních podniků, případně jeho podíl z podniků s majetkovým vkladem obce, dále pak příjmy z pronájmu nebo prodeje majetku a příjmy z finančního investování.

Uživatelské poplatky

Volené orgány obce rozhodují o jejich zavedení a výši. Poplatky jsou vlastním příjmem do rozpočtu obce a financují běžné obecní výdaje. Uživatelskými poplatky jsou vodné, stočné, poplatky za odvoz a sběr komunálního odpadu atd.

Příjmy sankční povahy

Pokuty jsou příjmy obtížně plánovatelné a jedná se doplňkové příjmy obce. Jejich výnos v rozpočtu obce je malý a nahodilý. Tyto příjmy obce získávají za přestupky řešené v rámci tzv. přestupkového řízení.

Příjmy z mimorozpočtových fondů územní samosprávy

Jsou to příjmy buď z mimorozpočtových, většinou účelových peněžních fondů anebo z převodu finančních prostředků z účelových peněžních fondů, které obce tvoří mimo vlastní rozpočet.

Dary a výnosy z veřejných sbírek

Jde o dárce poskytnuté peněžní prostředky na financování buď běžné potřeby, nebo konkrétní potřeby anebo investice.

3.3.3 Dotace

V rozpočtu obce jsou transfery z veřejného rozpočtu velice významnou položkou. Obec může přijímat dotace ze státních fondů, státního rozpočtu, z kraje nebo také ze zahraničí.

V současné době jsou v ČR ze státního rozpočtu poskytovány dotace do územních rozpočtů schválené zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok, a to dotace běžné (neinvestiční) a dotace kapitálové (investiční) jmenovitě na konkrétní investice, nebo dotace z rozpočtových kapitol, které spravují příslušná ministerstva, největší objem dotací plyne z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj, a to zejména v rámci grantových

programů, anebo dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa SR spravované MF ČR, včetně mimořádných dotací (neplánovaných).⁶⁷

Obcím jsou poskytovány v současnosti příspěvky a dotace ze státního rozpočtu zejména jako příspěvek k částečné úhradě výdajů spojených s výkonem státní správy (výše příspěvku je závislá na rozsahu výkonu státní správy, které na obce přenesl stát, dále na počtu trvale bydlících obyvatel v obci), účelové dotace na sociální dávky, účelové dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa na krytí výdajů v souvislosti s volbami do Senátu, Parlamentu ČR a obecních zastupitelstev apod. a nakonec dotace ze státních fondů většinou na investice.

3.3.4 Návratné příjmy

V případě, že obci chybí určité množství finančních prostředků na financování jejích výdajů, je nucena do svého rozpočtu získat chybějící finanční prostředky jiným způsobem, a to v podobě návratných finančních příjmů. Takovýmito návratnými příjmy jsou např. úvěry, půjčky, příjmy z emisí komunálních obligací, návratné finanční výpomoci, směnky apod. Daná obec však musí brát zřetel na riziko, které na sebe bere v případě, že si finanční prostředky získá tímto způsobem. Závazky, které z takto získaných prostředků plynou, se promítnou do rozpočtu obce na několik dalších let.

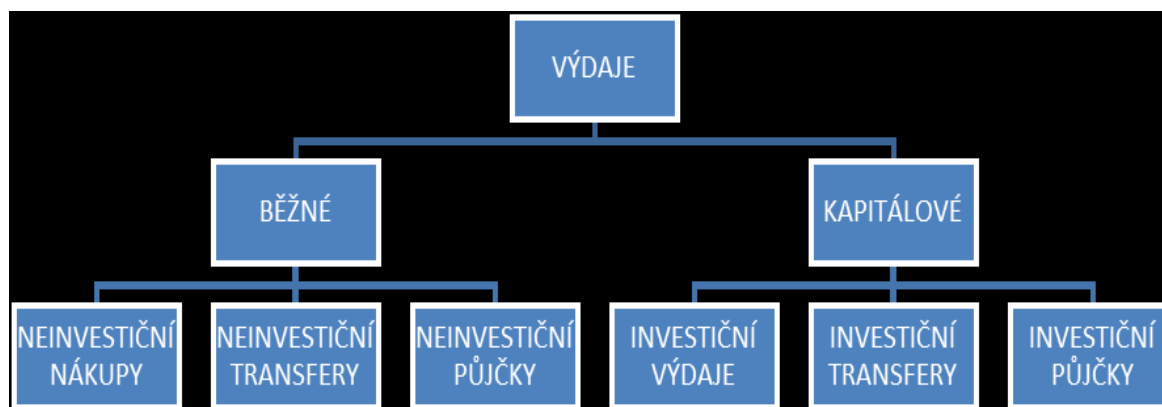
3.4 Výdaje obce

Podobně jako příjmy lze také výdaje klasifikovat dle více možností. Mezi nejčastější členění patří rozlišování na základě ekonomického hlediska na výdaje běžné a kapitálové, které je shodné s druhovým členěním dle rozpočtové skladby, méně časté je pak dělení dle funkcí veřejných financí na alokační (výdaje na nákup služeb, čisté veřejné statky nebo smíšené statky, výdaje na poplatkové služby či výdaje na uhrazení případné ztráty svých podniků), redistribuční (výdaje na transfery směrem ke svým obyvatelům) či stabilizační (například výdaje s cílem stabilizace zaměstnanosti) nebo na plánované a neplánované.⁶⁸

⁶⁷PEKOVÁ, J., *Veřejné finance – úvod do problematiky*. Praha: ASPI 2008. Str. 165. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

⁶⁸PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, 2015. s. 194 a 197. ISBN 978-80-247-5608-0.

Obrázek 1: Rozdělení výdajů obce

Zdroj: ČEŠKOVÁ, M., KINŠT, J. Rozpočtová skladba v roce 2011

Kapitálové výdaje jsou neopakovatelné výdaje charakteru příspěvků konkrétním podnikům, dotací, rozpočtům, obyvatelstvu a na zahraniční investiční účely. Investiční půjčky jsou návratně poskytnuté prostředky na investiční účely. Výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, majetkových účastí či nákup akcií se řadí do investičních nákupů.

Běžné výdaje jsou tvořeny zhruba dvěma třetinami celkových výdajů obce a jejich podíl stále roste. Mezi běžné výdaje lze zařadit výdaje na provoz škol, údržbu veřejných prostranství, na chod obecního nebo městského úřadu, údržbu silnic, provoz veřejného osvětlení, provoz obecní policie, podpora sportu a kultury atd.

3.5 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je vyměřena přímo poplatníkovi s ohledem na jeho majetek. Tato daň, stejně jako ostatní majetkové daně patří mezi daně typu „in rem“, tj. odvod daně je závislý na vlastnictví, a ne na příjmu poplatníka. Pojem majetek je možné definovat jak z ekonomického, tak i z právního pohledu. Ekonomické pojetí chápe majetek jako soubor aktiv a pasiv, které patří danému subjektu. Složitější je definice majetku v právním pojetí, český právní řád nemá jedinou definici majetku.⁶⁹

⁶⁹RADVAN, M. *Místní daně*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012. 244 s. ISBN 978-80-7357-932-6.

„Daň z nemovitostí je pro místní samosprávy významným zdrojem příjmů.“⁷⁰ Je hlavní daní majetkového typu, u které se daňová povinnost váže k vlastnictví nemovité věci. „Silná a mohutná daň z nemovitostí může být základem plné realizace výhod místního obyvatelstva.“⁷¹ V České republice jsou daní zdaňovány pozemky a stavby a jednotky nacházející se na území České republiky. Daň z nemovitých věcí tvoří daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek.

Daň z nemovitosti je jednou z nejstarších daní. Daň z pozemků byla v dřívějších dobách vybírána v podobě naturálního plnění určitou částí úrody nebo v podobě nucených prací. Později, pokud odvody daní nebyly dostatečné, byla zavedena ještě daň z hlavy. Od roku 296 n. l. se pozemková daň určovala podle soupisu půdy, který obsahoval informace o výměře a kvalitě půdy.⁷²

Předmětem daně z nemovitých věcí v ČR jsou dle zákona o dani z nemovitých věcí pozemky, zpevněné plochy pozemků užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním, zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky. Pozemky jsou dále rozděleny na ornou půdu, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty, hospodářské lesy, rybníky s intenzivním a průmyslovým chovem ryb, zastavěné plochy a nádvoří, stavební pozemky a ostatní plochy. Zpevněné plochy pozemků užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním jsou dále rozděleny na pozemky zemědělské prvovýroby, lesního a vodního hospodářství a pozemky pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku, ostatní zemědělskou výrobu a ostatní druhy podnikání. Zdanitelnými stavbami jsou budovy obytných domů, ostatní budovy tvořící příslušenství k budovám obytných domů, budovy pro rodinnou rekreaci včetně budov rodinných domů využívaných pro rodinnou rekreaci, budovy plnící doplňkovou funkci k budově pro rodinnou rekreaci nebo k budově rodinného domu využívaného pro rodinnou rekreaci, garáže vystavěné odděleně od budov obytných domů, dále pak stavby určené pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství, podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě. Nakonec pak i stavby pro ostatní druhy podnikání a ostatní zdanitelné stavby. Zdanitelnými jednotkami jsou byty, jednotky pro podnikání v zemědělské

⁷⁰AUGUSTINE, N. *Erosion of the property tax base: trends, causes, and consequences*. Cambridge, Massachusetts: Lincoln institute of land policy, 2009. ISBN 978-1-55844-186-6.

⁷¹AUGUSTINE, N. *Erosion of the property tax base: trends, causes, and consequences*. Cambridge, Massachusetts: Lincoln institute of land policy, 2009. ISBN 978-1-55844-186-6.

⁷²RADVAN, M. *Místní daně*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012. 244 s. ISBN 978-80-7357-932-6.

prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství, pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě, jednotky pro ostatní druhy podnikání, garáže a ostatní jednotky.

Tabulka 4: Předmět daně

PŘEDMĚT DANĚ	
Pozemky	
A	orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad
B	trvalý travní porost (dříve louka, pastvina)
C	hospodářský les
D	rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb
E	zastavěná plocha a nádvoří
F	stavební pozemek
G	ostatní plocha
Zpevněné plochy pozemků, užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním	
X	zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství
Y	průmysl, stavebnictví doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba, ostatní druhy podnikání
Zdanitelné stavby	
H	budova obytného domu
I	ostatní budova tvořící příslušenství k budově obytného domu
J	budova pro rodinnou rekreaci včetně budov rodinných domů využívaných pro rodinnou rekreaci
K	budova plnicí doplňkovou funkci k budově pro rodinnou rekreaci nebo k budově rodinného domu využívaného pro rodinnou rekreaci
L	garáž vystavěná odděleně od budovy obytného domu
M	podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství
N	podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě
O	ostatní druhy podnikání
P	ostatní zdanitelná stavba
Zdanitelné jednotky	
R	pro bydlení (byt)
S	pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství
T	pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě
U	pro ostatní druhy podnikání
V	jako garáž
Z	ostatní jednotka

Zdroj: zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, *vlastní zpracování*

3.5.1 Daň z pozemků

Předmět daně

„Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území České republiky evidované v katastru nemovitostí. Předmětem daně z pozemků nejsou pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami v rozsahu zastavěné plochy těchto staveb, lesní pozemky, na nichž se nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení, pozemky, které jsou vodní plochou s výjimkou rybníků sloužících k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb, pozemky určené pro obranu České republiky, pozemky v rozsahu odpovídajícím výši spoluvlastnických podílů na nich, které jsou součástí zdanitelných jednotek v budově bytového domu, a jiné pozemky ve spoluvlastnictví vlastníků zdanitelných jednotek v budově bytového domu užívané společně s těmito jednotkami, a to v rozsahu odpovídajícím výši spoluvlastnických podílů těchto spoluvlastníků na nich.“⁷³

Na pozemek, který je součástí jednotky, se pro účely daně z nemovitých věcí hledí jako na nemovitou věc, jejímž vlastníkem je ten, kdo vlastní jednotku.⁷⁴

Základ daně

Pro účely určení základu daně jsou pozemky rozděleny do tří skupin:

- orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, sad a trvalý travní porost,
- hospodářské lesy a rybníky s intenzivním průmyslovým chovem ryb,
- ostatní pozemky.

Výpočet základu daně je u každé skupiny řešen jiným způsobem. U orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, sadu a trvalého travního porostu je skutečná výměra pozemku v m² násobená cenou půdy na 1 m², přičemž cena je dle územního katastru. Pro hospodářské lesy a rybníky s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je to skutečná výměra pozemku v m² násobená cenou pozemků dle platných cenových předpisů a pro ostatní pozemky je základem daně skutečná výměra pozemku v m².

⁷³Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

⁷⁴Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

Sazba daně

Sazba daně je pevná a určuje ji typ pozemku, viz tabulka č. 5

Tabulka 5: Sazby daně

SAZBY DANĚ Z POZEMKŮ	
A - orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	0,75 %
B - trvalý travní porost	0,25 %
C - hospodářský les	0,25 %
D - rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb	0,25 %
E - zastavěná plocha a nádvoří	0,20 Kč/m ²
F - stavební pozemek	2,00 Kč/m ²
G - ostatní plocha	0,20 Kč/m ²
X - U zpevněných ploch užívaných k podnikání, nebo v souvislosti s ním sloužících pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství	1,00 Kč/m ²
Y - U zpevněných ploch užívaných k podnikání nebo v souvislosti s ním sloužících pro průmysl stavebnictví, dopravu, energetiku, ostatní zemědělskou výrobu a ostatní podnikatelskou činnost	5,00 Kč/m ²

Zdroj: zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, *vlastní zpracování*

3.5.2 Daň ze staveb a jednotek

Předmět daně

„Předmětem daně ze staveb a jednotek je, nachází-li se na území České republiky, zdanitelná stavba, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí dokončená nebo užívaná budova, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí budova podle katastrálního zákona, nebo inženýrská stavba uvedená v příloze k zákonu o dani z nemovitých věcí, anebo zdanitelná jednotka, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí jednotka dokončená nebo užívaná.“⁷⁵

Stavba, v níž jsou jednotky podléhající zdanění, není předmětem daně ze staveb a jednotek. Na zdanitelnou stavbu, jenž není nemovitou věcí samostatnou, se pro záměry daně z nemovitých věcí pohlíží jako na nemovitou věc, jejímž majitelem je osoba, která vlastní věc, jíž je stavba součástí.⁷⁶

⁷⁵Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

⁷⁶Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

Základ daně

„Základem daně ze staveb a jednotek u zdanitelné stavby je výměra zastavěné plochy v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. Zastavěnou plochou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí zastavěná plocha stavby podle stavebního zákona odpovídající nadzemní části zdanitelné stavby.“⁷⁷

Základem daně ze staveb a jednotek je u jednotky upravená podlahová plocha, kterou je výměra podlahové plochy zdanitelné jednotky v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období vynásobená koeficientem 1,22, je-li tato zdanitelná jednotka v budově bytového domu a její součástí je podíl na pozemku nebo je-li její vlastník spoluvlastníkem jiného pozemku ve spoluvlastnictví vlastníků takových zdanitelných jednotek užívaného společně s těmito jednotkami, nebo koeficientem 1,20 v ostatních případech.⁷⁸

Sazba daně

Sazba daně je pevná dle typu stavby nebo jednotky, viz tabulka č. 6

Tabulka 6: Sazby daně

Sazby daně ze staveb	
H – obytný dům	2 Kč/m ²
I – ostatní stavba tvořící příslušenství k obytnému domu	2 Kč/m ²
J – stavba pro individuální rekreaci, rodinný dům využívaný pro individuální rekreaci	6 Kč/m ²
K – stavba plnící doplňkovou funkci ke stavbě pro individuální rekreaci	2 Kč/m ²
L – garáž vystavěná odděleně od obytného domu	8 Kč/m ²
M – zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství	2 Kč/m ²
N – průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba	10 Kč/m ²
O – ostatní podnikatelská činnost	10 Kč/m ²
P – ostatní stavba	6 Kč/m ²
Sazby daně z jednotek	
R – byt	2 Kč/m ²
S – zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství	2 Kč/m ²
T – průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba	10 Kč/m ²
U – ostatní podnikatelská činnost	10 Kč/m ²
V – samostatný nebytový prostor užívaný jako garáž	8 Kč/m ²
Z – ostatní samostatný nebytový prostor	2 Kč/m ²

Zdroj: zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, vlastní zpracování

⁷⁷Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

⁷⁸Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

U sazby daně ze staveb se navíc přičítá 0,75 Kč/m² za každé další nadzemní podlaží, které přesahuje 2/3 zastavěné plochy stavby.⁷⁹

3.5.3 Koeficienty

„Koeficienty stanovuje obec obecně závaznou vyhláškou, která musí nabýt účinnosti nejpozději 1. ledna následujícího zdaňovacího období a platnosti nejpozději 1. srpna předchozího zdaňovacího období. Obecně závaznou vyhlášku je třeba zaslat nejpozději do pěti kalendářních dnů od nabytí platnosti místně příslušnému správci daně (finančnímu úřadu).“⁸⁰ Zákon o dani z nemovitých věcí umožňuje obcím navýšit, ale i ponížít svůj výnos z daně z nemovitých věcí, a to několika různými koeficienty. Jedná se o koeficient pro obce podle počtu obyvatel, místní koeficient, koeficient 1,5 a koeficient 2.

Koeficient pro obce podle počtu obyvatel

U obytných staveb a stavebních pozemků je uplatňován koeficient dle počtu obyvatel obce (tabulka 7), který si každá obec může vyhláškou o jednu kategorii zvýšit, nebo o jednu až tři kategorie snížit. V Praze se může tento koeficient zvýšit na 5. U pozemků se úprava koeficientem obcí uplatňuje pouze u stavebních pozemků. U staveb a jednotek se úprava koeficientem obcí se týká pouze obytných staveb a jednotek.⁸¹

Tabulka 7: Koeficient pro obce podle počtu obyvatel

VELIKOST OBCE	KOEFICIENT
Do 1000 obyvatel	1
1000 až 6000 obyvatel	1,4
6000 až 10 000 obyvatel	1,6
10 000 až 25 000 obyvatel	2
25 000 až 50 000 obyvatel	2,5
Nad 50 000 obyvatel a ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech	3,5
V Praze	4,5

Zdroj: zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, *vlastní zpracování*

⁷⁹ Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

⁸⁰ RADVAN, M. *Místní daně*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. s. 84-85. ISBN 978-80-7357-923-6.

⁸¹ Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

Místní koeficient

V posledních letech se význam daně postupně zvyšuje v důsledku růstu sazeb a i možnosti obcí aplikovat kromě tradičního koeficientu velikosti, také místní koeficient.⁸² „*Obec může obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovité věci na území celé obce stanovit jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Tímto koeficientem se vynásobí daň poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, zdanitelných staveb nebo zdanitelných jednotek, popřípadě jejich souhrny*“⁸³ Místní koeficient se však neuplatňuje u orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady a ovocného sadu.

Koeficient 1,5

Pro ostatní stavby, kromě obytných domů, ale včetně samostatných nebytových prostor, tedy u rekreačních staveb, garáží, staveb užívaných pro podnikatelskou činnost a u samostatných nebytových prostor, které jsou určeny pro podnikatelskou činnost, lze zvýšit sazbu daně ze staveb vynásobením vnitřním koeficientem. Obec se pouze rozhoduje, zda koeficient zavede nebo ne, jeho výši však měnit nemůže. Vnitřní koeficient je o velikosti 1,5.

Koeficient 2

Koeficient 2 je užit u budov pro rekreaci, pokud jsou v chráněné oblasti a zóně národních parků. „*U budovy pro rodinnou rekreaci a budovy rodinného domu užívané užívaných pro rodinnou rekreaci a u budovy, která plní doplňkovou funkci k těmto budovám, s výjimkou garáže, se základní sazba daně násobí koeficientem 2,0 nebo se koeficient, je-li stanoven podle odstavce 3 písm. b), násobí koeficientem 2,0, pokud jsou tyto budovy umístěny v národních parcích a v zónách I. chráněných krajinných oblastí.*“⁸⁴

⁸²RADVAN, M. *Místní daně*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. s. 84-85. ISBN 978-80-7357-923-6.

⁸³Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

⁸⁴Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

Tabulka 8: Sazby daně včetně koeficientů u pozemků

Pozemky	sazba daně podle § 6/1 zákona	sazba daně podle § 6/2 zákona	koeficient podle § 6/4 zákona	poznámka	místní koeficient dle § 12 zákona
A	0,75%				ne
B	0,25%				ne
C	0,25%				obec může obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovité věci na území celé obce stanovit jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5
D	0,25%				
E		0,20 Kč/m ²			
F		2,00 Kč/m ²	koeficient podle počtu obyvatel	koeficient podle § 6/4 zákona může obec obecně závaznou vyhláškou upravit pro jednotlivé části obce	
G		0,20 Kč/m ²			
X		1,00 Kč/m ²			
Y		5,00 Kč/m ²			

Zdroj: Územní pracoviště ve Svitavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, *vlastní zpracování*

Tabulka 9: Sazby daně včetně koeficientů u staveb a jednotek

Zdanitelné stavby a jednotky	sazba daně podle § 11 zákona	koeficient podle § 11 odst. 3 písm. a) zákona	koeficient podle § 11 odst. 3 písm. b) zákona	poznámka	místní koeficient dle § 12 zákona
H, I	2,00 Kč/m ²	koeficient podle počtu obyvatel		koeficient podle § 11 odst. 3 písm. a) zákona může obec obecně závaznou vyhláškou upravit pro jednotlivé části obce	obec může obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovité věci na území celé obce stanovit jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5
J	6,00 Kč/m ²		koeficient 1,5	koeficient podle § 11 odst. 3 písm. b) může obec obecně závaznou vyhláškou upravit pro celou obec; pro vybrané zdanitelné stavby a jednotky	
K	2,00 Kč/m ²		koeficient 1,5		
L	8,00 Kč/m ²		koeficient 1,5		
M	2,00 Kč/m ²		koeficient 1,5		
N	10,00 Kč/m ²		koeficient 1,5		
O	10,00 Kč/m ²		koeficient 1,5		
P	6,00 Kč/m ²				
R, Z	2,00 Kč/m ²	koeficient podle počtu obyvatel		koeficient podle § 11 odst. 3 písm. a) zákona může obec obecně závaznou vyhláškou upravit pro jednotlivé části obce	
S	2,00 Kč/m ²		koeficient 1,5	koeficient podle § 11 odst. 3 písm. b) může obec obecně závaznou vyhláškou upravit pro celou obec; pro vybrané zdanitelné stavby a jednotky	
T	10,00 Kč/m ²		koeficient 1,5		
U	10,00 Kč/m ²		koeficient 1,5		
V	8,00 Kč/m ²		koeficient 1,5		

Zdroj: Územní pracoviště ve Svitavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, *vlastní zpracování*

4 Analytická část

V části vlastní práce budou popsána vybraná města Svitavy, Litomyšl, Polička a Moravská Třebová a jejich samosprávné orgány. Klíčovým prvkem budou individuální rozpočty těchto měst s užším zaměřením na vybranou příjmovou položku svěřené daně, přesněji daně z nemovitých věcí. Součástí vlastní práce je i popis a rozbor obecních vyhlášek upravujících koeficienty, které ovlivňují získané finanční prostředky z odvodu zmíněné daně. V závěru této části budou získaná data vyhodnocena pro další zpracování v závěrečné části, kde budou navrženy varianty možného zlepšení stávajícího stavu.

4.1 Svitavy

Město Svitavy se rozpíná na samotné hranici Východních Čech a Moravy. Rozloha města je 3 133 ha, v mírně zvlněné krajině Svitavské pahorkatiny s nadmořskou výškou 435 m. n. m. Ve Svitavách žije 16 949 obyvatel s průměrným věkem 39 let.⁸⁵

4.1.1 Historie města Svitavy

Svitavy vznikly v místě stezek středověkých kupců, při brodu přes říčku Svitavu, kde bylo při kostele sv. Jiljí v polovině 12. století založeno malé sídlo. Opevněný kostel obtékala řeka a další potoky, proto není s podivem, že na sebe nenechali dlouho čekat noví osadníci. O Svitavský region se zajímal i olomoucký biskup. Roku 1256 se v jeho listinách úplně poprvé objevilo pojmenování města, které zůstalo až do dnes. Svitavy se od 16. století staly tkalcovským a soukenickým městem. V městské kronice je toto období zapsáno zlatým písmem. Město Svitavy si postavilo radnici, opravilo hradby a Svitavané si postavili své náměstí z kamene. Až války o rakouské dědictví, a především obrovský požár v roce 1781, po němž se takřka celá zástavba ocitla v troskách, rozvoj města zastavily. Průmysl do města přivedla železnice v polovině 19. století. Svitavský průmysl zvláště textilní a městu vtiskl lichotivou přezdívku „západomoravský Manchester“. Honosné rezidence velkotovárníků, vystavěné v historizujících stylech koncem 19. století, doplnily

⁸⁵Město Svitavy. svitavy.cz [online]. [vid. 2017-08-24]. Dostupné z: <http://www.svitavy.cz/cs/m-1-o-meste/>

industriální ráz města. Až do roku 1945 zaznívala na náměstí a svitavských ulicích němčina jako jazyk původních obyvatel.⁸⁶

Historie města Svitav je vyjádřena v mnoha památkách. Chloubou města a učebnicí architektury je náměstí, zrenovované v letech 1993–1994. Duchovní rozhled zvýšily církevní chrámy. Barokní přestavby zakryly původní románskou či gotickou podobu, ale kostely Navštívení P. Marie, sv. Jiljí a sv. Josefa, stejně tak jako množství barokních soch, připomínají rozvoj města v 18. a 19. století.⁸⁷

Dějiny jsou tvořeny příběhy lidí. K nejznámějším rodákům patří rozporuplný Oskar Schindler, významnou stopu zde zanechali mecenáši města V. O. Ottendorfer a J. Budig. Obětí nacistického běsnění se stal prof. Viktor Felber, rektor ČVUT. Mezi významné rodáky patří i řada umělců mnoha oborů lidské činnosti.⁸⁸

4.1.2 Samospráva

Svitavy jsou obcí s rozšířenou působností, kde městský úřad je rozdělen na Odbor dopravy, Odbor financí, Odbor rozvoje města, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, Odbor správních činností, Odbor školství a kultury, Odbor vnitřní správy, Odbor výstavby, Odbor životního prostředí, Odbor obecní živnostenský úřad a Kancelář starosty a tajemníka. Zastupitelstvo je tvořeno 27 členy. Kontrolní výbor, finanční výbor i rada města jsou tvořeny 7 členy. Pro výkon samosprávy byly založeny obchodní společnosti SPORTEŠ Svitavy s.r.o., LIKO SVITAVY a. s., VODÁRENSKÁ SVITAVY s.r.o., Seniorcentrum města Svitavy s.r.o. Dále pak byly založeny příspěvkové organizace Středisko kulturních služeb města Svitavy, Městské muzeum a galerie ve Svitavách, Městská knihovna ve Svitavách. Organizačními složkami jsou Informační centrum města Svitavy, Jednotka sboru dobrovolných hasičů města Svitavy, Sociální služby města Svitavy a Centrum podpory projektů.

⁸⁶Město Svitavy. svitavy.cz [online]. [vid. 2017-09-10]. Dostupné z: <http://www.svitavy.cz/cs/m-1-o-meste/>

⁸⁷Město Svitavy. svitavy.cz [online]. [vid. 2017-09-10]. Dostupné z: <http://www.svitavy.cz/cs/m-1-o-meste/>

⁸⁸Město Svitavy. svitavy.cz [online]. [vid. 2017-09-10]. Dostupné z: <http://www.svitavy.cz/cs/m-1-o-meste/>

4.1.3 Rozpočet v roce 2016

Tabulka 10: Rozpočtové příjmy města Svitavy v tis. Kč

TŘÍDA/SESKUPENÍ/POLOŽKA	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	ROZPOČET PO ZMĚNÁCH	SKUTEČNOST
PŘÍJMY	336 858	405 754	446 910
Daňové příjmy	203 240	218 164	270 515
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	26 940	32 238	45 013
Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	89 200	98 826	125 401
Daně ze zboží a služeb v tuzemsku	74 300	74 300	86 062
Majetkové daně	12 800	12 800	14 039
Kapitálové příjmy	17 906	17 906	7 470
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	17 906	17 906	7 470
Nedaňové příjmy	84 551	82 874	82 115
Přijaté sankční platby a vratky transferů	1 763	1 763	2 290
Přijaté splátky půjčených prostředků	3 291	3 291	3 445
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	6 879	4 612	4 119
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	72 618	73 208	72 262
Přijaté transfery	31 161	86 810	86 810
Investiční přijaté transfery	4 954	41 490	41 489
Neinvestiční přijaté transfery	26 207	45 321	45 321

Zdroj: Městský úřad Svitavy, *vlastní zpracování*

Tabulka 11: Rozpočtové výdaje města Svitavy v tis. Kč

TŘÍDA/SESKUPENÍ/POLOŽKA	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	ROZPOČET PO ZMĚNÁCH	SKUTEČNOST
VÝDAJE	372 976	471 655	364 873
Běžné výdaje	270 990	303 864	278 494
Neinvestiční nákupy a související výdaje	108 687	114 176	91 543
Neinvestiční půjčené prostředky	4 194	4 244	3 305
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	1 627	2 468	1 907
Neinvestiční transfery soukromoprávními subjekty	26 242	29 026	28 833
Neinvestiční transfery veřejnoprávními subjekty a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní	65 159	87 830	88 395
Ostatní neinvestiční výdaje	893	177	106
Platy a podobné a související výdaje	64 188	65 944	64 404
Kapitálové výdaje	101 986	167 791	86 379
Investiční nákupy a související výdaje	93 597	151 783	72 110
Investiční půjčené prostředky	1 000	4 000	3 000
Investiční transfery	7 389	12 008	11 269

Zdroj: Městský úřad Svitavy, *vlastní zpracování*

4.1.4 Obecní vyhláška upravující daň z nemovitých věcí

U stavebních pozemků, obytných domů a ostatních staveb tvořících příslušenství k obytným domům umístěných na celém území města je stanoven koeficient, kterým se násobí základní sazba daně, ve výši 2,0.⁸⁹

U staveb pro individuální rekreaci a rodinných domů využívaných pro individuální rekreaci, u garáží vystavěných odděleně od obytných domů a u staveb a samostatných nebytových prostorů užívaných pro podnikatelskou činnost na celém území města se stanovuje koeficient, kterým se násobí základní sazba daně, případně sazba daně zvýšená o 0,75 Kč/m² za každé nadzemní podlaží dle § 11 odst. 2 zákona č. 338/1992 Sb., ve výši 1,5.⁹⁰

Tabulka 12: Tabulka koeficientů platných pro rok 2016

Obec	kat.území	část obce	koef.dle § 6/4	koef.dle § 11/3 a)	koef.dle § 11/3 b)	koef.dle §12
Svitavy	Svitavy-město		2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z	1,5 pro nemovité věci J, K, L, M, N, O, S, T, U, V	nemají
	Svitavy-předměstí		2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
	Moravský Lačnov		2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
	Čtyřicet Lánů		2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
Obecně závazná vyhláška upravuje koeficient dle § 11/3 písm. b) zákona						

Zdroj: Územní pracoviště ve Svitavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, *vlastní zpracování*

⁸⁹Obecně závazná vyhláška města Svitavy č. 3/2009 Sb., o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 13. 9. 2017]

⁹⁰Obecně závazná vyhláška města Svitavy č. 3/2009 Sb., o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 13. 9. 2017]

4.1.5 Příjmy obce z daně z nemovitých věcí

Tabulka 13: Výnos na dani z nemovitých věcí města Svitavy

Výnos na dani z nemovitých věcí										
Zdaňovací období rok 2016										
druh nemovité věci	OBEC Svitavy		Svitavy dle katastrálních území							
			kat. území Svitavy město		kat. území Svitavy předměstí		kat. území Moravský Lačnov		kat. území Čtyřicet Lánů	
	předpokládané příjmy		relativní výnosy							
	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč
	100	13586498	3,31	449713	62,59	8503789	16,43	2232262	17,67	2400734
Výnos v % a v Kč dle druhů pozemků										
A	8,75	1188819	0,08	360	3,58	304436	22,00	491098	16,39	393480
B	0,27	36684	0,00	0	0,04	3402	0,89	19867	0,55	13204
C	0,16	21738	0,00	0	0,02	1701	0,90	20090	0,01	240
D	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,03	670	0,00	0
E	0,42	57063	0,39	1754	0,30	25511	0,89	19867	0,40	9603
F	0,61	82878	0,00	0	0,75	63778	0,42	9376	0,38	9123
G	1,52	206515	0,35	1574	1,31	111400	2,89	64512	1,23	29529
X	0,18	24456	0,00	0	0,14	11905	0,26	5804	0,28	6722
Y	9,55	1297511	1,25	5621	12,15	1033210	7	156258	4,26	102271
Výnos v % a v Kč dle druhů staveb										
H	10,34	1404844	16,42	73843	9,21	783199	8,00	178581	15,40	369713
I	0,77	104616	0,98	4407	0,39	33165	2,17	48440	0,77	18486
J	0,82	111409	0,00	0	0,48	40818	2,08	46431	1,02	24487
K	0,03	4076	0,00	0	0,03	2551	0,02	446	0,04	960
L	3,98	540743	1,51	6791	3,85	327396	2,77	61834	6,01	144284
M	0,46	62498	0,00	0	0,09	7653	1,81	40404	0,61	14644
N	33,10	4497131	1,72	7735	37,81	3215283	40,65	907415	15,24	365872
O	18,05	2452363	73,57	330854	18,83	1601263	5,27	117640	16,76	402363
P	0,53	72008	0,55	2473	0,62	52723	0,49	10938	0,25	6002
R	8,91	1210557	0,89	4002	8,45	718570	0,84	18751	19,52	468623
S	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
T	0,16	21738	0,00	0	0,10	8504	0,58	12947	0,00	0
U	1,21	164397	2,27	10208	1,70	144564	0,00	0	0,39	9363
V	0,16	21738	0,00	0	0,13	11055	0,00	0	0,43	10323
Z	0,02	2717	0,00	0	0,02	1701	0,06	1339	0,06	1440

Zdroj: Územní pracoviště ve Svitavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, vlastní zpracování

4.2 Litomyšl

Město Litomyšl vyrostlo ve východní části Pardubického kraje, na hranici Východních Čech a Moravy. V Litomyšli žije 10 226 obyvatel a jeho součástí jsou též sloučené obce Nedošín, Pohodlí, Nová Ves u Litomyšle, Kornice, Suchá a Pazucha. Ve znaku města je vyobrazena lilie a partnerskými městy jsou nizozemský Roden, italské San Polo d'Enza a slovenská Levoča.⁹¹

4.2.1 Historie města Litomyšl

Jedním z prvních písemných záznamů o Litomyšli se datuje již k roku 981 a pramení z Kosmovy kroniky české, kdy měl na litomyšlském návrší stávat strážní hrad strážící tzv. Trstenickou stezku, obchodní cestu evropského významu a Slavníkovské panství. Díky tomu je město Litomyšl nazýváno jako město s tisíciletou historií.⁹²

Českým králem Přemyslem Otakarem II. byla Litomyšl roku 1259 povýšena na město. Roku 1344 zde dokonce Karel IV. založil biskupství. Nejen tyto události, ale i postupná správa města Kostky z Postupic, Pernštejny, posléze rody Trauttmansdorffů, Valdštejnů-Vartemberků a naposledy Thurn-Taxisů přinášely městu neobyčejný rozkvět a užitek. Litomyšl byla vždy podstatným sídlem a tomu korespondovaly i stavitelské počiny - Vratislav II. z Pernštejna zde nechal postavit okázalý renezanční zámek (1568–1581) a roku 1722 byl dokončen velkolepý piaristický chrám Nalezení sv. Kříže. V 19. století město sice trápilo na významnosti z hlediska obchodního, především kvůli tomu, že nejdůležitější železniční trať procházela přes nedalekou Českou Třebovou, nicméně se stále více měnilo ve středisko společenského dění, školství, vzdělanosti a umění. 2. března 1824 se v zámeckém pivovaru narodil budoucí zakladatel české národní hudby skladatel Bedřich Smetana, 29. března roku 1832 vynikající představitel české krajinářské školy malíř Julius Mařák a působila zde řada významných osobností v čele s literáty Boženou Němcovou, Aloisem Jiráskem a Josefem Váchalem. Ve 20. století se Litomyšl postupně rozrůstala, zpočátku o vilové čtvrti, poté o panelová sídliště. V 80. letech byla Litomyšl nešťastně rozdělena pozemní komunikací I/35. Litomyšl však i nadále zůstává mimořádně

⁹¹Město Litomyšl. litomysl.cz [online]. [vid. 2017-09-10]. Dostupné z: https://www.litomysl.cz/?id_str=1311053145839

⁹²Město Litomyšl. litomysl.cz [online]. [vid. 2017-09-10]. Dostupné z: https://www.litomysl.cz/?id_str=1311053145839

význačným městem regionu a jeho ojedinělost, krása, dějiny i současný pestrý život, památky i moderní architektura lákají pozornost turistů a návštěvníků skutečně z celého světa. Prostor renesančního zámku, v němž se již od roku 1949 každoročně koná proslulý Mezinárodní operní festival Smetanova Litomyšl, je od roku 1999 zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.⁹³

4.2.2 Samospráva

Vedle hlavních posláních samosprávného charakteru (tzv. samostatná působnost) plní město zároveň i vybrané cíle místní státní správy. Tento okruh plnění úkolů je zákonnou úpravou nazývána pojmem "přenesená působnost" obcí. Město Litomyšl plní cíle, které jsou uloženy obcím s "běžnými" obecními úřady, obcím s tzv. pověřenými obecními úřady a obcím s rozšířenou působností. Zastupitelstvo města má 23 členů. Iniciativním a kontrolním orgánem zastupitelstvo pověřilo kontrolní a finanční výbor. V městských částech Kornice, Nedošín, Nová Ves, Pazucha, Pohodlí a Suchá zřídilo zastupitelstvo a osadní výbory. Rada města má 7 členů. Iniciativním a poradním orgánem pověřila rada města dopravní komisi, komisi pro posuzování investic z technicko-ekonomického hlediska, komisi SPOZ (sbor pro občanské záležitosti), školskou komisi, likvidační komisi, komisi pro otevírání obálek s nabídkami na veřejnou zakázku, komisi pro regeneraci památek, bytovou komisi, komise pro péči o hroby v majetku města a památné hroby, ekologickou komisi, komisi pro sport, mládež a tělovýchovu, kulturní komisi, komisi pro rozdělování příspěvků z OKČ a sociálně zdravotní komisi.⁹⁴

⁹³Město Litomyšl. litomysl.cz [online]. [vid. 2017-09-10]. Dostupné z: https://www.litomysl.cz/?id_str=1311053145839

⁹⁴Město Litomyšl. litomysl.cz [online]. [vid. 2017-09-10]. Dostupné z: http://www.litomysl.cz/?lang=cz&co=mesto_litomysl&akce=orp

4.2.3 Rozpočet v roce 2016

Tabulka 14: Rozpočtové příjmy města Litomyšl v tis. Kč

TRÍDA/SESKUPENÍ/POLOŽKA	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	ROZPOČET PO ZMĚNÁCH	SKUTEČNOST
PŘÍJMY	272 095	260 681	265 447
Daňové příjmy	146 310	154 420	160 816
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	12 795	12 982	13 523
Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	65 515	72 038	76 477
Daně ze zboží a služeb v tuzemsku	49 000	50 400	51 291
Majetkové daně	19 000	19 000	19 525
Kapitálové příjmy	48 071	13 747	13 746
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	48 071	13 747	13 746
Nedaňové příjmy	23 475	8 643	8 773
Přijaté sankční platby a vratky transferů	300	1 429	1 582
Přijaté splátky půjčených prostředků	260	190	161
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	16 678	668	658
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	6 237	6 357	6 372
Přijaté transfery	54 239	83 871	82 111
Investiční přijaté transfery	0	3 276	3 276
Neinvestiční přijaté transfery	54 239	80 595	78 835

Zdroj: Městský úřad Litomyšl, vlastní zpracování

Tabulka 15: Rozpočtové výdaje města Litomyšl v tis. Kč

TRÍDA/SESKUPENÍ/POLOŽKA	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	ROZPOČET PO ZMĚNÁCH	SKUTEČNOST
VÝDAJE	301 807	268 355	238 854
Běžné výdaje	200 632	211 456	199 983
Neinvestiční nákupy a související výdaje	85 362	87 038	79 866
Neinvestiční půjčené prostředky	15	15	0
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	1 575	1 450	1 300
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	18 440	19 665	19 504
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní	38 162	42 191	42 109
Ostatní neinvestiční výdaje	6 844	1 471	0
Kapitálové výdaje	101 175	56 899	38 871
Investiční nákupy a související výdaje	101 175	54 104	36 079
Investiční transfery	0	2 795	2 792

Zdroj: Městský úřad Litomyšl, vlastní zpracování

4.2.4 Obecní vyhláška upravující daň z nemovitých věcí

Daň z pozemků

U stavebních pozemků uvedených v § 6 odst. 2 písm. b) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) se základní sazba daně stanovená v § 6 odst. 2 písm. b) zákona násobí v katastrálním území Litomyšl, katastrálním území Lány u Litomyše a katastrálním území Záhrad' (kromě části města Litomyšl Suchá) koeficientem 2,5; katastrálním území Kornice, katastrálním území Nedošín, katastrálním území Nová Ves u Litomyše, katastrálním území Pazucha, katastrálním území Pohodlí a části města Litomyšl Suchá v katastrálním území Záhrad' koeficientem 1,0.⁹⁵

Daň ze staveb

U staveb, bytů a ostatních samostatných nebytových prostorů uvedených v § 11 odst. 1 písm. a) a f) zákona se základní sazba daně podle § 11 odst. 1 písm. a) a f) zákona, případně zvýšená u staveb podle § 11 odst. 2 zákona, násobí v katastrálním území Litomyšl, katastrálním území Lány u Litomyše a katastrálním území Záhrad' (kromě části města Litomyšl Suchá) koeficientem 2,5; katastrálním území Kornice, katastrálním území Nedošín, katastrálním území Nová Ves u Litomyše, katastrálním území Pazucha, katastrálním území Pohodlí a části města Litomyšl Suchá v katastrálním území Záhrad' koeficientem 1,0.⁹⁶

U jednotlivých druhů staveb uvedených v § 11 odst. 1 písm. b) až d) zákona se základní sazba daně podle § 11 odst. 1 písm. b) až d) zákona, případně zvýšená podle § 11 odst. 2 zákona, násobí v celém městě Litomyšl koeficientem 1,5.⁹⁷

U samostatných nebytových prostorů uvedených v § 11 odst. 1 písm. c) a d) zákona se základní sazba daně podle § 11 odst. 1 písm. c) a d) zákona násobí v celém městě Litomyšl koeficientem 1,5.⁹⁸

⁹⁵Obecně závazná vyhláška města Litomyšl č. 3/2011 Sb., o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15. 9. 2017]

⁹⁶Obecně závazná vyhláška města Litomyšl č. 3/2011 Sb., o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15. 9. 2017]

⁹⁷Obecně závazná vyhláška města Litomyšl č. 3/2011 Sb., o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15. 9. 2017]

⁹⁸Obecně závazná vyhláška města Litomyšl č. 3/2011 Sb., o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15. 9. 2017]

Místní koeficient

Na území města Litomyšl se stanovuje místní koeficient ve výši 2, kterým se násobí daň poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty, popřípadě jejich souhrny, s výjimkou pozemků uvedených v § 5 odst. 1 zákona.⁹⁹

Tabulka 16: Tabulka koeficientů platných pro rok 2016

Obec	kat.území	část obce	koef.dle § 6/4	koef.dle § 11/3 a)	koef.dle § 11/3 b)	koef.dle § 12
Litomyšl	Kornice		1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z	1,5 pro nemovité věci J, K, L, M, N, O, S, T, U, V	2
	Lány u Lit.		2,5 pro F	2,5 pro H, I, R, Z		
	Litomyšl		2,5 pro F	2,5 pro H, I, R, Z		
	Nedošín		1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z		
	Nová Ves u Lit.		1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z		
	Pazucha		1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z		
	Pohodlív		1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z		
	Záhrad'		2,5 pro F	2,5 pro H, I, R, Z		
	Záhrad'	Suchá	1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z		
Obecně závazná vyhláška upravuje koeficient dle § 6/4, dle § 11/3 a) a b) i dle § 12 zákona						

Zdroj: Územní pracoviště ve Svitavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, *vlastní zpracování*

⁹⁹Obecně závazná vyhláška města Litomyšl č. 3/2011 Sb., o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15. 9. 2017]

4.2.5 Příjmy obce z daně z nemovitých věcí

Tabulka 17: Výnos na dani z nemovitých věcí města Litomyšl

Zbiřovací období rok 2016																		
druh nemovité věci	OBEČ Litomyšl		Litomyšl dle katastrálních území															
			kat. území Kormice		kat. území Litomyšl		kat. území Lány u Lit.		kat. území Zahrad		kat. území Nedobín		kat. území Pazucha		kat. území Nová Ves u L.		kat. území Pohodí	
	předpokládané příjmy		relativní výnosy															
	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč
	100	19017190	4,33	823444	53,01	10081012	3,55	675110	7,02	1335007	22,72	4320706	1,31	249125	4,69	891906	3,37	640879
Výnos v % a v Kč dle druhů pozemků																		
A	7,36	1399665	18,16	149537	3,72	375014	17,69	119427	14,57	194510	3,08	133078	31,22	7777	18,86	168214	28,32	181497
B	0,44	83676	0,71	5846	0,26	26211	1,45	9789	0,56	7476	0,39	16851	4,50	11211	0,38	3389	0,64	4102
C	0,29	55150	0,80	6588	0,01	1008	0,00	0	0,03	401	0,02	864	15,36	38266	0,21	1873	0,97	6217
D	0,03	5705	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,12	5185	0,00	0	0,00	0	0,00	0
E	0,41	77970	0,43	3541	0,38	38308	1,07	7224	0,70	9345	0,19	8209	1,95	4858	0,24	2141	0,68	4358
F	0,50	95086	0,81	6670	0,70	70567	0,44	2970	0,66	8811	0,08	3457	0,23	573	0,00	0	0,28	1794
G	2,68	509661	3,16	26021	0,90	90729	2,81	18971	2,84	37914	1,24	53577	7,18	17887	12,03	107296	24,63	157849
X	0,61	116065	0,00	0	0,8	80648	0,00	0	0,55	7343	0,17	7345	0	0	0	0	3,21	20572
Y	11,05	2101399	5,42	44631	9,83	990964	6,24	42127	5,72	76362	17,01	734952	0	0	18,58	165716	7,06	45246
Výnos v % a v Kč dle druhů staveb																		
H	15,14	2879203	4,21	34667	18,58	1873052	35,13	237166	40,18	536406	1,49	64379	15,62	38913	3,29	29344	10,06	64472
I	1,53	290963	3,28	27009	0,96	96778	7,52	50768	2,45	32708	0,44	19011	9,94	24763	1,39	12397	4,42	28327
J	0,25	47543	0,00	0	0,32	32259	0,17	1148	0,20	2670	0,09	3889	2,10	5232	0,20	1784	0,00	0
K	0,01	1902	0,00	0	0,00	0	0,02	135	0,08	1068	0,00	0	0,43	1071	0,00	0	0,00	0
L	3,18	604747	1,02	8399	4,72	475824	3,73	25182	4,26	56871	0,50	21604	0,79	1968	0,80	7135	1,33	8524
M	2,79	530680	3,86	31785	3,19	321584	0,40	2700	4,48	59808	1,09	47096	5,66	14100	0,00	0	8,31	53257
N	27,09	5151757	43,42	357539	17,36	1750064	1,05	7089	17,14	228820	61,39	2652481	3,56	8869	16,39	146183	0,00	0
O	17,84	3392667	14,08	115941	22,66	2284357	16,20	109368	3,55	47393	12,46	538360	0,00	0	27,45	244828	8,14	52168
P	0,59	112201	0,37	3047	0,78	78632	0,08	540	0,32	4272	0,16	6913	1,46	3637	0,18	1605	1,95	12497
R	7,37	1401567	0,27	2223	13,34	1344807	4,55	30718	1,57	20900	0,08	3457	0,00	0	0,00	0	0,00	0
S	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
T	0,06	11410	0,00	0	0,11	11089	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
U	0,53	100791	0,00	0	1,01	101818	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
V	0,24	45641	0,00	0	0,35	35284	1,45	9789	0,14	1869	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Z	0,01	1902	0,00	0	0,02	2016	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Zdroj: Územní pracoviště ve Svitavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, vlastní zpracování

4.3 Moravská Třebová

V městě Moravská Třebová žije 10 224 obyvatel a nalézá se na hranici Čech a Moravy v nadmořské výšce 360 m n. m. Z hlediska dopravní dostupnosti je třeba zmínit, že městem prochází silniční komunikace I/35 z Olomouce do Hradce Králové a město je napojeno na rychlostní železniční uzel v České Třebové (cca 20 km). Nejbližší dálniční (D1) i letecké spojení je v Brně (osobní letecká doprava cca 60 km). Ve Starém Městě (5 km) je známé letiště pro sportovní letadla. Partnerskými městy jsou Vlaardingen – Holandsko, Banská Štiavnica – Slovensko a Staufenberg – Německo¹⁰⁰

4.3.1 Historie města Moravská Třebová

Město Moravská Třebová bylo založeno Borešem z Rýzmburka v roce 1257 jako příznačné kolonizační město s obvyklým půdorysem. Nejvýznamnějšího rozvoje Moravská Třebová získala v době panování pánů z Boskovic a Ladislava Veleny ze Žerotína (1486–1622), kdy byla středem humanistické vzdělanosti a obdržela přezdívku Moravské Athény. Z této éry se dochovala i jedna z nejdávnějších renesančních památek na sever od Alp, zámecké průčelí z roku 1492. V centru Moravské Třebové je obdiv občanů zaměřen na pozdně gotické a renesanční mázhausy, které nemají v České republice hodnotou ani množstvím zachovaných artefaktů obdoby. Cenná umělecká díla jsou dochována i z doby baroka, kdy v Moravské Třebové působili umělci J. T. Super a J. Pacák. Pro svou jedinečnou sbírku architektonických klenotů se město stalo roku 1980 památkovou rezervací. Návštěvní směr Moravské Třebové začíná v městském muzeu a končí na Křížovém vrchu.¹⁰¹

4.3.2 Samospráva

Orgánem města Moravská Třebová je městský úřad. Městský úřad Moravská Třebová plní cíle v sekci samostatné působnosti, jenž mu dalo zastupitelstvo a rada města. Městský úřad současně vykonává přenesenou působnost v záležitostech, které stanoví příslušné zákony.¹⁰² Městský úřad je rozdělen na odbor dopravy, odbor finanční, odbor rozvoje města, odbor

¹⁰⁰Publikační a redakční systém Public4u. moravskatrebova.cz [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.moravskatrebova.cz/cs/mesto/zakladni-informace-o-meste/>

¹⁰¹Publikační a redakční systém Public4u. moravskatrebova.cz [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.moravskatrebova.cz/cs/mesto/historie-a-pamatky.html>

¹⁰²Publikační a redakční systém Public4u. moravskatrebova.cz [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.moravskatrebova.cz/cs/radnice-3/>

kancelář starosty a tajemníka, odbor majetku města a komunálního hospodářství, odbor Obecní živnostenský úřad, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, odbor vnitřních věcí, odbor výstavby a územního plánování a odbor životního prostředí.¹⁰³ Zastupitelstvo města Moravská Třebová má 21 členů, z něhož vychází výbor finanční, kontrolní a výbor pro strategický rozvoj města. Rada města je v počtu 7 členů a zřídila následující komise: komisi bytovou, komisi sociální, zdravotní a péče o děti, komisi památkové péče, komisi životního prostředí, komisi pro výchovu a vzdělávání, komisi Sbor pro občanské záležitosti, komisi Zdravého města, komisi pro prevenci kriminality, komisi kulturní, samosprávnou komisi v Boršově, samosprávnou komisi v Sušicích, samosprávnou komisi v Udánkách.¹⁰⁴

4.3.3 Rozpočet v roce 2016

Tabulka 18: Rozpočtové příjmy města Moravská Třebová v tis. Kč

TŘÍDA/SESKUPENÍ/POLOŽKA	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	ROZPOČET PO ZMĚNÁCH	SKUTEČNOST
PŘÍJMY	180 600	211 150	221 563
Daňové příjmy	124 920	133 333	143 383
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	13 920	14 273	16 045
Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	52 700	60 760	67 537
Daně ze zboží a služeb v tuzemsku	51 000	51 000	52 222
Majetkové daně	7 300	7 300	7 579
Kapitálové příjmy	3 950	3 980	3 844
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	3 950	3 980	3 844
Nedaňové příjmy	24 641	26 154	26 716
Přijaté sankční platby a vratky transferů	1 250	1 320	1 561
Přijaté splátky půjčených prostředků	5	5	3
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	1 881	2 831	2 818
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	21 575	21 998	22 334
Přijaté transfery	27 089	47 683	47 620
Investiční přijaté transfery	0	1 000	1 000
Neinvestiční přijaté transfery	23 589	39 918	39 860

Zdroj: Městský úřad Moravská Třebová, *vlastní zpracování*

¹⁰³Publikační a redakční systém Public4u. moravskatrebova.cz [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.moravskatrebova.cz/cs/radnice/organizacni-struktura/>

¹⁰⁴Publikační a redakční systém Public4u. moravskatrebova.cz [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.moravskatrebova.cz/cs/radnice/informace-dle-zak-c-106-1999-sb/>

Tabulka 19: Rozpočtové výdaje města Moravská Třebová v tis. Kč

TRÍDA/SESKUPENÍ/POLOŽKA	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	ROZPOČET PO ZMĚNÁCH	SKUTEČNOST
VÝDAJE	199 580	221 200	195 803
Běžné výdaje	164 660	194 030	177 330
Neinvestiční nákupy a související výdaje	77 228	84 244	69 835
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	2 282	3 368	2 599
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	13 608	14 243	13 740
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní	28 921	49 627	49 428
Ostatní neinvestiční výdaje	1 199	587	0
Platy a podobné a související výdaje	41 423	41 961	41 728
Kapitálové výdaje	34 920	27 170	18 474
Investiční nákupy a související výdaje	33 900	26 103	17 407
Investiční transfery	1 020	1 067	1 067

Zdroj: Městský úřad Moravská Třebová, *vlastní zpracování*

4.3.4 Obecní vyhláška upravující daň z nemovitých věcí

Členění města

Pro účely vyhlášky se rozumí částí Město nám. T.G.Masaryka, ul. Bránská, Brněnská (č.o. 1, 3, 5, 7, 9), Cihlářova, Cechovní, Čs. armády, Farní, Gorazdova (lichá č.o.), Hvězdní, Komenského (lichá č.o.), Kostelní nám., Krátká, Marxova, Olomoucká (č.o. 2), Piaristická (sudá č.o.), Pivovarská, Poštovní, Rybní nám. (č.o. 1), Stará, Tichá, Zámecká, Zámecké nám., Ztracená. Částí Předměstí se rozumí ostatní části města Moravská Třebová mimo části Město a Boršov, Sušice, Udánky. Mezi další části jsou zařazeny Boršov, Sušice a Udánky.¹⁰⁵

Stanovení koeficientu pro jednotlivé části obce podle počtu obyvatel

U pozemků uvedených v § 6 odst. 2 písm. b) zákona o dani z nemovitosti se stanovuje koeficient, kterým se násobí základní sazba daně u části Město 2,5; u části Předměstí 2,0; u další části 1,4.¹⁰⁶ U staveb uvedených v § 11 odst. 3 písm. a) a f) se stanovuje koeficient, kterým se násobí základní sazba daně u části Město 2,5; u části Předměstí 2,0; u dalších částí 1,4.¹⁰⁷

¹⁰⁵Obecně závazná vyhláška města Moravská Třebová č. 2/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 9. 2017]

¹⁰⁶Obecně závazná vyhláška města Moravská Třebová č. 2/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 9. 2017]

¹⁰⁷Obecně závazná vyhláška města Moravská Třebová č. 2/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 9. 2017]

Stanovení koeficientu 1,5

U staveb uvedených v § 11 odst. 1 písm. b, c) a d) se stanovuje koeficient, kterým se násobí základní sazba daně, případně sazba zvýšená podle § 11 odst. 2 zákona o dani z nemovitosti, ve výši 1,5.¹⁰⁸

Stanovení místního koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí

Na území města Moravská Třebová se stanovuje místní koeficient, kterým se násobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty, popřípadě jejich soubory, ve výši 2.¹⁰⁹

Tabulka 20: Tabulka koeficientů platných pro rok 2016

Obec	kat.území	část obce	koef.dle § 6/4	koef.dle § 11/3 a)	koef.dle § 11/3 b)	koef.dle § 12
Moravská Třebová	Boršov u Mravské Třebové		1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z	1,5 pro nemovité věci J, K, L, M, N, O, S, T, U, V	nemají
	Moravská Třebová	Město	2,5 pro F	2,5 pro H, I, R, Z		
		Předměstí	2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
		Sušice	1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z		
		Udánky	1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z		
Obecně závazná vyhláška upravuje koeficient dle § 6/4, dle § 11/3 a) a b) zákona						

Zdroj: Územní pracoviště ve Svitavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, *vlastní zpracování*

¹⁰⁸Obecně závazná vyhláška města Moravská Třebová č. 2/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 9. 2017]

¹⁰⁹Obecně závazná vyhláška města Moravská Třebová č. 2/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 9. 2017]

4.3.5 Příjmy obce z daně z nemovitých věcí

Tabulka 21: Výnos na dani z nemovitých věcí města Moravská Třebová

Výnos na dani z nemovitých věcí						
Zdaňovací období rok 2016						
druh nemovitě věci	OBEC Moravská Třebová		Moravská Třebová dle katastrálních území			
			kat. území Boršovu Mor.T.		kat. území Moravská Třebová	
	předpokládané příjmy		relativní výnosy			
	%	Kč	%	Kč	%	Kč
	100	6802605	13,14	893862	86,86	5908743
Výnos v % a v Kč dle druhů pozemků						
A	11,08	753729	41,49	370863	6,48	382887
B	0,70	47618	3,26	29140	0,31	18317
C	1,49	101359	9,09	81252	0,34	20090
D	0,00	0	0,00	0	0,00	0
E	0,67	45577	1,07	9564	0,61	36043
F	2,36	160541	0,21	1877	2,69	158945
G	2,68	182310	8,71	77855	1,77	104585
X	0,48	32653	1,52	13587	0,32	18908
Y	6,65	452373	0,00	0	7,65	452019
Výnos v % a v Kč dle druhů staveb						
H	12,85	874135	9,70	86705	13,33	787635
I	1,56	106121	4,30	38436	1,15	67951
J	0,85	57822	4,31	38525	0,33	19499
K	0,07	4762	0,46	4112	0,01	591
L	4,39	298634	1,64	14659	4,80	283620
M	2,25	153059	7,26	64894	1,49	88040
N	27,36	1861193	3,25	29051	31,01	1832301
O	13,81	939440	1,81	16179	15,63	923536
P	0,50	34013	0,65	5810	0,48	28362
R	9,08	617677	1,10	9832	10,29	608010
S	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
T	0,00	0	0,00	0	0,00	0
U	0,72	48979	0,00	0	0,83	49043
V	0,40	27210	0,17	1520	0,44	25998
Z	0,05	3401	0,00	0	0,04	2363

Zdroj: Územní pracoviště ve Svitavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, *vlastní zpracování*

4.4 Polička

Město Polička je položeno v nadmořské výšce 555 m, na rozhraní dvou geomorfologických území, Východočeské tabule a Českomoravské vrchoviny (SV okraj), zastoupených nejnižšími geomorfologickými jednotkami (okrsky) Poličskou tabulí a Jedlovskou plošinou. V teritoriálním odlišení pak patří k Pardubickému kraji, do okresu Svitavy. Město Polička je vsazeno do jemného údolí, které je v blízkosti 1–2 km nedalekého okolí města ohrazeno hospodářskými pozemky plynule přecházejícími v louky

a lesy. Nedaleko města, ve vzdálenosti 3 km, prochází hranice chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy. K datu 1. 1. 2014 má Polička 8 821 obyvatel a její rozloha je Polička – 18 652 294 m², Střítež – 3 560 246 m², Modřec – 4 683 740 m², Lezník – 6 217 636 m².¹¹⁰

4.4.1 Historie města Polička

Město je branou do Žďárských vrchů, jednoho z nejpůvabnějších koutů Českomoravské vrchoviny. V historii byla Polička věnným městem českých královen a v 18. století náležela mezi nejzámožnější města Východních Čech. Do dnešních dnů se uchovaly pouze městské hradby, které jsou zpevněné věžemi, s ochozem, který je v některých místech přístupný veřejnosti. Hradby o délce 1220 m obklopují celé starobylé jádro. Na náměstí je umístěn jeden z nejkrásnějších mariánských sloupů v Čechách a barokní radnice s expozicemi městské galerie. Dominantou Poličky je kostel sv. Jakuba, ve kterém se narodil a kus dětství strávil hudební skladatel Bohuslav Martinů. Kostel sv. Jakuba s rodnou světličkou slavného skladatele byl 8. února 2010 prohlášen za národní kulturní památku. Zmíněná světlička ve věži je přístupná i veřejnosti. V Centru Bohuslava Martinů jsou otevřeny zajímavé výstavy věnované dějinám, hudbě, sklářství, životu a práci Bohuslava Martinů.¹¹¹

4.4.2 Samospráva

Městský úřad Polička vykonává na základě zvláštních zákonů přenesenou působnost pro více obcí ve správním obvodu - je úřadem obce s rozšířenou působností a pověřeným městským úřadem. Městský úřad Polička je pověřen výkonem státní správy pro tyto okolní obce: Borová, Březiny, Bystré, Hartmanice, Jedlová, Kamenec, Korouhev, Květná, Nedvězí, Oldříš, Pomezí, Pustá Kamenice, Pustá Rybná, Sádek, Stašov, Svojanov, Široký Důl, Telecí, Trpín. Město má řízeny odbor dopravy, lesního hospodářství, obecní živnostenský úřad, sociálních věcí a zdravotnictví, správy majetku, územního plánování, rozvoje a životního prostředí, vnitřních věcí.¹¹² Zastupitelstvo města Poličky má 21 členů, z něhož vychází výbor finanční, kontrolní a výbor pro výchovu a vzdělávání. Rada města je v počtu 7 členů a zřídila následující komise: bytovou, dítě a volný čas, dopravní

¹¹⁰Město Polička. policka.org [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.policka.org/info/o-meste/>

¹¹¹Město Polička. policka.org [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.policka.org/>

¹¹²Město Polička. policka.org [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://policka.org/info/mestsky-urad/>

a bezpečnostní, kulturní, pro občanské záležitosti, pro prevenci kriminality, pro zahraničí a cestovní ruch, sportovní, stavební a životního prostředí a komise zdravotně-sociální.¹¹³

4.4.3 Rozpočet v roce 2016

Tabulka 22: Rozpočtové příjmy města Poličky v tis. Kč

TRÍDA/SESKUPENÍ/POLOŽKA	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	ROZPOČET PO ZMĚNÁCH	SKUTEČNOST
PŘÍJMY	218 885	238 976	244 709
Daňové příjmy	126 455	133 502	136 964
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	15 455	19 673	20 434
Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	60 350	60 779	63 710
Daně ze zboží a služeb v tuzemsku	43 100	45 500	44 759
Majetkové daně	7 550	7 550	8 061
Kapitálové příjmy	13 567	12 608	12 456
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	13 567	12 608	12 456
Nedaňové příjmy	60 981	61 423	63 258
Přijaté sankční platby a vratky transferů	733	887	1 103
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	3 953	2 105	1 949
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	56 295	58 432	60 206
Přijaté transfery	17 882	31 443	32 032
Investiční přijaté transfery	0	1 988	1 991
Neinvestiční přijaté transfery	17 882	29 455	30 041

Zdroj: Městský úřad Polička, *vlastní zpracování*

Tabulka 23: Rozpočtové výdaje města Poličky v tis. Kč

TRÍDA/SESKUPENÍ/POLOŽKA	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	ROZPOČET PO ZMĚNÁCH	SKUTEČNOST
VÝDAJE	261 118	246 479	235 837
Běžné výdaje	178 251	186 269	179 181
Neinvestiční nákupy a související výdaje	62 798	64 984	59 079
Neinvestiční půjčené prostředky	0	56	56
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	648	805	612
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	13 608	14 243	13 740
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní	14 199	15 123	15 009
Ostatní neinvestiční výdaje	53	158	110
Platy a podobné a související výdaje	43 825	46 184	45 189
Kapitálové výdaje	82 867	60 210	56 656
Investiční nákupy a související výdaje	81 327	57 393	53 987
Investiční transfery	1 540	2 817	2 669

Zdroj: Městský úřad Polička, *vlastní zpracování*

¹¹³Město Polička. policka.org [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://policka.org/info/mestsky-urad/komise-vybory/>

4.4.4 Obecní vyhláška upravující daň z nemovitých věcí

Členění města

Pro účely vyhlášky je území Města Poličky rozděleno na katastrální území Polička, katastrální území Lezník, katastrální území Modřec a katastrální území Střítež.¹¹⁴

Stanovení koeficientu pro jednotlivé části obce podle počtu obyvatel

U pozemků uvedených v § 6 odst. 2 písm. b) zákona o dani z nemovitosti se stanovuje koeficient, kterým se násobí základní sazba daně, v katastrálním území Polička 2,0; katastrálním území Lezník 1,6; katastrálním území Modřec 1,6; katastrálním území Střítež 1,6.¹¹⁵ U staveb uvedených v § 11 odst. 3 písm. a) a f) zákona o dani z nemovitosti se stanovuje koeficient, kterým se násobí základní sazba daně u katastrálním území Polička 2,0; katastrálním území Lezník 1,6; katastrálním území Modřec 1,6; katastrálním území Střítež 1,6.¹¹⁶

Stanovení koeficientu 1,5

U staveb uvedených v § 11 odst. 1 písm. b, c) a d) zákona o dani z nemovitosti se stanovuje koeficient, kterým se násobí základní daně, případně sazba zvýšená podle § 11 odst. 2 zákona o dani z nemovitosti, ve výši 1,5.¹¹⁷

Tabulka 24: Tabulka koeficientů platných v roce 2016

Obec	kat.území	část obce	koef.dle § 6/4	koef.dle § 11/3 a)	koef.dle § 11/3 b)	koef.dle §12
Polička	Lezník		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z	1,5 pro nemovité věci J, K, L, M, N, O, S, T, U, V	nemají
	Modřec		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z		
	Polička		2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
	Střítež u Poličky		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z		
Obecně závazná vyhláška upravuje koeficient dle § 6/4, dle § 11/3 a) a b) zákona						

Zdroj: Územní pracoviště ve Svitavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, *vlastní zpracování*

¹¹⁴Obecně závazná vyhláška města Poličky č. 5/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 9. 2017]

¹¹⁵Obecně závazná vyhláška města Poličky č. 5/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 9. 2017]

¹¹⁶Obecně závazná vyhláška města Poličky č. 5/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 9. 2017]

¹¹⁷Obecně závazná vyhláška města Poličky č. 5/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 9. 2017]

4.4.5 Příjmy obce z daně z nemovitých věcí

Tabulka 25: Výnos na dani z nemovitých věcí města Poličky

Výnos na dani z nemovitých věcí											
Zdaňovací období rok 2016											
druh nemovité věci	OBEC Polička		Polička dle katastrálních území								
			kat. území Lezník		kat. území Modřec		kat. území Polička		kat. území Střítež u Poličky		
	předpokládané příjmy		relativní výnosy								
	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	
	100	8009349	4,83	386852	2,66	213049	89,77	7189993	2,74	219456	
Výnos v % a v Kč dle druhů pozemků											
A	7,10	568664	41,34	159924	25,20	53688	3,78	271782	37,83	83020	
B	0,54	43250	0,60	2321	1,74	3707	0,46	33074	1,88	4126	
C	0,45	36042	2,43	9400	3,88	8266	0,19	13661	2,04	4477	
D	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	
E	0,44	35241	0,75	2901	0,89	1896	0,39	28041	0,92	2019	
F	1,49	119339	0,11	426	0,93	1981	1,61	115759	0,36	790	
G	3,12	249892	8,02	31025	5,29	11270	2,76	198444	4,14	9085	
X	0,08	6407	0,18	696	0,26	554	0,06	4314	0,36	790	
Y	11,46	917871	0,00	0	2,19	4666	12,65	909534	1,73	3797	
Výnos v % a v Kč dle druhů staveb											
H	13,75	1101285	16,26	62902	18,27	38924	13,37	961302	17,34	38054	
I	1,73	138562	7,14	27621	5,71	12165	1,21	86999	5,41	11873	
J	1,23	98515	2,82	10909	9,70	20666	0,87	62553	1,85	4060	
K	0,07	5607	0,84	3250	0,14	298	0,02	1438	0,52	1141	
L	3,86	309161	0,33	1277	1,08	2301	4,21	302699	1,29	2831	
M	2,04	163391	6,66	25764	15,38	32767	1,03	74057	14,10	30943	
N	36,36	2912199	12,05	46616	7,64	16277	39,36	2829981	9,04	19839	
O	8,66	693610	0,43	1663	1,19	2535	9,59	689520	0,00	0	
P	0,32	25630	0,04	155	0,00	0	0,34	24446	0,37	812	
R	7,13	571067	0,00	0	0,51	1087	7,90	568009	0,82	1800	
S	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
T	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	
U	0,11	8810	0,00	0	0,00	0	0,13	9347	0,00	0	
V	0,04	3204	0,00	0	0,00	0	0,05	3595	0,00	0	
Z	0,02	1602	0,00	0	0,00	0	0,02	1438	0,00	0	

Zdroj: Územní pracoviště ve Svatavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, vlastní zpracování

5 Výsledky a doporučení

Vyžádané a opatřené informace naznačují, že každá z vybraných obcí je specifická nejen polohou, nadmořskou výškou, počtem obyvatel, příjmy a výdaji, ale i obecními vyhláškami pro úpravu základu daně z nemovitých věcí a tím i samotnými výnosy z těchto daní. Množství vybraných prostředků je ovlivněno nejen poměry druhů staveb a pozemků, ale i platnými koeficienty. V této části diplomové práce jsou provedena srovnání jednotlivých položek příjmů, výdajů, a to včetně přepočtu na jednoho obyvatele doplněné grafickým znázorněním. Porovnání doplněné grafickým znázorněním je provedeno i u daňových a nedaňových příjmů jednotlivých obcí, avšak ty jsou doplněna o procentuální hodnoty. Výsledným srovnáním obecních vyhlášek upravujících koeficienty daně z nemovitých věcí je získán tabulkový přehled různorodosti veškerých zavedených úprav.

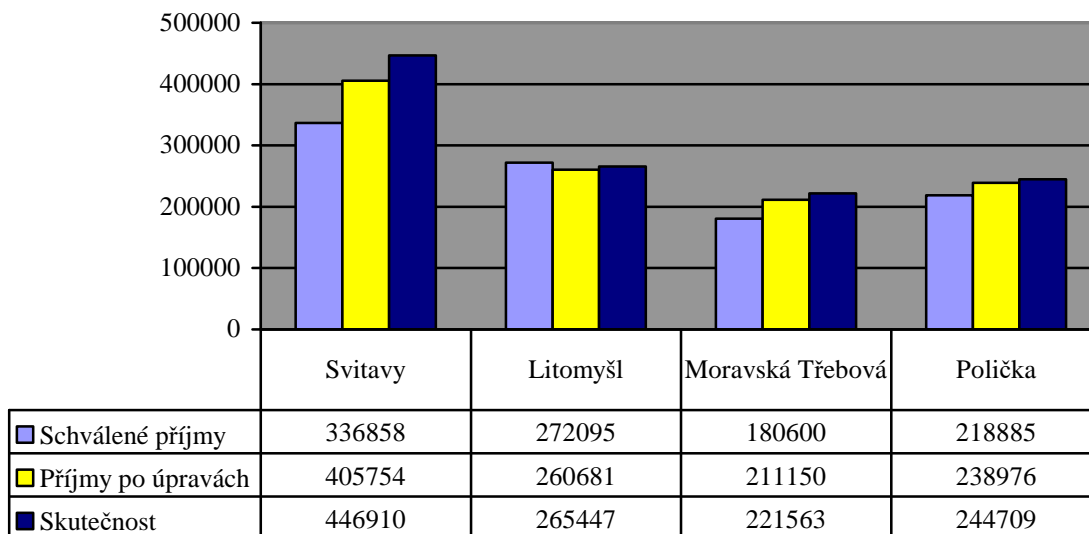
5.1 Příjmy a výdaje do rozpočtu vybraných obcí

Každé z vybraných měst disponuje rozdílnými částkami, které se však během roku z důvodu rozpočtových opatření mění. Komparací dat o příjmech a výdajích získáme informace potřebné pro závěrečnou výslednou část, ze které vychází následné doporučení.

Srovnání příjmů

Nejvyššími skutečnými příjmy v roce 2016 disponovalo město Svitavy a to částkou 446 910 tis. Kč, která byla o 181 463 tis. Kč vyšší než u města Litomyšl, o 225 347 tis. Kč vyšší než u města Moravská Třebová a o 202 201 tis. Kč vyšší než u města Polička. Tento fakt již předjímal počet obyvatel vybraných měst, kdy Svitavy jsou nejpočetnějším městem. V grafu 1 je vykreslen nejen rozdíl mezi příjmy měst, ale jsou zde zahrnuty i schválené rozpočtové příjmy a upravené rozpočtové příjmy. Z tohoto grafu lze i vyčíst jakými příjmovými rozpočtovými opatřeními každé město operovalo v průběhu roku a jak se jejich schválené příjmy lišily od skutečných.

Graf 1: Srovnání příjmů v roce 2016 v tis. Kč

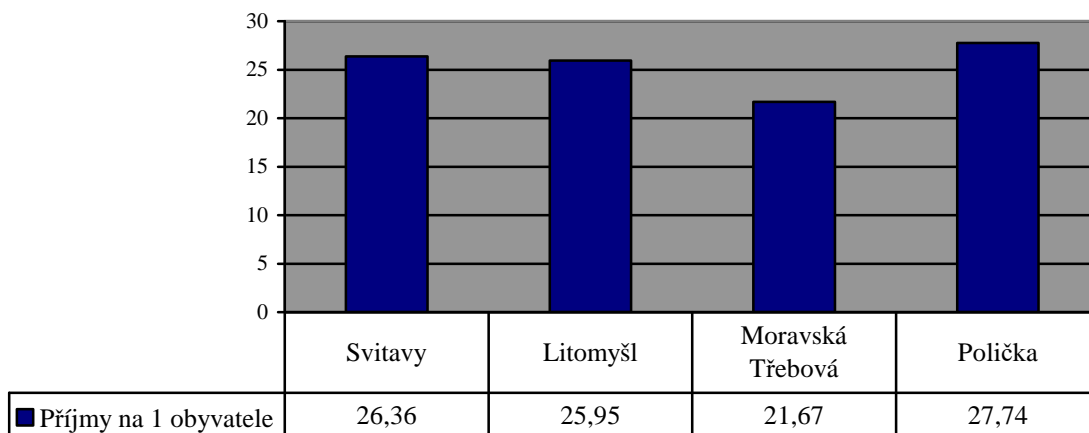

Zdroj: Městské úřady Svitavy, Litomyšl, Moravská Třebová a Polička, *vlastní zpracování*

Srovnání analýzy celkových příjmů

Výsledkem podílu skutečných celkových příjmů počtem obyvatel je příjem na jednoho obyvatele (graf 2), jenž v porovnání ukázal, že nejvyšším ukazatelem disponovalo město Polička s částkou 27,74 tis. Kč/obyv. Druhá nejvyšší částka byla vypočtena městu Svitavy ve výši 26,36 tis. Kč/obyv. Dalším v pořadí byla Litomyšl s částkou 25,95 tis. Kč/obyv. a nejnižší částkou 21,67 tis. Kč/obyv. disponovalo město Moravská Třebová.

Graf 2: Srovnání příjmů na jednoho obyvatele v tis. Kč

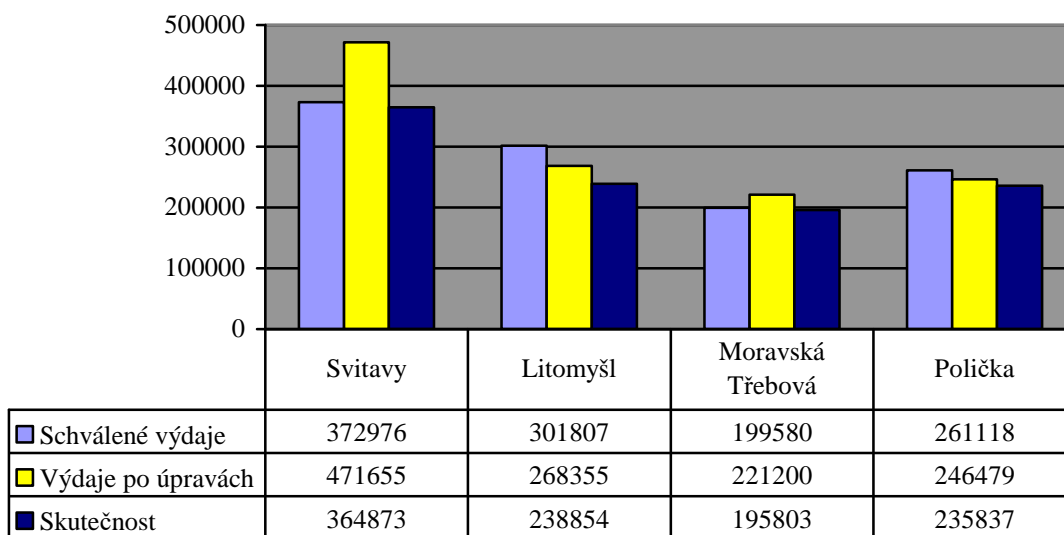

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Srovnání výdajů

Nejvyšší skutečné výdaje v roce 2016 stejně tak, jako skutečné příjmy, mělo město Svitavy. Jeho výdaje byly ve výši 364 873 tis. Kč. Na pomyslném druhém žebříčku se s výdaji ve výši 238 854 tis. Kč umístilo město Litomyšl. Město Polička zakončilo rozpočtový rok 2016 s výdaji ve výši 235 837 tis. Kč. Nejnižší výdaje, 195 803 tis. Kč, mělo město Moravská Třebová. V grafu 2 jsou stejně jako u příjmů srovnány nejen výdaje vybraných obcí, ale lze vyčíst i jakými rozpočtovými výdajovými opatřeními každé město operovalo v průběhu roku a jak se jejich schválené příjmy lišily od skutečných.

Graf 3: Srovnání výdajů v roce 2016 v tis. Kč

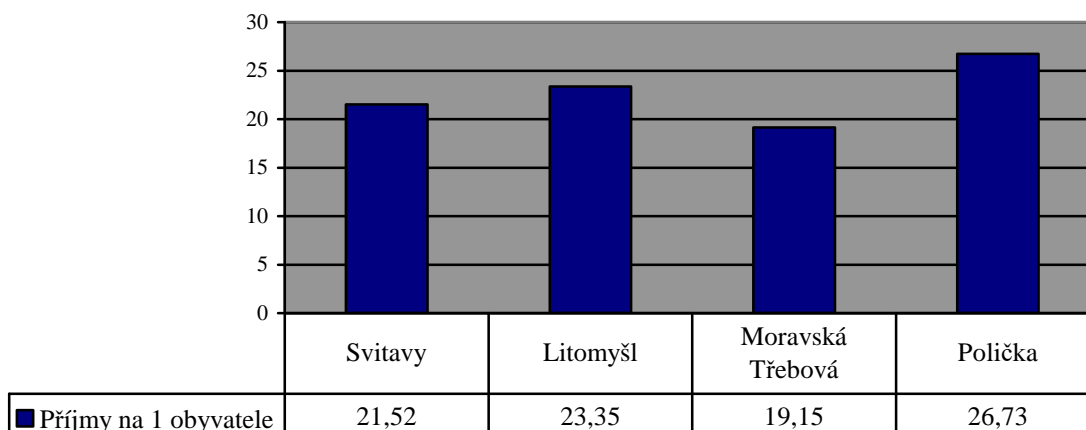

Zdroj: Městské úřady Svitavy, Litomyšl, Moravská Třebová a Polička, *vlastní zpracování*

Srovnání analýzy celkových výdajů

Podílem skutečných celkových výdajů počtem obyvatel byly získány výdaje na jednoho obyvatele (graf 4), jenž v porovnání ukázal, že nejvyšším ukazatelem disponovalo město Polička s částkou 26,73 tis. Kč/obyv. Druhá nejvyšší částka byla vypočtena městu Litomyšl ve výši 23,35 tis. Kč/obyv. Dalším městem v pořadí bylo město Svitavy s částkou 21,52 tis. Kč/obyv. a nejnižší částkou 19,15 tis. Kč/obyv. disponovalo město Moravská Třebová.

Graf 4: Srovnání výdajů na jednoho obyvatele v tis. Kč

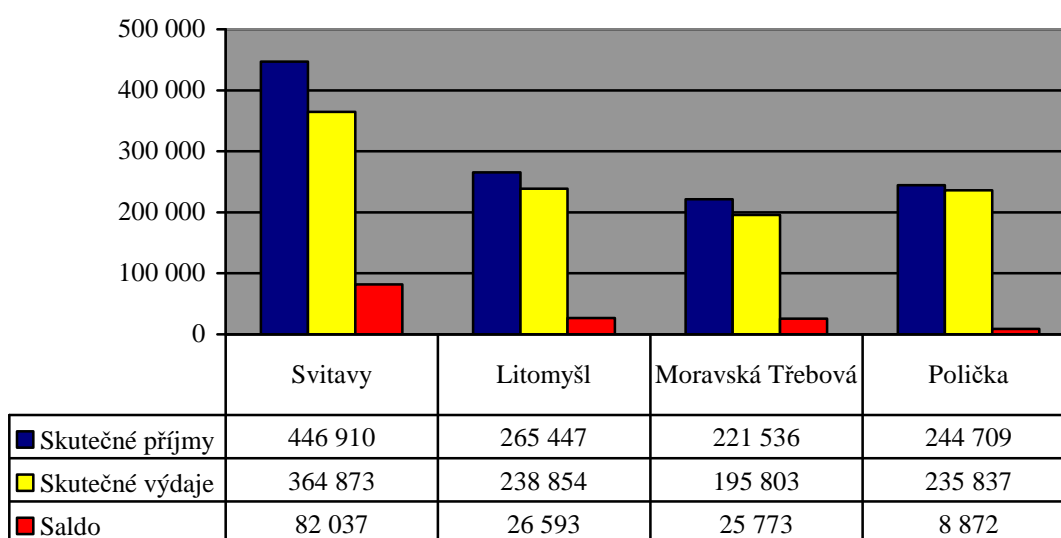

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Srovnání příjmů a výdajů

Komparací celkových příjmů a výdajů lze konstatovat, že vybrané obce v roce 2016 hospodařily s kladným saldem. Město Svitavy s nejvyšším přebytkem 82 037 tis. Kč. Litomyšl s druhým nejvyšším přebytkem 26 593 tis. Kč. Saldo Moravské Třebové bylo ve výši 25 773 tis. Kč a s nejnižším saldem město Polička 8 872 tis. Kč.

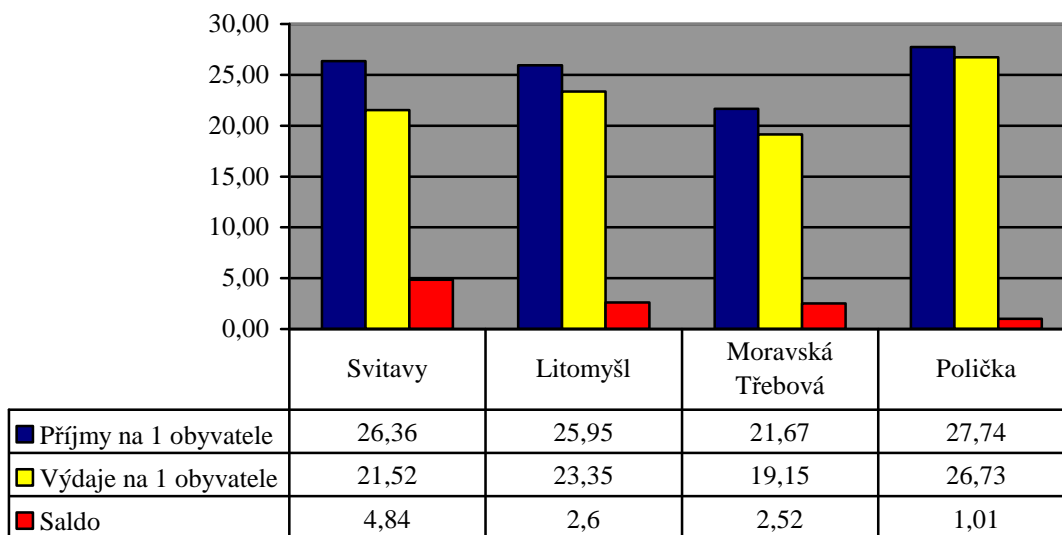
Graf 5: Srovnání celkových příjmů a výdajů v tis. Kč

Zdroj: Městské úřady Svitavy, Litomyšl, Moravská Třebová a Polička, *vlastní zpracování*

Komparací vypočtených příjmů a výdajů na jednoho obyvatele, bylo zjištěno, že město Svitavy získalo 4,84 tis. Kč/obyv., město Litomyšl 2,6 tis. Kč/obyv., město Moravská Třebová 2,52 tis. Kč/obyv. a s nejnižším výsledkem město Polička 1,01 tis. Kč/obyv.

Graf 6: Srovnání příjmů a výdajů na 1 obyvatele v tis. Kč

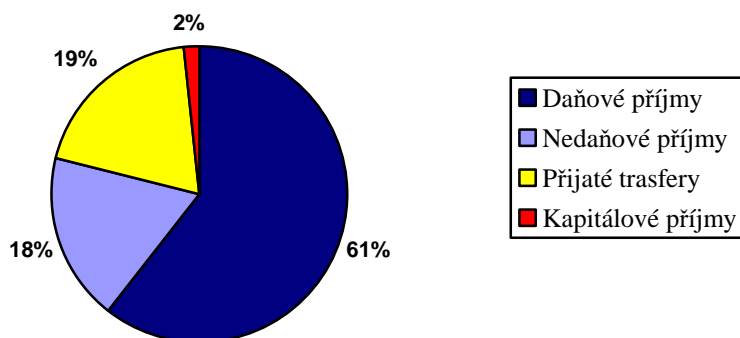

Zdroj: *Vlastní zpracování*

5.1.1 Rozpočtové příjmy města Svitavy

Daňové příjmy do rozpočtu města Svitavy byly v roce 2016 v součtu 270 515 tis. Kč, což činí 60,5 % z celkových příjmů. Z tohoto jasně vyplývá, že daňové příjmy jsou neodmyslitelnou a zásadní součástí finančních zdrojů města. Další zásadní položkou byly nedaňové příjmy, které se podílí na celkovém rozpočtu částkou 82 115 tis. Kč, což udává 18,4 %. Předposlední položkou, co do objemu příjmů, se řadí přijaté transfery ve výši 86 810 tis. Kč, čímž jsou na 19,4 %. Poslední položkou byly pak kapitálové příjmy 7 470 tis. Kč, což představuje 1,7 %. V grafickém znázornění lze pak vizuálně porovnat samotnou důležitost všech příjmů (Graf 7).

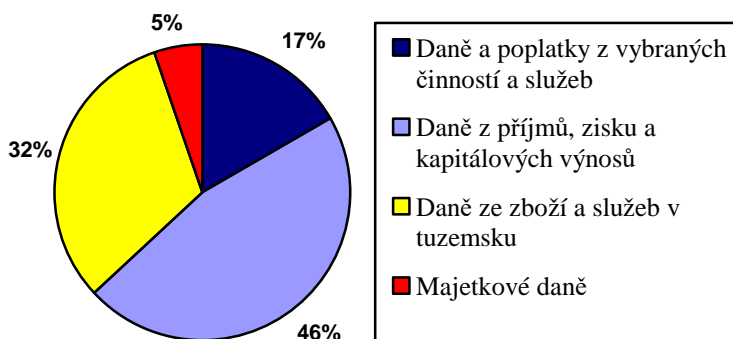
Graf 7: Podíl jednotlivých typů příjmů na celkových příjmech města Svitavy

Zdroj: Městský úřad Svitavy, vlastní zpracování

Jak lze vidět v grafu 8, daňové příjmy města Svitavy byly v roce 2016 složeny z částky 45 013 tis. Kč z daní a poplatků z vybraných činností a služeb, což tvořilo 16,6 %, z částky 125 401 tis. Kč z daní z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, což tvořilo 46,4 %, z částky 86 062 tis. Kč z daní ze zboží a služeb v tuzemsku, což činí 31,8 % a nakonec z částky 14 039 tis. Kč z majetkových daní, tedy daně z nemovitých věcí, což činí 5,2 %.

Graf 8: Podíl jednotlivých typů daňových příjmů na celkových daňových příjmech města Svitavy

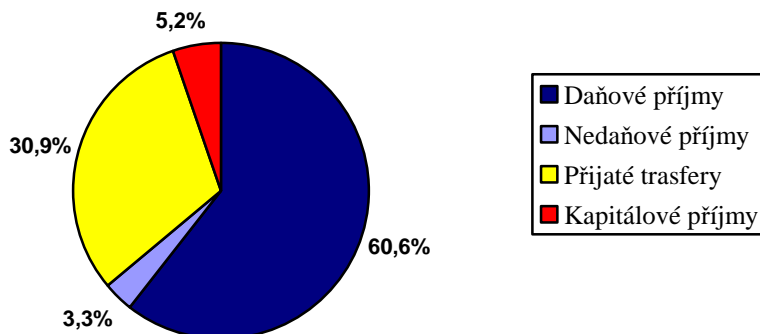
Zdroj: Městský úřad Svitavy, vlastní zpracování

5.1.2 Rozpočtové příjmy města Litomyšl

Daňové příjmy do rozpočtu města Litomyšl byly v součtu 160 816 tis. Kč, což činí 60,6 % z celkového příjmu města. Z tohoto jasně vyplývá, že daňové příjmy jsou, stejně jako u města Svitavy, neodmyslitelnou a zásadní součástí finančních zdrojů města. Další zásadní položkou byly nedaňové příjmy, které se podílí na celkovém rozpočtu částkou 8 773 tis. Kč, což udává 3,3 %. Předposlední položkou, co do objemu příjmů, se řadí přijaté transfery ve výši 82 111 tis. Kč, čímž jsou na 30,9 %. Poslední položkou jsou pak

kapitálové příjmy 13 746 tis. Kč, což představuje 5,2 %. V grafickém znázornění lze pak vizuálně porovnat samotnou důležitost všech příjmů (Graf 9).

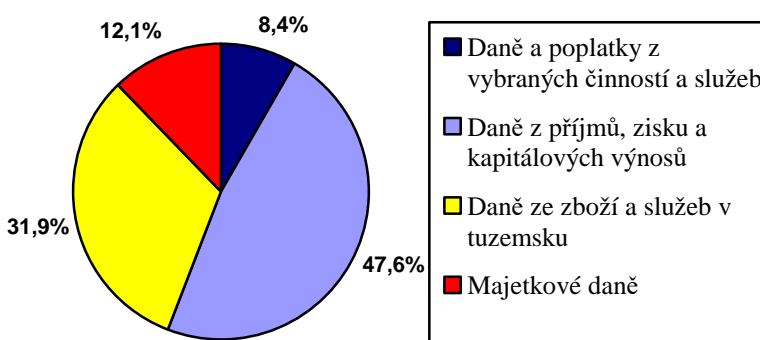
Graf 9: Podíl jednotlivých typů příjmů na celkových příjmech města Litomyšl

Zdroj: Městský úřad Litomyšl, vlastní zpracování

Jak lze vidět v grafu 10, daňové příjmy města Litomyšl byly v roce 2016 složeny z částky 13 523 tis. Kč z daní a poplatků z vybraných činností a služeb, což tvořilo 8,4 %, z částky 76 477 tis. Kč z daní z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, což tvořilo 47,6 %, z částky 51 291 tis. Kč z daní ze zboží a služeb v tuzemsku, což činí 31,9 % a nakonec z částky 19 525 tis. Kč z majetkových daní, tedy daně z nemovitých věcí, což činí 12,1 %.

Graf 10: Podíl jednotlivých typů daňových příjmů na celkových daňových příjmech města Litomyšl

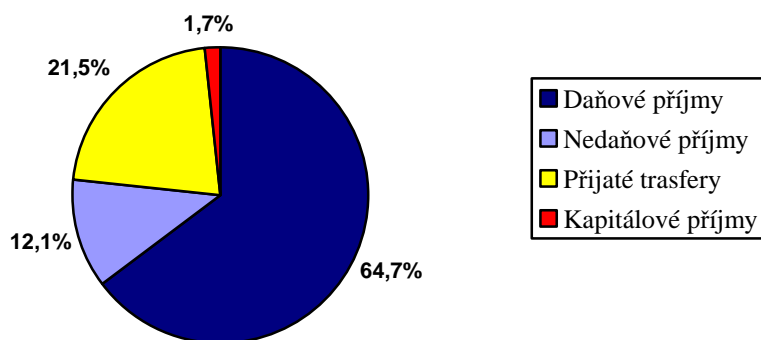
Zdroj: Městský úřad Litomyšl, vlastní zpracování

5.1.3 Rozpočtové příjmy města Moravská Třebová

Daňové příjmy do rozpočtu města Moravská Třebová v roce 2016 byly 143 383 tis. Kč, což činí 64,7 % z celkových příjmů. Z tohoto jasně vyplývá, že daňové příjmy jsou, stejně jako u města Svitavy a Litomyšl, nejvyšší součástí finančních zdrojů města. Další položkou byly nedaňové příjmy, které se podílí na celkovém rozpočtu částkou 26 716 tis. Kč, což

udává 12,1 %. Předposlední položkou, co do celkového objemu příjmů, se řadí přijaté transfery ve výši 47 620 tis. Kč, čímž jsou na 21,5 %. Poslední položkou jsou pak kapitálové příjmy 3 844 tis. Kč, což představuje 1,7 %. V grafickém znázornění lze pak vizuálně porovnat samotnou důležitost všech příjmů (Graf 11).

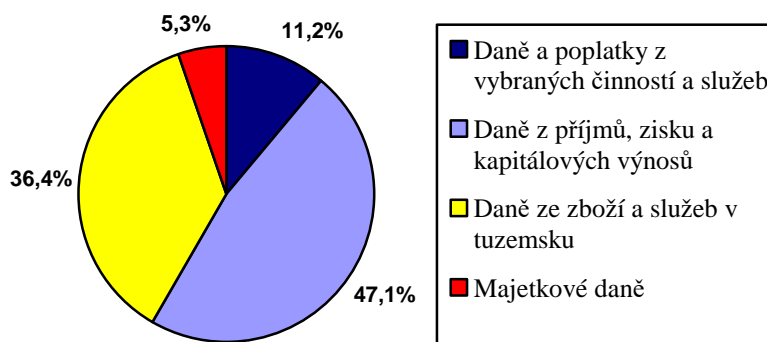
Graf 11: Podíl jednotlivých typů příjmů na celkových příjmech města Moravská Třebová

Zdroj: Městský úřad Moravská Třebová, *vlastní zpracování*

Jak lze vidět v grafu 12, daňové příjmy města Moravská Třebová byly v roce 2016 složeny z částky 16 045 tis. Kč z daní a poplatků z vybraných činností a služeb, což tvořilo 11,2 %, z částky 67 537 tis. Kč z daní z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, což tvořilo 47,1 %, z částky 52 222 tis. Kč z daní ze zboží a služeb v tuzemsku, což činí 36,4 % a nakonec z částky 7 579 tis. Kč z majetkových daní, tedy daně z nemovitých věcí, což činí 5,3 %.

Graf 12: Podíl jednotlivých typů daňových příjmů na celkových daňových příjmech města Moravská Třebová

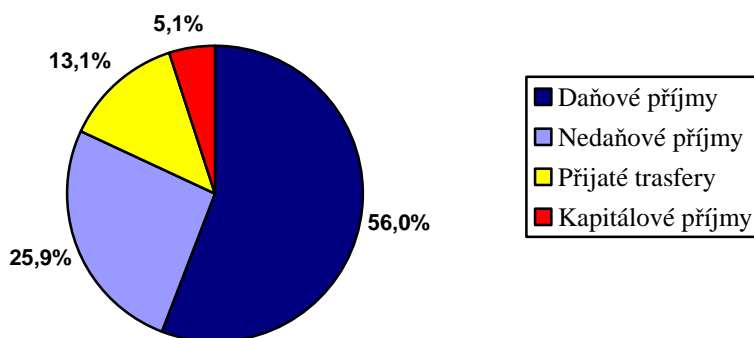
Zdroj: Městský úřad Moravská Třebová, *vlastní zpracování*

5.1.4 Rozpočtové příjmy města Poličky

Daňové příjmy do rozpočtu města Poličky v roce 2016 byly v součtu 136 964 tis. Kč, což činí 56,0 %. Z tohoto jasně vyplývá, že daňové příjmy jsou taktéž nejvyšší součástí

finančních zdrojů města. Další položkou byly nedaňové příjmy, které se podílí na celkovém rozpočtu částkou 63 258 tis. Kč, což udává 25,9 %. Předposlední položkou celkového objemu příjmů, byly přijaté transfery ve výši 32 032 tis. Kč, čímž jsou na 13,1 %. Poslední položkou byly pak kapitálové příjmy 12 456 tis. Kč, což představuje 5,1 %. V grafickém znázornění lze pak vizuálně porovnat samotnou důležitost všech příjmů (Graf 13).

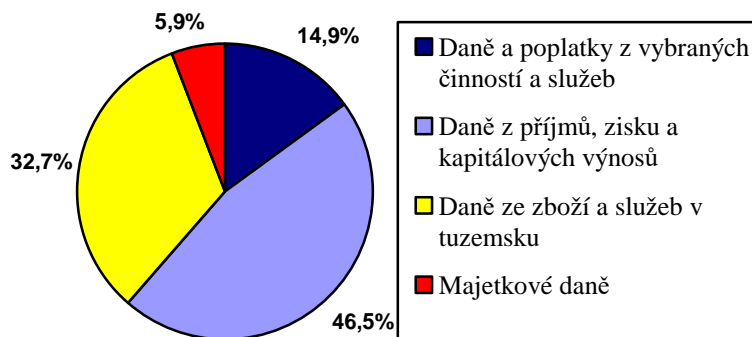
Graf 13: Podíl jednotlivých typů příjmů na celkových příjmech města Poličky

Zdroj: Městský úřad Polička, vlastní zpracování

Jak lze vidět v grafu 14, daňové příjmy města Polička byly v roce 2016 složeny z částky 20 434 tis. Kč z daní a poplatků z vybraných činností a služeb, což tvořilo 14,9 %, z částky 63 710 tis. Kč z daní z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, což tvořilo 46,5 %, z částky 44 759 tis. Kč z daní ze zboží a služeb v tuzemsku, což činí 32,7 % a nakonec z částky 8 061 tis. Kč z majetkových daní, tedy daně z nemovitých věcí, což činí 5,9 %.

Graf 14: Podíl jednotlivých typů daňových příjmů na celkových daňových příjmech města Polička

Zdroj: Městský úřad Polička, vlastní zpracování

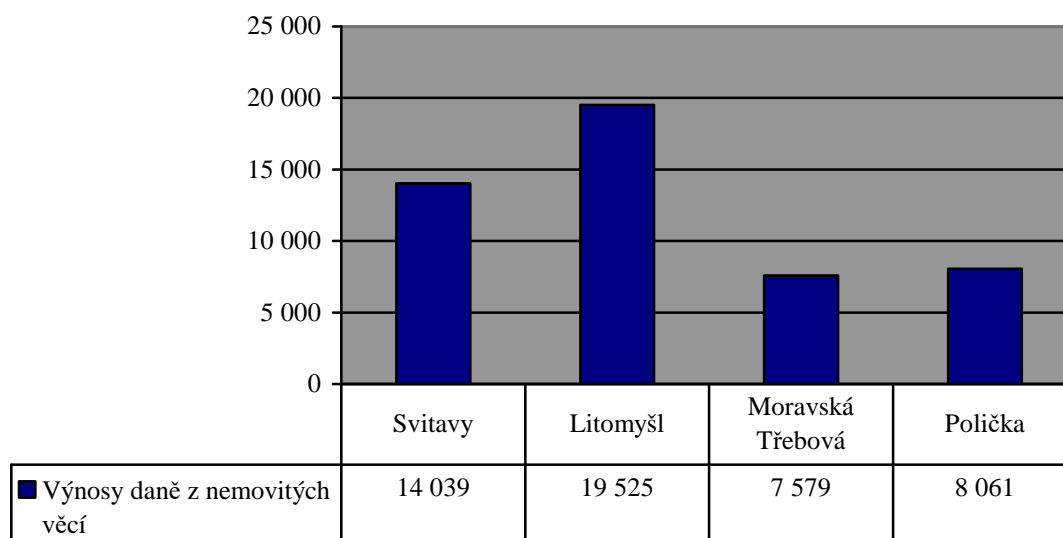
5.2 Výnosy z daně z nemovitých věcí

Výnosy z daně z nemovitých věcí jsou neopominutelnou položkou daňových příjmů obcí. I přesto, že jejich podíl je v každé obci rozdílný, již jejich výše naznačuje určitou závislost obce na tomto příjmu. Jak je patrné z výše zpracovaných grafů pro dotčená města, neexistence tohoto příjmu by ovlivnila celkový výnos daňových příjmů.

5.2.1 Porovnání výnosů

Porovnáním výnosů daně z nemovitých věcí dotčených měst je zcela patrné, že město Litomyšl z této daně získává nejvyšší částku do rozpočtu i přesto, že není nejlidnatějším ani největším z porovnávaných měst (19 525 tis. Kč). Jak je zřejmé z vyhlášek upravujících koeficienty daně z nemovitých věcí, Litomyšl je katastrálním územím s nejvyšší úpravou základu pro výpočet daně z nemovitých věcí. Nejlidnatější Svitavy vykázaly příjem z majetkových daní 14 039 tis. Kč, Moravská Třebová 7 579 tis. Kč a Polička 8 061 tis. Kč.

Graf 15: Celkové výnosy daně z nemovitých věcí v tis. Kč

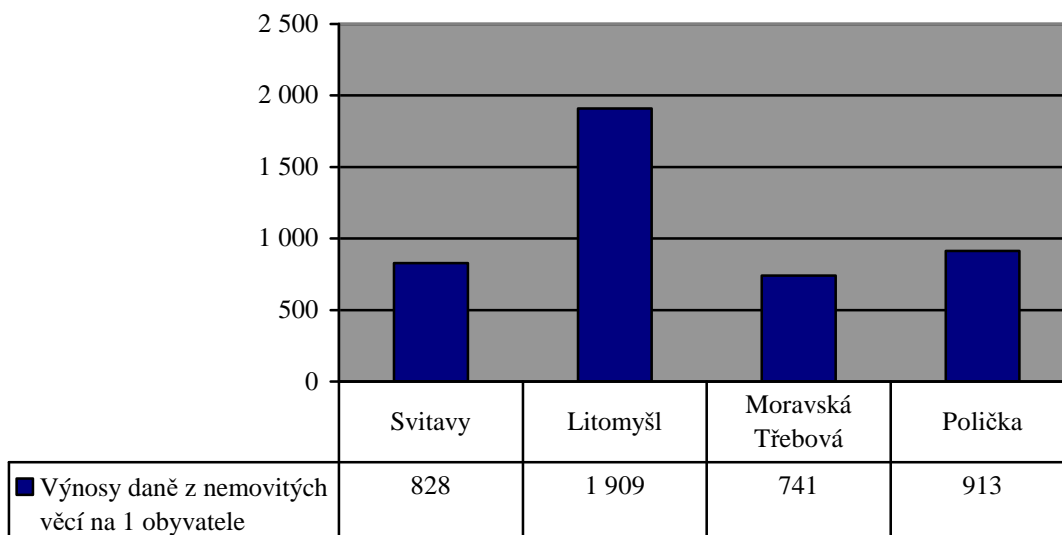

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Podílem výnosu daně z nemovitých věcí počtem obyvatel je získán ukazatel výnosu na jednoho obyvatele, kdy nejvyšším disponuje město Litomyšl s hodnotou 1 909 Kč/obyv. Druhým nejvyšším ukazatelem výnosu disponuje nejméně početné město Polička

s hodnotou 913 Kč/obyv. Dalším v pořadí je město Svitavy s hodnotou 828 Kč/obyv. a nejnižším ukazatelem disponuje město Moravská Třebová s hodnotou 741 Kč/obyv. Graficky znázorněno pro lepší srovnání v grafu 16.

Graf 16: Výnosy daně z nemovitých věcí na 1 obyvatele v Kč

Zdroj: *Vlastní zpracování*

5.3 Vyhlášky obcí upravující koeficienty

Ze závazných obecních vyhlášek upravujících koeficienty pro výpočet daně z nemovitých věcí bylo zjištěno, že každé město má svůj specifický systém pro určování, rozdělení a zavedení koeficientů.

Komparace stanovených koeficientů u jednotlivých obcí

Město Svitavy nemá koeficient dle počtu obyvatel pro pozemky, stavby a jednotky nijak dále upraven a je v zákonem stanovené výši 2,0 pro všechny městské části. Město má však zaveden vnitřní koeficient 1,5, což je jediná úprava, kterou město disponuje, protože místní koeficient zaveden není.

Město Litomyšl upravilo koeficient dle počtu obyvatel pro pozemky, stavby a jednotky stejně a to tak, že uplatňuje koeficient 2,5 pro městské části Lány u Litomyšle, Litomyšl a Záhrad'. Pro zbylé části, tedy Kornice, Nedošín, Nová Ves u Litomyšle, Pazucha, Pohodlí

a Záhrad' – Suchá je uplatněn koeficient 1. Stejně jako město Svitavy má Litomyšl zaveden koeficient 1,5 a i místní koeficient ve výši 2.

Město Moravská Třebová stejně jako Litomyšl upravilo koeficient dle počtu obyvatel pro pozemky, stavby a jednotky stejně a to tak, že pro městské části Boršov u Moravské Třebové, Sušice a Udánky je uplatněn koeficient 1,4. Pro městskou část Město je koeficient 2,5 a pro Předměstí 2,0. Stejně jako předchozí města má Moravská Třebová zaveden koeficient 1,5 a stejně jako Svitavy místní koeficient neuplatňuje.

Město Polička má stejně jako všechna předchozí města upraven koeficient dle počtu obyvatel stejně pro pozemky, stavby a jednotky. Pro městské části Lezník, Modřec a Střítež u Poličky je uplatňován uvedený koeficient 1,6 a pro městskou část Polička ve výši 2. Koeficient 1,5 má Polička zaveden stejně tak, jako předchozí města. Místní koeficient zaveden není, stejně tak jako jej neuplatňují města Svitavy a Moravská Třebová.

Koeficienty upravující výši daně z nemovitých věcí jsou ukotveny v zákoně číslo 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, kde v § 6 odst. 4 je definován koeficient pro obce podle počtu obyvatel pro pozemky, přičemž zde je stanovena i možnost zvýšení či snížení tohoto koeficientu nejen pro celé katastrální území, ale i jen pro samostatná katastrální území obce. V § 11 odst. 3 písm. a) uvedeného zákona je pak definován koeficient pro obce podle počtu obyvatel pro stavby a jednotky, kde je stanovena možnost zvýšení či snížení tohoto koeficientu nejen pro celou obec, ale i samostatná katastrální území. Dle ustanovení § 11 odst. 3 písm. b) uvedeného zákona je obci stanovena možnost u jednotlivých druhů staveb uplatnit koeficient 1,5, který však nelze uplatňovat dle částí obce, ale je stanoven pro všechna katastrální území obce. Na základě ustanovení § 12 uvedeného zákona může obec uplatnit místní koeficient, který se týká všech pozemků, staveb a jednotek celoplošně pro všechna katastrální území obce. Jedinou výjimku místního koeficientu tvoří pozemky typu orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad a trvalý travní porost.¹¹⁸ Zmíněné koeficienty byly zaneseny do tabulkového srovnání vybraných obcí (Tabulka 26).

¹¹⁸Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1. 7. 1992

Tabulka 26: Srovnání koeficientů vybraných obcí

Obec	katastrální území	část obce	koeficient dle § 6/4	koeficient dle § 11/3 a)	koeficient dle § 11/3 b)	koeficient dle § 12
Svitavy	Svitavy-město		2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z	1,5 pro nemovité věci J, K, L, M, N, O, S, T, U, V	nemají
	Svitavy-předměstí		2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
	Moravský Lačnov		2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
	Čtyřicet Lánů		2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
Litomyšl	Kornice		1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z	1,5 pro nemovité věci J, K, L, M, N, O, S, T, U, V	2
	Lány u Lit.		2,5 pro F	2,5 pro H, I, R, Z		
	Litomyšl		2,5 pro F	2,5 pro H, I, R, Z		
	Nedošín		1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z		
	Nová Ves u Lit.		1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z		
	Pazucha		1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z		
	Pohodlí		1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z		
	Záhrad'		2,5 pro F	2,5 pro H, I, R, Z		
	Záhrad'	Suchá	1,0 pro F	1,0 pro H, I, R, Z		
Polička	Lezník		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z	1,5 pro nemovité věci J, K, L, M, N, O, S, T, U, V	nemají
	Modřec		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z		
	Polička		2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
	Střítež u Poličky		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z		
Moravská Třebová	Boršov u Moravské Třebové		1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z	1,5 pro nemovité věci J, K, L, M, N, O, S, T, U, V	nemají
	Moravská Třebová	Město	2,5 pro F	2,5 pro H, I, R, Z		
		Předměstí	2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
		Sušice	1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z		
		Udánky	1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z		

Zdroj: Územní pracoviště ve Svitavách Finančního úřadu pro Pardubický kraj, *vlastní zpracování*

5.4 Možná úprava koeficientů ve vybraných obcích

Analyzováním získaných informací lze konstatovat, že město Litomyšl zavedením místního koeficientu zvýšilo své příjmy z daně z nemovitých věcí natolik, že převyšují lidnatější a rozsáhlejší město Svitavy. V porovnání se srovnatelnými městy Moravská Třebová a Polička byly příjmy z daně z nemovitých věcí více než dvojnásobné. Ze získaných informací však jednoznačně vyplynulo, že u všech dotčených měst zhruba třetinová část těchto příjmů je ze staveb určených pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě, na které se vztahuje koeficient 1,5

a místní koeficient. Město Litomyšl uplatňuje oba tyto koeficienty, ale ostatní města pouze koeficient 1,5. Je tedy zřejmé, že třetina příjmu z daně z nemovitých věcí vybraných obcí je závislá pouze na jediném druhu stavby.

V případě, že by i zbylá města zavedla místní koeficient 2, který se vztahuje na všechny stavby, jednotky a pozemky, vyjma orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady a ovocného sadu, zvýšila by tak své příjmy z daně z nemovité věci o necelý dvojnásobek. Pokud však města přihlédnou k zatížení touto platbou poplatníka, lze zrušit vnitřní koeficient 1,5, který se vztahuje na méně pozemků a o jednu kategorii snížit původní koeficient podle počtu obyvatel a tím být stále na vyšším příjmu z daně z nemovitých věcí, jelikož místní koeficient je platný pro více pozemků, staveb a jednotek, přičemž u předmětu daně, pro něž se týká koeficient 1,5, by došlo k navýšení o násobek základu 0,5, tedy z hodnoty 1,5 na 2. Současně by pak byly příjmy rozloženy rovnoměrněji dle druhu staveb a bylo by tak sníženo riziko třetinového příjmu pouze z jednoho druhu stavby. Snížení o jednu kategorii by se však netýkalo města Moravská Třebová z důvodu nejnižších výnosů na obyvatele, jelikož je svou lidnatostí srovnatelné s městem Litomyšl, které má výnosy více jak dvojnásobné. Navrhované úpravy pro dotčená města jsou uvedeny v tabulce 27.

Tabulka 27: Navrhované úpravy koeficientů

Obec	katastrální území	část obce	koeficient dle § 6/4	koeficient dle § 11/3 a)	koeficient dle § 11/3 b)	koeficient dle § 12
Svitavy	Svitavy-město		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z	zrušen	2
	Svitavy-předměstí		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z		
	Moravský Lačnov		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z		
	Čtyřicet Lánů		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z		
Polička	Lezník		1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z	zrušen	2
	Modřec		1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z		
	Polička		1,6 pro F	1,6 pro H, I, R, Z		
	Střítež u Poličky		1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z		
Moravská Třebová	Boršov u Moravské Třebové		1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z	zrušen	2
	Moravská Třebová	Město	2,5 pro F	2,5 pro H, I, R, Z		
		Předměstí	2,0 pro F	2,0 pro H, I, R, Z		
		Sušice	1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z		
		Udánky	1,4 pro F	1,4 pro H, I, R, Z		

Zdroj: *Vlastní zpracování*

5.4.1 Přepočtené výnosy upravených koeficientů

Svitavy

Přepočet hodnot výnosů daně z nemovitých věcí dle druhu staveb města Svitavy bylo provedeno za užití těchto vytvořených vzorců:

- Pro nemovité věci druhu F,H,I,R,Z
 - $[(\text{původní hodnota} / 2) \times 1,6] \times 2 = \text{nová hodnota}$
- Pro nemovité věci druhu J,K,L,M,N,O,S,T,U,V
 - $(\text{původní hodnota} / 1,5) \times 2 = \text{nová hodnota}$
- Pro ostatní druhy nemovitostí vyjma druhu A,B
 - $\text{původní hodnota} \times 2 = \text{nová hodnota}$

Bylo zjištěno, že město Svitavy by v roce 2016 zvýšilo tento výnos o 5 937 tis. Kč, tedy z původních 14 039 tis. Kč na 19 976 tis. Kč.

Moravská Třebová

Přepočet hodnot výnosů daně z nemovitých věcí dle druhu staveb města Moravská Třebová bylo provedeno za užití těchto vytvořených vzorců:

- Pro nemovité věci druhu F,H,I,R,Z pro katastrální území Boršov u Moravské Třebové a Moravská Třebová
 - $\text{původní hodnota} \times 2 = \text{nová hodnota}$
- Pro nemovité věci druhu J,K,L,M,N,O,S,T,U,V
 - $(\text{původní hodnota} / 1,5) \times 2 = \text{nová hodnota}$
- Pro ostatní druhy nemovitostí vyjma druhu A,B
 - $\text{původní hodnota} \times 2 = \text{nová hodnota}$

Bylo zjištěno, že město Moravská Třebová by v roce 2016 zvýšilo tento výnos o 7 132 tis. Kč, tedy z původních 7 579 tis. Kč na 14 711 tis. Kč.

Polička

Přepočet hodnot výnosů daně z nemovitých věcí dle druhu staveb města Polička bylo provedeno za užití vytvořených vzorců:

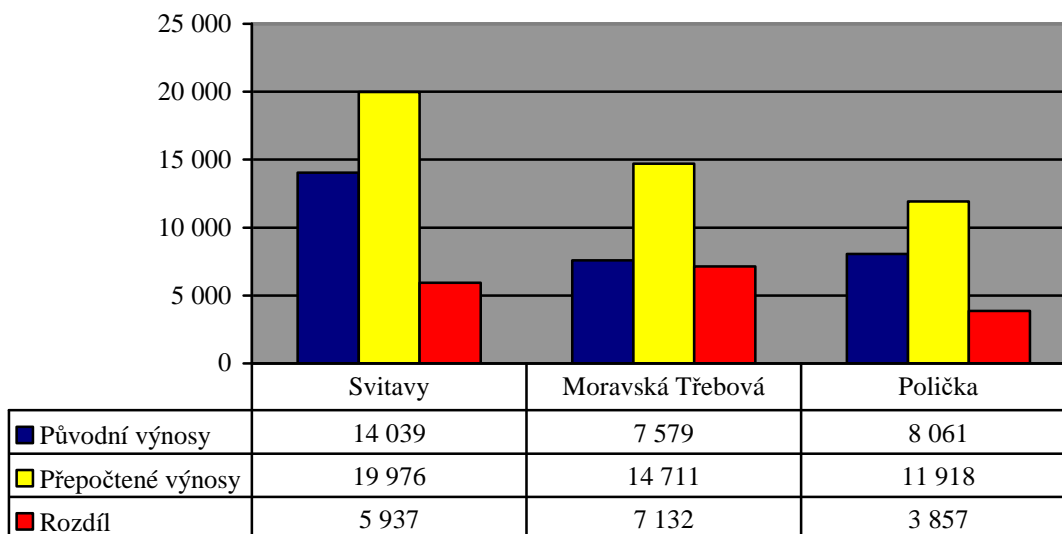
- Pro nemovité věci druhu F,H,I,R,Z pro katastrální území Lezník, Modřec a Střítež u Poličky
 - $[(\text{původní hodnota} / 1,6) \times 1,4] \times 2 = \text{nová hodnota}$
- Pro nemovité věci druhu F,H,I,R,Z pro katastrální území Polička
 - $[(\text{původní hodnota} / 2) \times 1,6] \times 2 = \text{nová hodnota}$
- Pro nemovité věci druhu J,K,L,M,N,O,S,T,U,V
 - $(\text{původní hodnota} / 1,5) \times 2 = \text{nová hodnota}$
- Pro ostatní druhy nemovitostí vyjma druhu A,B
 - $\text{původní hodnota} \times 2 = \text{nová hodnota}$

Bylo zjištěno, že město Polička by v roce 2016 zvýšilo tento výnos o 3 857 tis. Kč, tedy z původních 8 061 tis. Kč na 11 918 tis. Kč.

5.4.2 Srovnání přepočtených výnosů

Jak lze vyčíst z grafu 17, který je srovnáním přepočtených výnosů nejen vůči původním, ale i mezi vybranými obcemi, město Moravská Třebová by navrhovanou změnou v roce 2016 navýšilo svůj výnos nejmarkantněji, o necelý dvojnásobek. Nejnižší navýšení by zaznamenalo město Polička, o 3 857 tis. Kč. Město Svitavy by navrhovanou změnou zvýšilo svůj výnos o 5 937 tis. Kč.

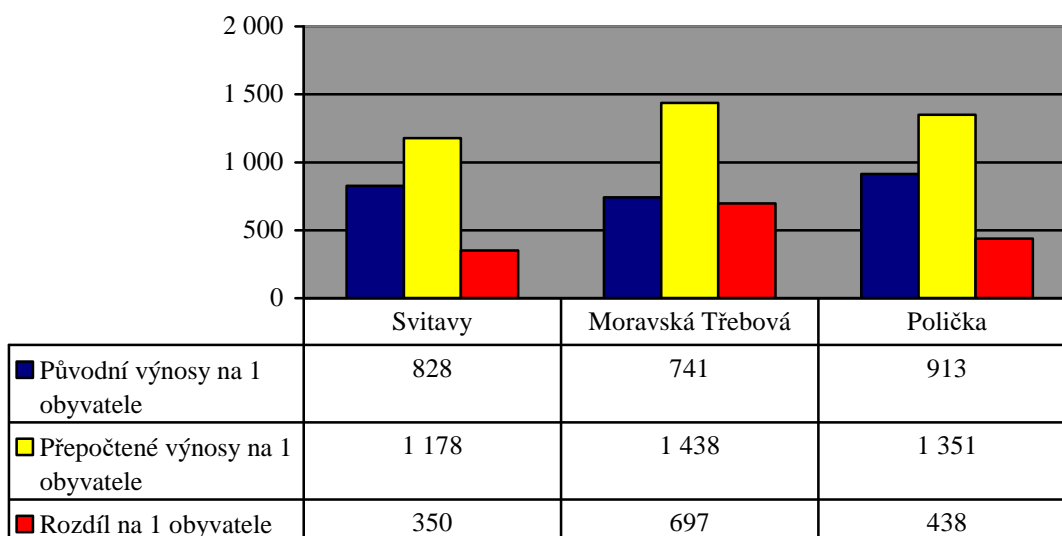
Graf 17: Srovnání přepočtených výnosů v tis. Kč

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Srovnáním přepočtených výnosů na jednoho obyvatele by pak město Svitavy v roce 2016 získalo 1 178 Kč/obyv., což je o 350 Kč/obyv. více nežli za původního stavu koeficientů, kdy výnos z této daně činil 828 Kč/obyv. Město Moravská Třebová by dle navrhovaných úprav koeficientů získalo výnos ve výši 1 438 Kč/obyv., což je o 697 Kč/obyv. více oproti původnímu 913 Kč/obyv. Město Polička by z původního výnosu 913 Kč/obyv. úpravou koeficientu dosáhlo 1 351 Kč/obyv., což je o 438 Kč/obyv. více.

Graf 18: Srovnání přepočtených výnosů na 1 obyvatele v Kč

Zdroj: *Vlastní zpracování*

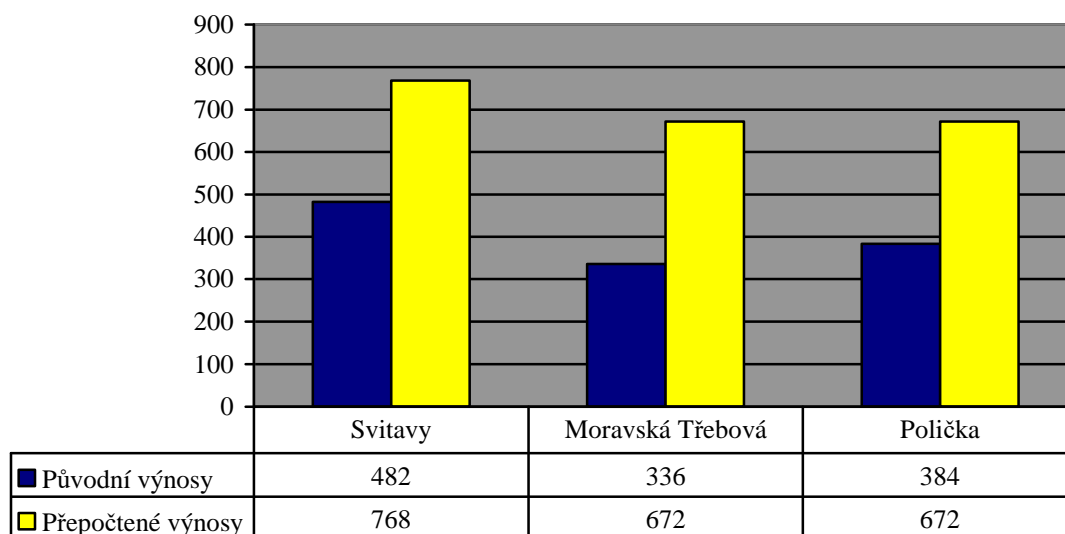
5.4.3 Dopady na domácnosti obyvatel

Pro porovnání dopadu na poplatníka, tedy domácnosti obyvatel, po změně ze současného stavu koeficientů na stav při navrhovaných změnách, byly vybrány vzorové předměty daně a vypočítána daň z nemovitých věcí v původním stavu a navrhovaném stavu.

Rodinný dům

Pro výpočet rozdílu byl jako vzorový vybrán jednopodlažní rodinný dům o výměře 120 m² v okrajových částech vybraných obcí, tedy pro Svitavy katastrální území Moravský Lačnov, pro Poličku katastrální území Střítež u Poličky a pro Moravskou Třebovou městská část Sušice. Vybraná území byla zvolena dle převyšujícího počtu těchto objektů. Výpočtem dle původní a navrhované úpravy koeficientů by daň z nemovitých věcí v Moravském Lačnově vzrostla z částky 482 Kč na 768 Kč. Ve Stříteži u Poličky by vzrostla z částky 384 Kč na 672 Kč a v Sušicích by vzrostla z částky 336 Kč na 672 Kč.

Graf 19: Srovnání výnosů u vzorového rodinného domu v Kč

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Zahrada

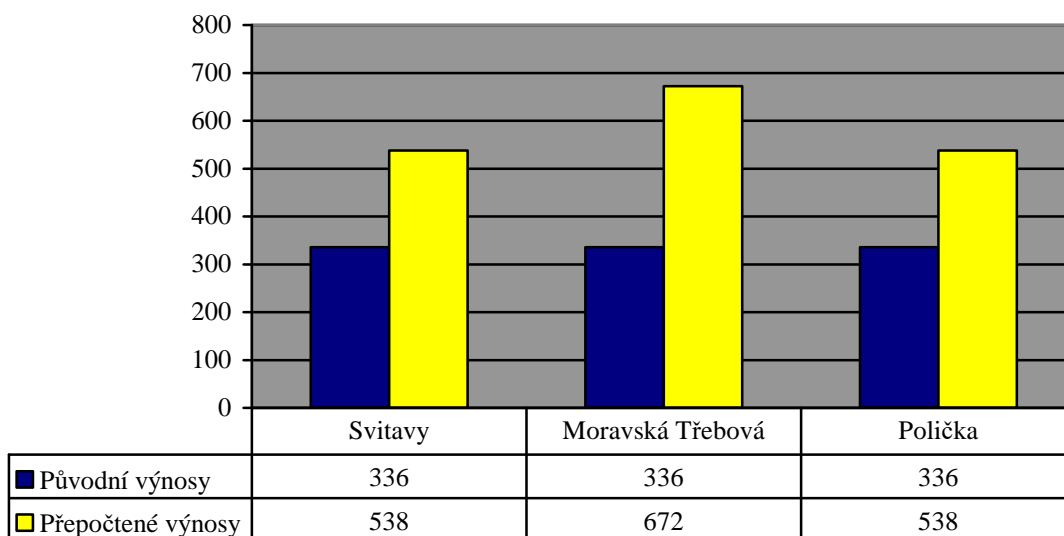
Pro výpočet rozdílu byla jako vzorový pozemek vybrána zahrada o výměře 800 m² ve stejných okrajových částech jako u vzorového rodinného domu. Cenová mapa okresu Svitavy udává tržní hodnotu tohoto typu pozemku 24,81 Kč/m² pro Moravský Lačnov,

19,57 Kč/m² pro Střítež u Poličky a 23,55 Kč/m² pro Sušice.¹¹⁹ Výpočtem daně z nemovitých věcí ve vybraných lokalitách bylo zjištěno, že by Moravském Lačnově činila 149 Kč. Ve Stříteži u Poličky 118 Kč a v Sušicích 142 Kč. Jelikož navrhovaná se úprava tohoto typu pozemku netýká, po zavedení úpravy koeficientů by částky zůstaly stejné. Grafické znázornění proto nebylo zpracováno.

Byt

Pro výpočet rozdílu byl jako vzorový vybrán byt o výměře 70 m², u něhož se podlahová plocha násobí koeficientem 1,20. Umístění bytu bylo vybráno dle části obcí, kde je jejich počet nevyšší. Pro obec Svitavy bylo vybráno katastrální území Čtyřicet Lánů, pro obec Polička katastrální území Polička a pro Moravskou Třebovou katastrální území Předměstí. Výpočtem dle původní a navrhované úpravy koeficientů by daň z nemovitých věcí v části Čtyřicet Lánů vzrostla z částky 336 Kč na 538 Kč. V Poličce z částky 336 Kč na 538 Kč a v Moravské Třebové – Předměstí z částky 336 Kč na 672 Kč.

Graf 20: Srovnání výnosů u vzorového bytu v Kč

Zdroj: *Vlastní zpracování*

¹¹⁹ Louky-pole.cz. *louky-pole.cz* [online]. [vid. 2018-01-20]. Dostupné z: <http://www.louky-pole.cz/cenova-mapa/pardubicky-kraj/cenova-mapa-pro-okres-svitavy/>

Tabulka 28: Vypočtené částky daně z nemovitých věcí u vzorových nemovitostí v Kč

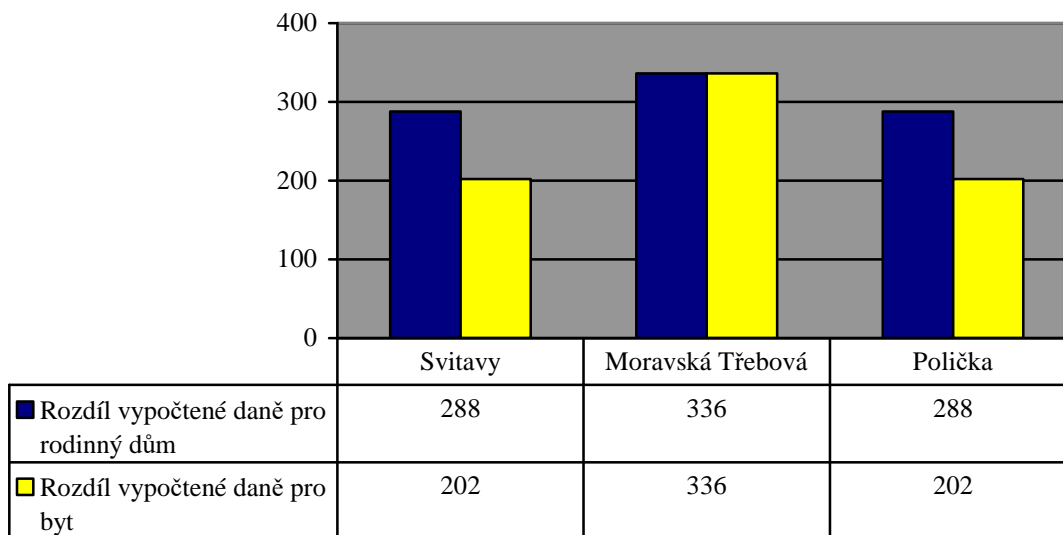
		Svitavy	Moravská Třebová	Polička
Rodinný dům 120 m²	Původní stav	482	336	384
	Navrhovaný stav	768	672	672
Zahrada 800 m²	Původní stav	149	142	118
	Navrhovaný stav	149	142	118
Byt 70 m²	Původní stav	336	336	336
	Navrhovaný stav	538	672	538

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Srovnání rozdílů vypočtených daní

Rozdíl původního a navrhovaného stavu u vzorových nemovitostí by pro poplatníka ve Svitavách znamenalo navýšení o 288 Kč u rodinného domu a u bytu o 202 Kč. V Moravské Třebové by pro poplatníka byla tato daň u rodinného domu zvýšena o 336 Kč a u bytu o 336 Kč. V Poličce by pro poplatníka byla tato daň u rodinného domu zvýšena o 288 Kč a u bytu o 202 Kč. Nejvyšší nárůst, a tudíž nejvyšší zatížení domácnosti by při zavedení úprav pocítili poplatníci Moravské Třebové. Poplatníci měst Svítavy a Polička by pocítili totožné zvýšení. Ve všech vybraných obcích by navrhovaná změna koeficientů u vzorové zahrady neznamovala zvýšení ani snížení.

Graf 21: Srovnání rozdílů vypočtených částek daně z nemovitých věcí v Kč

Zdroj: *Vlastní zpracování*

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo na základě analýzy vyhodnotit dopady změn koeficientů daně z nemovitých věcí a navrhnout optimální varianty úpravy předmětné daně ve vybraných obcích (Svitavy, Litomyšl, Polička a Moravská Třebová).

Komparací rozpočtů měst Svitavy, Litomyšl, Moravská Třebová a Polička bylo zjištěno, že nejvyšším rozpočtem v roce 2016 disponovalo město Svitavy, které vykázalo skutečné příjmy ve výši 446 910 tis. Kč a skutečné výdaje ve výši 364 873 tis. Kč. Město Litomyšl vykázalo druhý nejvyšší rozpočet, kdy skutečné příjmy byly ve výši 265 447 tis. Kč a výdaje 238 854 tis. Kč. Na pomyslném třetím místě v žebříčku objemu finančních prostředků se umístilo město polička se skutečnými příjmy ve výši 244 709 tis. Kč a výdaji ve výši 235 837 tis. Kč. Městem s nejnižším rozpočtem pak zůstala Moravská Třebová se skutečnými příjmy ve výši 221 563 tis. Kč a výdaji 195 803 tis. Kč.

Komparací celkových příjmů a výdajů lze konstatovat, že vybrané obce v roce 2016 hospodařily s kladným saldem. Město Svitavy s nejvyšším přebytkem 82 037 tis. Kč. Litomyšl s druhým nejvyšším přebytkem 26 593 tis. Kč. Saldo Moravské Třebové bylo ve výši 25 773 tis. Kč a s nejnižším saldem město Polička 8 872 tis. Kč.

Porovnáním výnosů daně z nemovitých věcí dotčených měst je zcela patrné, že město Litomyšl z této daně získává nejvyšší částku do rozpočtu i přesto, že není nejlidnatějším ani největším z porovnávaných měst (19 525 tis. Kč). Nejlidnatější Svitavy vykázaly příjem z majetkových daní 14 039 tis. Kč, Moravská Třebová 7 579 tis. Kč a Polička 8 061 tis. Kč.

Podílem výnosu daně z nemovitých věcí počtem obyvatel byl získán ukazatel výnosu na jednoho obyvatele, kdy nejvyšším disponuje město Litomyšl s hodnotou 1 909 Kč/obyv. Druhým nejvyšším ukazatelem výnosu disponuje nejméně početné město Polička s hodnotou 913 Kč/obyv. Dalším v pořadí je město Svitavy s hodnotou 828 Kč/obyv. a nejnižším ukazatelem disponuje město Moravská Třebová s hodnotou 741 Kč/obyv.

Z vyhlášek upravujících výpočet daně z nemovitostí bylo zjištěno, že město Svitavy nemá koeficient dle počtu obyvatel pro pozemky, stavby a jednotky nijak dále upraven a je

v zákonem stanovené výši 2,0 pro všechny městské části. Město má však zaveden koeficient 1,5, což je jediná úprava, kterou město disponuje, protože místní koeficient zaveden není. Město Litomyšl upravilo koeficient dle počtu obyvatel pro pozemky, stavby a jednotky stejně a to tak, že uplatňuje koeficient 2,5 pro městské části Lány u Litomyše, Litomyšl a Záhrad'. Pro zbylé části, tedy Kornice, Nedošín, Nová Ves u Litomyše, Pazucha, Pohodlí a Záhrad' – Suchá je uplatněn koeficient 1. Stejně jako město Svitavy má Litomyšl zaveden koeficient 1,5 a i místní koeficient ve výši 2. Město Moravská Třebová stejně jako Litomyšl upravilo koeficient dle počtu obyvatel pro pozemky, stavby a jednotky stejně a to tak, že pro městské části Boršov u Moravské Třebové, Sušice a Udánky je uplatněn koeficient 1,4. Pro městskou část Město je koeficient 2,5 a pro Předměstí 2,0. Stejně jako předchozí města má Moravská Třebová zaveden koeficient 1,5 a stejně jako Svitavy místní koeficient neuplatňuje. Město Polička má stejně jako všechna předchozí města upraven koeficient dle počtu obyvatel stejně pro pozemky, stavby a jednotky. Pro městské části Lezník, Modřec a Strítež u Poličky je uplatňován uvedený koeficient 1,6 a pro městskou část Polička ve výši 2,0. Koeficient 1,5 má Polička zaveden stejně tak, jako předchozí města. Místní koeficient zaveden není, stejně jako jej neuplatňují města Svitavy a Moravská Třebová.

Vyhodnocením vyhlášek dotčených měst upravujících výpočet daně z nemovitých věcí bylo zjištěno, že všechna města mají zaveden koeficient 1,5, avšak místní koeficient zavedlo pouze město Litomyšl, a to ve výši 2. Koeficient dle počtu obyvatel upravilo město Litomyšl, Moravská Třebová a Polička. Úprava koeficientu dle počtu obyvatel není však celoplošná, ale rozdělena dle městských částí, kdy u některých částí je koeficient snížen a u některých zvýšen. Svitavy tuto úpravu neaplikovalo, jelikož je celoplošně stanoven koeficient 2,0, který udává zákon o dani z nemovitých věcí.

Analýzováním získaných informací lze konstatovat, že město Litomyšl zavedením místního koeficientu zvýšilo své příjmy z daně z nemovitých věcí natolik, že převyšují lidnatější a rozsáhlejší město Svitavy. V porovnání se srovnatelnými městy Moravská Třebová a Polička byly příjmy z daně z nemovitých věcí více než dvojnásobné. Ze získaných informací však jednoznačně vyplynulo, že u všech dotčených měst zhruba třetinová část těchto příjmů je ze staveb určených pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě, na které se vztahuje koeficient 1,5 a místní koeficient. Město Litomyšl uplatňuje oba tyto koeficienty, ale ostatní města pouze

koeficient 1,5. Je tedy zřejmé, že třetina příjmu z daně z nemovitých věcí vybraných obcí je závislá pouze na jediném druhu stavby.

V případě, že by města Svitavy, Moravská Třebová a Polička zavedla stejně jako město Litomyšl místní koeficient 2, který se vztahuje na všechny stavby, jednotky a pozemky, vyjma orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady a ovocného sadu, zvýšila by tak své příjmy z daně z nemovité věci o necelý dvojnásobek. S přihlédnutím k zatížení touto platbou poplatníka, je navrženo zrušit vnitřní koeficient 1,5, který se vztahuje na méně pozemků a současně o jednu kategorii snížit původní koeficient podle počtu obyvatel. Tímto však být stále na vyšším příjmu z daně z nemovitých věcí, jelikož místní koeficient je platný pro více pozemků, staveb a jednotek. U předmětu daně, pro něž se týká koeficient 1,5, by došlo k navýšení z hodnoty 1,5 na 2. Příjmy by pak byly rozloženy rovnoměrněji dle druhu staveb a tím sníženo riziko třetinového příjmu pouze z jednoho druhu stavby. Snížení o jednu kategorii koeficientu pro obce dle počtu obyvatel by se však netýkalo města Moravská Třebová z důvodu nejnižších výnosů na obyvatele.

Město Moravská Třebová by navrhovanou změnou v roce 2016 navýšilo svůj výnos nejmarkantněji, o 7 132 tis. Kč, tedy z původních 7 579 tis. Kč na 14 711 tis. Kč. Nejnižší navýšení by zaznamenalo město Polička. Z původních 8 061 tis. Kč na 11 918 tis. Kč, tedy o 3 857 tis. Kč. Město Svitavy by navrhovanou změnou zvýšilo svůj výnos z původních 14 039 tis. Kč na 19 976 tis. Kč, tedy o 5 937 tis. Kč. Srovnáním přepočtených výnosů na jednoho obyvatele by pak město Svitavy v roce 2016 získalo 1 178 Kč/obyv., což je o 350 Kč/obyv. více nežli za původního stavu koeficientů, kdy výnos z této daně činil 828 Kč/obyv. Město Moravská Třebová by dle navrhovaných úprav koeficientů získalo výnos ve výši 1 438 Kč/obyv., což je o 697 Kč/obyv. více oproti původnímu 913 Kč/obyv. Město Polička by z původního výnosu 913 Kč/obyv. úpravou koeficientu dosáhlo 1 351 Kč/obyv., což je o 438 Kč/obyv. více.

U vypočtených daní z nemovitých věcí dle vzorových nemovitostí před a po navrhovaných úpravách koeficientů by pro poplatníka, tedy domácnost, ve Svitavách znamenalo navýšení o 288 Kč u rodinného domu a u bytu o 202 Kč. V Moravské Třebové by pro poplatníka byla tato daň u rodinného domu zvýšena o 336 Kč a u bytu také o 336 Kč. V Poličce by pro poplatníka byla tato daň u rodinného domu zvýšena o 288 Kč a u bytu o 202 Kč. Nejvyšší nárůst, a tudíž nejvyšší zatížení domácnosti by při zavedení úprav pocítili

poplatníci Moravské Třebové. Poplatníků měst Svitavy a Polička by se týkalo totožné zvýšení. Dle výpočtu vzorového pozemku typu zahrada by navrhovaná změna koeficientů neznamenalala zvýšení ani snížení.

7 Seznam použitých zdrojů

Monografické publikace:

AUGUSTINE, N. *Erosion of the property tax base: trends, causes, and consequences*. Cambridge, Massachusetts: Lincoln institute of land policy, 2009. ISBN 978-1-55844-186-6.

BINEK, J. *Analýza finančních možností obcí jako předpoklad pro efektivní finanční řízení obce. Management územní samosprávy s důrazem na využití nástrojů zvyšování příjmů a snižování výdajů rozpočtů územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 2006, ISBN 80-210-3957-4.

BŘEŇ, J. *Základní charakteristika veřejné správy*. Praha: Institut pro místní správu, Praha 2011, ISBN: 978-80-86976-22-8.

ČERVENKA, M. *Soustava veřejných rozpočtů*. Praha: Leges, 2009. ISBN: 978-80-87212-11-0.

ČEŠKOVÁ, M., KINŠT, J. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. ISBN 978-80-7263-638-9.

ČEŠKOVÁ, M., KINŠT, J., *Rozpočtová skladba v roce 2011: výklad a koncepce rozpočtové skladby, rozpočtový proces obcí, 151 praktických příkladů, pro pracovníky orgánů státní správy, obcí, krajů a jejich organizačních složek*. 4. rozš. vyd. Olomouc: Anag, 2011. Účetnictví (Anag). ISBN 978-80-7263-638-9.

ERNEKER, J., KRYBUSOVÁ, M., PÁNA, L. *Systémové aspekty veřejné správy*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2011. ISBN 978-80-86708-98-0.

FREIBERG, F. *Finanční controlling: koncepce finanční stability firmy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 1996. ISBN 80-85943-03-4.

HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A., a kol. *Veřejné finance*. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-301-0.

HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 9788074000492.

HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-254-3.

HORZINKOVÁ, E., FIALA, Z. *Správní právo hmotné: obecná část*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-55-4.

HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vydání. Masarykova univerzita v Brně: Tisk Olprint, 2004. ISBN 80-210-3356-8.

KISLINGEROVÁ, E. *Oceňování podniku*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-529-1.

KRAFTOVÁ, I. *Finanční analýza municipální firmy*. 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN: 978-80-717-9778-4.

LAJTKEPOVÁ, E. *Veřejné finance*. 2. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2009. ISBN 978-80-7204-618-8.

LAZAR, J. *Manažerské účetnictví a controlling*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 271 s. ISBN 978-80-247-4133-8.

MADAR, Z. a kol. *Slovník českého práva*. 3. vyd. Praha: LINDE Praha a.s., 2002. ISBN 8072013777.

MARKOVÁ, H. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008. ISBN 978-80-87146-08-8.

PAŘÍZKOVÁ, I. *Finance územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

PEKOVÁ, J., *Veřejné finance – úvod do problematiky*. Praha: ASPI, a. s., 2008. ISBN 978-80-7357-358-4.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst obcí a regionů*, 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

PROVAZNÍKOVÁ, R., SEDLÁČKOVÁ, O. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

PRŮCHA, P. *Správní právo: obecná část. 8., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk 3.)*. Brno: Doplněk, 2012. ISBN 978-80-7239-281-0.

PRŮCHA, P., POMAHAČ, R. *Lexikon – Správní právo*. 1. vyd. Ostrava: Nakladatelství Jirí Motloch - Sagit, 2002. ISBN 8072083147.

RADVAN, M. *Místní daně*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-923-6.

RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011. ISBN: 978-80-247-3916-8.

SMITH, S. *Taxation: A Very Short Introduction*. United Kingdom: Oxford University Press, 2015. ISBN 978-0-19-968369-7.

SVOBODA, I., SCHELLE, K. *Základy organizace veřejné správy*. Ostrava: Key Publishing, 2006. ISBN 80-239-8011-4.

ŠTEKER, K. OTRUSINOVÁ, M. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4702-6.

VODÁKOVÁ, J. *Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-747-8324-1.

ŽIVĚLOVÁ, I. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Brno: Mendlova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 1998. ISBN 80-7157-339-6.

Internetové zdroje:

Louky-pole.cz. louky-pole.cz [online]. [vid. 2018-01-20]. Dostupné z: <http://www.louky-pole.cz/cenova-mapa/pardubicky-kraj/cenova-mapa-pro-okres-svitavy/>

Město Litomyšl. litomysl.cz [online]. [vid. 2017-09-10]. Dostupné z: https://www.litomysl.cz/?id_str=1311053145839

Město Litomyšl. litomysl.cz [online]. [vid. 2017-09-10]. Dostupné z: http://www.litomysl.cz/?lang=cz&co=mesto_litomysl&akce=orp

Město Polička. policka.org [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.policka.org/>

Město Polička. policka.org [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://policka.org/info/mestsky-urad/>

Město Polička. policka.org [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://policka.org/info/mestsky-urad/komise-vybory/>

Město Polička. policka.org [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.policka.org/info/o-meste/>

Město Svitavy. Svitavy.cz [online]. [vid. 2017-08-24]. Dostupné z: <http://www.svitavy.cz/cs/m-1-o-meste/>

Obecně závazná vyhláška města Litomyšl č. 3/2011 Sb., o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15. 9. 2017]

Obecně závazná vyhláška města Moravská Třebová č. 2/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 9. 2017]

Obecně závazná vyhláška města Poličky č. 5/2008 Sb., o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 9. 2017]

Obecně závazná vyhláška města Svitavy č. 3/2009 Sb., o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 13. 9. 2017]

Publikační a redakční systém Public4u. moravskatrebova.cz [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.moravskatrebova.cz/cs/mesto/historie-a-pamatky.html>

Publikační a redakční systém Public4u. moravskatrebova.cz [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.moravskatrebova.cz/cs/mesto/zakladni-informace-o-meste/>

Publikační a redakční systém Public4u. moravskatrebova.cz [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.moravskatrebova.cz/cs/radnice-3/>

Publikační a redakční systém Public4u. moravskatrebova.cz [online]. [vid. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.moravskatrebova.cz/cs/radnice/organizacni-struktura/>

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 4. 9. 2017]

Právní předpisy:

Ústavní zákon ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 4. 9. 2017]

Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení). In: Sbírka zákonů. 14. 4. 2000.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 7. 7. 2000.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 1. 7. 1992.